GRONINGEN SEAPORTS

Jaarverslag 2023

KLAAR VOOR DE TOEKOMST

INHOUD

2023 in cijfers 3

2023 in gebeurtenissen 4

Groningen Seaports in het nieuws 6

Ons verhaal over 2023 7

Wie we zijn en wat we doen 10

Waar we nu staan 12

Deel I Bestuursverslag 13
- Groningen Seaports als economische zone 14
- Onze bijdrage aan de leefbaarheid 29
- Onze mensen 38
- Onze havenfaciliteiten 45
- Financiën 54
- Corporate Governance 63

Deel II Jaarrekening 76
- A. Balans 77
- B. Winst-en-verliesrekening 78
- C. Overzicht van het totaalresultaat 2023 79
- D. Kasstroomoverzicht 80
- E. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening 81
- F. Toelichting op de balans 89
- G. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen 104
- H. toelichting op de winst- en verliesrekening 107
- I. Gebeurtenissen na balansdatum 117
- J. Ondertekening van de jaarrekening 118

Deel III Overige gegevens 119
- A. Statutaire winstbestemmingsregeling 120
- B. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 121

Colofon 125

2023 IN CIJFERS

TERREINUITGIFTE

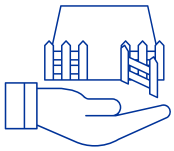

ONDERERFPACHT

36,2
hectare

2022: **15,8**

VERKOOP

10,4
hectare

2022: **21,6**

OPBRENGST

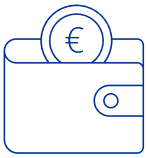

€ 52.115.000

2022: **€ 57.643.000**

RESULTAAT NA BELASTINGEN

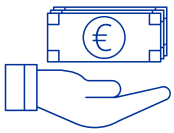

€ 6.017.000

2022: **€ 16.133.000**

GOEDERENOVERSLAG

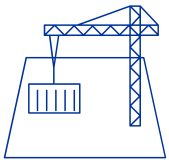

14,1
miljoen ton

+8,5% t.o.v. 2022

MEDEWERKERS

99 (94,5 fte)

2022: **105** (99,5 fte)

DIVERSITEIT

VROUWEN

31%

2022: **34%**

VROUWEN IN SENIORFUNCTIES

21%

2022: **24%**

WERKGELEGENHEID

DIRECT

7.889
personen (2022)

2021: **7.586**

INDIRECT

7.526
personen (2022)

2021: **7.279**

INVESTERINGEN

€ 31.982.000

2022: **€ 9.737.000**

CO_2 UITSTOOT BEHEERGEBIED

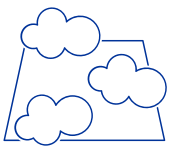

10,2
Mton (2022)

2021: 12,1

2023 IN GEBEURTENISSEN

1E KWARTAAL

18 januari - Vertegenwoordigers van de zes grootste windports van Europa, waaronder Groningen Seaports, zijn overeengekomen de krachten te bundelen om de groene transitie te versnellen in een poging de ambitieuze Europese doelstellingen op het gebied van offshore wind te halen.

8 februari - Groningen Seaports en Waterschap Noorderzijlvest werken samen aan de circulaire inzet van bagger door lokaal hergebruik. Dit zorgt voor minder uitstoot van CO2 en besparing op materiaal en verwerkingskosten.

14 maart – De Zwitserse projectontwikkelaar Necron is gestart met de bouw van een distributiecentrum van 68.000 vierkante meter in de Eemshaven. Voor deze locatie is gekozen vanwege de strategische ligging.

2E KWARTAAL

16 april – GIGA Storage heeft een overeenkomst gesloten met Groningen Seaports om grootschalige energieopslag te gaan ontwikkelen op het voormalige Aldel-terrein.

10 juni - Ruim vijfduizend bezoekers hebben de Eemshaven verkend op de open dag, georganiseerd door Groningen Seaports vanwege het 50-jarig jubileum van de haven.

28 juni - De provincie Groningen, de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's en Groningen Seaports (GSP) hebben met de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) overeenstemming bereikt over zekerheidsstelling voor een bedrag van 500 miljoen euro voor bodemdalingsschade.

3E KWARTAAL

3 augustus – Het vrachtschip Fremantle Highway, waarop in de nacht van dinsdag 25 juli 2023 brand uitbrak, is veilig aangekomen in de Eemshaven.

1 september – Afsluiting van Sandy Coast 23. Aan deze militaire oefening gericht op mijnenbestrijding deden ongeveer 500 militairen en een aantal schepen uit verschillende NAVO-landen mee. De training speelde zich dit jaar voor het eerst ook af in de haven van Delfzijl.

16 september - Ruim 150 vrijwilligers hielpen mee bij het schoonmaken van de haven van Delfzijl tijdens de jaarlijkse World Cleanup Day van Groningen Seaports. In totaal is circa 220 kilo afval opgehaald.

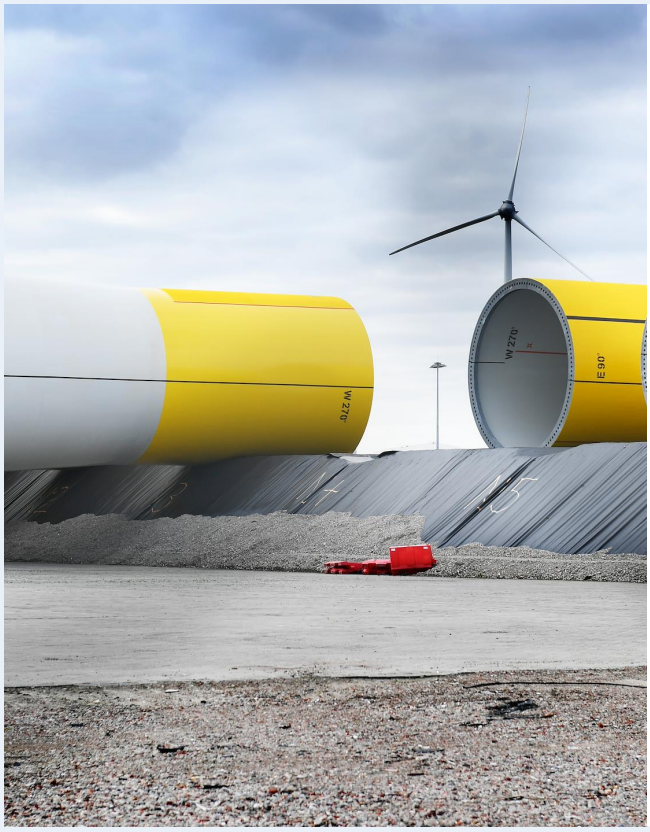

4E KWARTAAL

13 oktober - De herfinanciering van Groningen Seaports N.V. is goedgekeurd door haar aandeelhouder (Gemeenschappelijke Regeling), waarmee het bedrijf klaar is voor de toekomst. Hiermee maakt Groningen Seaports geen gebruik meer van derivaten.

19 oktober - De 69e en daarmee laatste windturbine van Hollandse Kust Noord is geïnstalleerd. Met de installatie van deze laatste windturbine is de totstandkoming van het 19e windpark via de Eemshaven een feit.

7 november - Verschillende bedrijven die actief zijn in de Eemshaven, hebben de stichting 'Werken in de Eemshaven' gelanceerd. Het doel van de stichting is om zichtbaarheid en (her)kenbaarheid van de Eemshaven te vergroten, met als voornaamste focus het aantrekken van werkzoekenden.

GRONINGEN SEAPORTS IN HET NIEUWS

Uitgebrande Fremantle Highway op weg naar de Eemshaven

Veerdienst naar Noorwegen stopt: Holland Norway Lines failliet

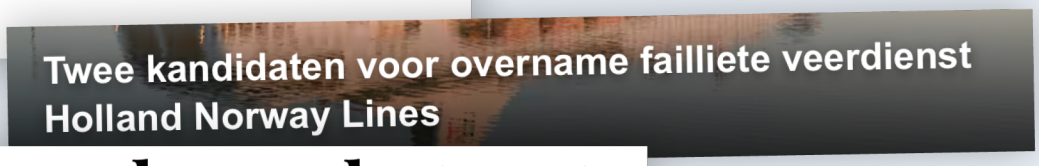

50-jarige Eemshaven hotspot na lang slapend bestaan, 'We zitten nu bijna vol'

GRONINGEN SEAPORTS
Bedrijven openen deuren tijdens 50-jarig jubileum Eemshaven

Eemshaven en buren delen feestelijk ontbijt: 'We gaan de komende tijd meer contact zoeken'

Zo maakt Aldel in Delfzijl plaats voor megabatterijen

Russische hackers legden website Seaports plat: 'Dat was schrikken tijdens open dag' (update)

EEMSHOAVN VIEFTIG
Eemshaven-topman König: 'Het beste voor de Eemshaven moet nog komen'

Bedrijven staan in de rij bij Groningen Seaports. 'Wat op Eemsdelta afkomt is enorm'
12 mei 2023 | Bijeenkomsten, Eemshaven, Nieuws

De tops en flops van de Eemshaven: van verrotte bananen tot wereldmerk Google

ONS VERHAAL OVER 2023

Het 50-jarig bestaan van de Eemshaven afgelopen zomer was voor ons hét moment om gezamenlijk terug te kijken op de basis van ons succes. En dat deden wij niet alleen. We mochten zóveel mensen ontvangen die links- of rechtsom wel iets in de haven hebben gedaan, of nog steeds doen. Iedereen voelde zich een beetje de vader van dat succes. En dat kunnen wij alleen maar beamen, want zoiets neerzetten als een Eemshaven doe je niet met een handjevol mensen. Of het nu ging om de aanleg van een dijk, de bouw van een stukje kade of meewerken aan een van de vele bedrijven in de Eemshaven: daar hebben we vele duizenden mensen voor nodig gehad.

De Eemshaven kwam een kleine twee maanden later nog veel meer in de aandacht toen het door minister Harbers werd aangewezen als Port of Refuge voor de Freemantle Highway. Hoewel het zeker goed was dat we dit schip konden huisvesten, waren we ook bezorgd, omdat het onduidelijk was of het zwaar beschadigde schip vervolgschade kon veroorzaken terwijl het in de haven lag. Gelukkig bleef dat achterwege en was de kade weer op tijd beschikbaar.

Veel aandacht was er ook voor een ander schip dat uit de haven moest vertrekken: de Romantika van Holland Norway Lines. Spijtig genoeg lukte het niet om deze veerverbinding bestendig te krijgen. Daarvoor heb je een vaste kade nodig, en het is Holland Norway Lines niet gelukt om die kade gerealiseerd te krijgen.

Ook hebben we met een consortium gewerkt aan een plan voor de (economische) toekomst van Groningen gebaseerd op waterstof.

Havenvisie

Om als organisatie op de juiste koers te blijven varen, heb je visie nodig. Ons laatste visiedocument dateert uit 2012 en een update is noodzakelijk, zoals ook geadviseerd in eerder onderzoek naar een toekomstbestendige governancestructuur. 2023 stond daarom voor een groot deel in het teken van de ontwikkeling van dat nieuwe visiedocument. Het was goed om te ontdekken dat we de groene focus op circulariteit, energy en biobased chemie nog steeds de juiste focus vinden, dat we onze omgeving veel meer bij deze focus willen en moeten gaan betrekken, dat leefbaarheid meer aandacht dient te krijgen én dat we expliciet aandacht hebben voor duurzame werkgelegenheid en circulaire economie. Tijdens de vele sessies met een kleine 200 stakeholders en diverse specialisten zijn we uiteindelijk tot een nieuwe visie gekomen waarin Groningen Seaports als hart van vooruitgang centraal staat. In 2024 volgt, nadat er duidelijkheid is over de governance, de vaststelling van de nieuwe havenvisie.

Herfinanciering

Om de ambities uit ons bedrijfsplan te kunnen realiseren, zijn we blij dat we in oktober de financiering van Groningen Seaports voor de komende jaren zeker hebben gesteld. Vanwege de groei die we hebben doorgemaakt en onze huidige omvang hebben we ervoor gekozen om met twee banken in zee te gaan: BNG Bank en de Nederlandse Waterschapsbank (NWB). Daarmee zijn we klaar voor de toekomst.

Gronduitgiftes en goederenoverslag

Financieel gezien was 2023 een goed jaar. We hebben 13 gronduitgiftes gerealiseerd met een totaal van 46,6 hectare. Hiervan is 36,2 hectare in ondererfpacht uitgegeven en 10,4 hectare verkocht. Met onder andere deze uitgiftes hebben we een omzet van € 52.115.000 miljoen gerealiseerd, met een nettoresultaat na belastingen van € 6.017.000 miljoen.

Verder hebben we in 2023 ruim 14,1 miljoen ton goederenoverslag gerealiseerd, waarmee deze cijfers licht zijn gestegen ten opzichte van 2022.

Ontwikkelingen havens en terreinen

Zoals altijd zijn we trots wanneer partijen ervoor kiezen om zich te vestigen of uit te breiden in onze havens en op de bedrijventerreinen. Zo heeft de Jan de Nul-groep begin vorig jaar een groot terrein achter de zware ladingkade in gebruik genomen voor de aanleg van het 20^{e} en 21^{e} windpark vanuit de Eemshaven: Gode Wind III en Borkum Riffgrund III. Necron is gestart met de bouw van een distributiecentrum van 68.000 vierkante meter, eveneens in de Eemshaven. De nog te realiseren vierde lijn van EEW voor thermische verwerking van gemeentelijk zuiveringsslib is een goed voorbeeld van circulair gebruik van grondstoffen.

We zijn begonnen met het opruimen en schoonmaken van de bovengrondse delen van voormalige afvalolieverwerker North Refinery in Farmsum en het voormalige Schipper Recycling. Broodnodig, maar met een behoorlijke financiële impact voor onze organisatie. Hiermee maken we de terreinen ook weer geschikt voor uitgifte in de toekomst.

Organisatie

Onder andere als gevolg van de aantrekkende arbeidsmarkt en mogelijk ook door onze interne organisatiewijziging in 2022 hadden we vorig jaar te maken met een groter verloop dan we gewend waren. Daarmee hebben we helaas ervaring moeten laten gaan, maar tegelijkertijd hebben we kansen kunnen creëren om het bedrijf verder klaar te maken voor de toekomst. Deze ontwikkeling benadrukt het belang om in onze mensen te blijven investeren.

Vooruitblik 2024

In 2024 werken we, in gezamenlijkheid met onze aandeelhouder, de betreffende overheden en RvC, toe naar een vernieuwde set afspraken over hoe we ons tot elkaar verhouden. Tegen deze achtergrond gaan we de volgende stappen zetten in de verdere ontwikkeling van de havens en terreinen. Dit alles onder uitdagende marktomstandigheden.

Ook intern is er dit jaar het nodige te doen. We bereiden ons verder voor op de rapportage volgens de standaarden van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Ook zal de IT in de volle breedte de benodigde aandacht krijgen. Tot slot heeft contact met onze medewerkers en stakeholders onze aandacht, bijvoorbeeld tijdens het mooie event Delfsail.

Dankwoord

Graag willen wij alle medewerkers, klanten en stakeholders van Groningen Seaports bedanken voor hun betrokkenheid en inzet in het afgelopen jaar. 2023 was weer een uitdagend jaar en juist die uitdagingen, bleek maar weer, haalden het beste in onze organisatie en mensen naar boven.

Cas König, CEO

Harold Sanders, CFO

WIE WE ZIJN EN WAT WE DOEN

Groningen Seaports N.V. (hierna Groningen Seaports) is de beheerder, commerciële exploitant en ontwikkelaar van de Eemshaven en de haven van Delfzijl, inclusief de binnenhavens Farmsumerhaven en Oosterhornhaven, alsmede van de bedrijventerreinen Fivelpoort, Farmsumerpoort, De Delta, Weiwerd en van Groningen Railport.

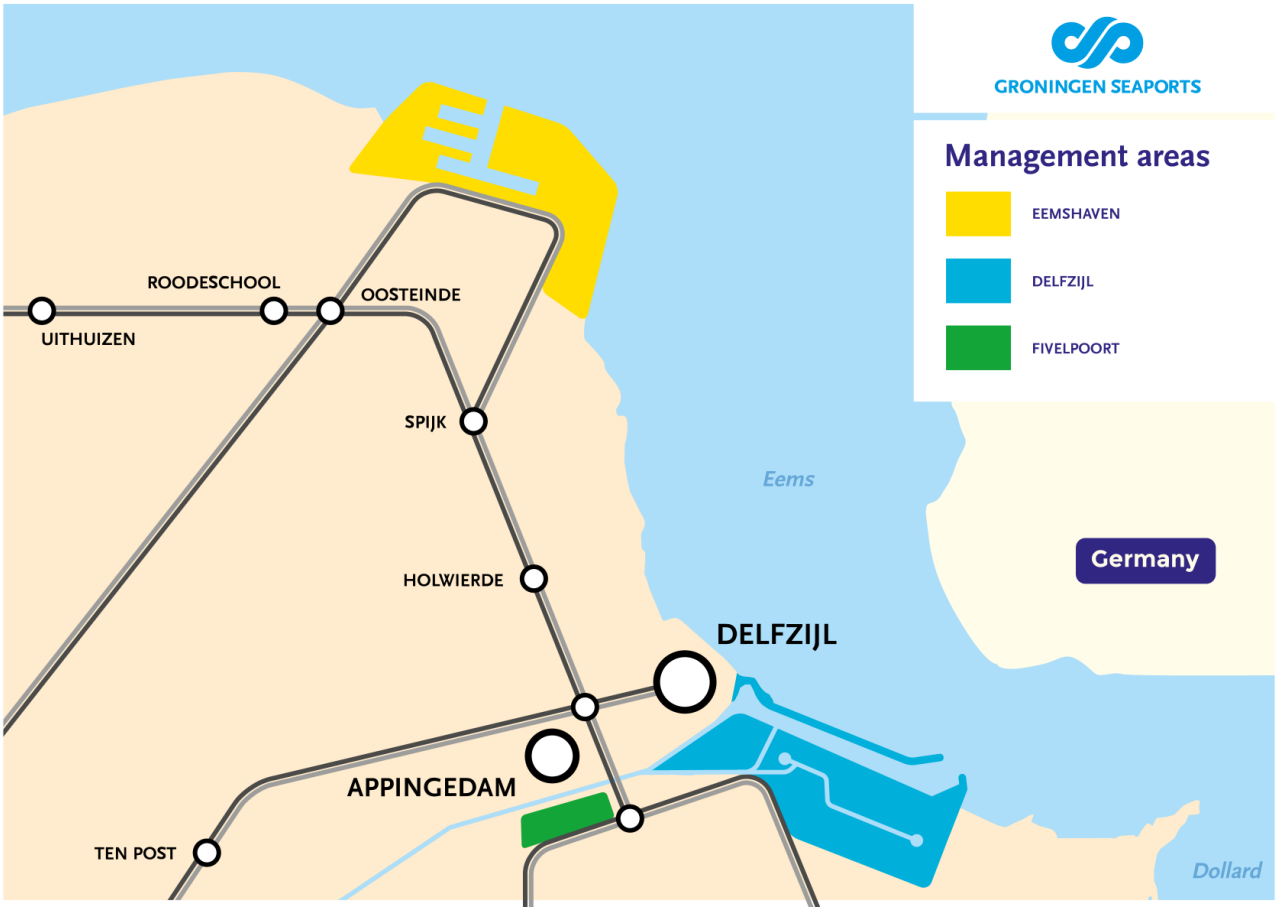

De ligging van de beheersgebieden van Groningen Seaports

Groningen Seaports zet in op de drie sterke clusters, groene energie, biobased chemie en circulaire industrie. We zorgen voor geschikte kavels en een goede infrastructuur om de uitwisseling van energie, grondstoffen en reststromen te faciliteren. Tot slot faciliteren we de complete havendienstverlening, van de logistieke diensten tot de uitgifte, het onderhoud en de ontwikkeling van havens, kades en terreinen in beide havengebieden.

Bijzonder is dat ons beheersgebied voor een deel grenst aan Werelderfgoed Waddenzee en het Eems-Dollard estuarium. Vanwege de unieke ligging van het gebied, de natuurlijke leefomgeving én het economisch belang ervan voor Noord-Nederland, heeft Groningen Seaports een bijzondere verantwoordelijkheid.

Organisatie

Groningen Seaports werkt met 99 medewerkers aan een duurzame, economische en maatschappelijke ontwikkeling van de regio. Groningen Seaports kent een tweehoofdige directie, bestaande uit een CEO en een CFO. De dagelijkse gang van zaken ligt in handen van de directie met ondersteuning van de teammanagers.

Missie, visie, strategie

Groningen Seaports heeft zich de loop der jaren ontwikkeld van een lokale en regionale speler in Noord-Nederland tot een organisatie die nationaal en internationaal opereert. Vanwege de vele ontwikkelingen bij en rondom Groningen Seaports hebben we de missie van Groningen Seaports in 2022 aangepast. Zo is Groningen Seaports niet alleen verantwoordelijk voor de economische ontwikkeling van de havens en aangrenzende industrieterreinen, maar ook voor het versterken van de leefbaarheid in deze gebieden.

Missie

Groningen Seaports creëert op verantwoorde en duurzame wijze clusters en partnerships op de proposities 'energie(gerelateerd)', 'biobased chemie' en 'circulair', om daarmee voor (toekomstige) klanten en andere belanghebbenden werkgelegenheid, waarde en leefbaarheid te realiseren binnen haar beheersgebied en in Noord-Nederland.

Visie

In 2030 is de regio Delfzijl/Eemshaven het belangrijkste groene haven- en industriegebied van Noord-Nederland. De energie- en datasector in de Eemshaven is van internationaal belang. De chemie- en recyclingindustrie in Delfzijl is volledig biobased. De krachtige verbinding van Energy- en Dataport Eemshaven met het biobased chemie- en recyclecluster in Delfzijl maakt van deze regio één efficiënte en concurrerende groene economische zone.

Strategie

Groningen Seaports heeft in het bedrijfsplan voor de periode 2024-2028 de volgende drie hoofddoelen geformuleerd:

1. Managen van de groei, door:
   - uitbreiding van terrein te realiseren;
   - bestaande terreinen gereed te maken voor vestiging;
   - te zorgen voor de beschikbaarheid van (groene) feedstock/grondstoffen/energie;
   - voldoende aanwezigheid van arbeidspotentieel te realiseren.

2. Versterken van het vestigingsklimaat, door:
   - bij te dragen aan de realisatie/implementatie van gunstige wet- en regelgeving;
   - Groningen Seaports te positioneren binnen de Europese Hydrogen Valley;
   - het aanbod te vergroten en de infrastructurele ontsluiting (inclusief utiliteiten) te verbeteren.

3. Organiseren van een toekomstbestendige en robuuste organisatie, door:
   - een positieve exploitatie te realiseren, onafhankelijk van grondverkoop;
   - doelmatig en gericht te werken;
   - verbetering van de havens (schoner en veiliger).

WAAR WE NU STAAN

Groningen Seaports heeft zich in de afgelopen decennia ontwikkeld van een havenbedrijf tot een economische zone met havenfaciliteiten. We zijn een groeiende organisatie met een groene visie op energie, biobased chemie en circulaire economie. Een derde van alle in Nederland gebruikte elektriciteit komt uit de Eemshaven. 15% van alle in Nederland geproduceerde chemische producten komt uit onze regio.

Het jaar 2023 kenmerkte zich, net als 2022, door een aantal ontwikkelingen die ook van invloed is op Groningen Seaports, de bedrijven in de havens en de havenfaciliteiten.

Geopolitieke ontwikkelingen

Op economisch vlak voelt de hele wereld, in meer of mindere mate, nog steeds de effecten van de oorlog in Oekraïne. We hebben te maken met hogere (energie)prijzen en schaarste in bepaalde grondstoffen.

Klimaatverandering

De wereldwijde uitstoot van broeikasgassen neemt nog altijd toe. De opwarming van de aarde remt eenvoudigweg niet snel genoeg af. De overheid neemt maatregelen om Nederland te beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering. In april heeft het kabinet extra maatregelen aangekondigd om de klimaatdoelen in 2030 te behalen. Van alle sectoren wordt een extra bijdrage gevraagd om de uitstoot nog meer te verminderen en zo de doelstelling van 55%-60% minder CO_2-uitstoot in 2030 te halen.

Energietransitie

Om de beoogde reductie van CO_2-uitstoot te behalen, hebben we een ander energiesysteem nodig. Nederland bevindt zich in de transitie van een fossiel energiesysteem naar een energiesysteem op basis van hernieuwbare energie zoals zon- en windenergie. Dit kost tijd en brengt nieuwe uitdagingen met zich mee, zoals omgaan met piekbelasting van het net en behoefte aan energieopslag.

Deel I

BESTUURSVERSLAG

GRONINGEN SEAPORTS ALS ECONOMISCHE ZONE

Door vooraf te investeren in haven- en infrastructurele voorzieningen, willen wij bedrijven optimaal faciliteren om duurzaam te ondernemen. Ook ambieert Groningen Seaports een leidende positie in het scheppen van duurzame faciliteiten om de havens en gevestigde bedrijven te laten groeien. Actieve personeelswerving moet ertoe bijdragen dat het beschikbare regionale personeelsaanbod aan blijft sluiten bij de toenemende vraag. Samen met overheden, economische en maatschappelijke partners creëren wij randvoorwaarden en zorgen wij voor groeiruimte.

KERNCIJFERS

AANTAL KLANTEN

TOTAAL

203

2022: 202

DELFZIJL

104

2022: 100

EEMSHAVEN

84

2022: 88

TOEGEVOEGDE WAARDE (MILJARD)

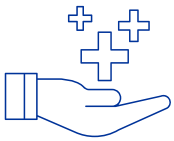

DIRECT

€ 1,96
(2022)

2021: € 1,55

INDIRECT

€ 1,07
(2022)

2021: € 0,98

TERREINUITGIFTE (HECTARE)

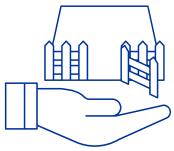

ONDERERFPACHT

36,2

2022: 15,8

WAARVAN UITGIFTE ZON- EN WINDPARKEN

19,3

2022: 0

VERKOOP

10,4

2022: 21,6

UTILITEITEN (KABELS EN LEIDINGEN)

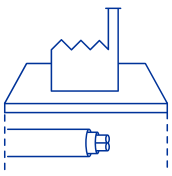

IN EIGENDOM, BEHEER EN ONDERHOUD

388 km

2022: 376 km

GRONDVOORRAAD (HECTARE)

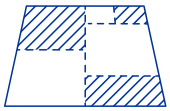

UIT TE GEVEN GRONDEN

479

2022: 531

WAARVAN GERESERVEERD

250

2022: 309

WERKGELEGENHEID (AANTAL PERSONEN)

DIRECT

7.889
(2022)

2021: 7.586

INDIRECT

7.526
(2022)

2021: 7.279

Aantrekkelijk vestigingsklimaat

De aanwezigheid van clusters van samenhangende bedrijven in de keten draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat. De Eemshaven en de haven van Delfzijl zijn florerende haven- en industriegebieden met allerlei grote en middelgrote bedrijven, waarbij in de Eemshaven energie, data en offshore wind de boventoon voeren en in Delfzijl vooral chemische bedrijvigheid en circulaire economische activiteiten centraal staan. Met volop ruimte voor demo's, start-ups, onderzoek en innovatie maken we het ondernemingsklimaat toekomstbestendig.

We zorgen voor werkgelegenheid en toegevoegde waarde

De bedrijven op onze locaties in de Eemshaven en Delfzijl bieden inmiddels werkgelegenheid aan zo'n 15.400 mensen, waarvan circa 7.900 direct en 7.500 indirect. De directe toegevoegde waarde bedroeg € 1,96 miljard. Daarmee laat de haven van Groningen Seaports op het gebied van werkgelegenheid een relatief sterke stijging zien in 2022 ten opzichte van 2021. De groei komt voornamelijk vanuit de industriesector, in lijn met de landelijke ontwikkeling. [1]

We zorgen voor beschikbare terreinen

Een van onze belangrijkste taken is het zorgen voor een goed vestigingsklimaat voor nieuwe bedrijven. Dat varieert van zorgen voor beschikbare terreinen tot een goede infrastructuur en utiliteitsnetwerk. Ook begeleiden we bedrijven bij vergunningentrajecten.

Terreinuitgifte

Bedrijven die zich vestigen in de havens van Groningen Seaports kunnen grond in ondererfpacht afnemen. Dit geeft een stabiele kasstroom en zorgt ervoor dat Groningen Seaports ook op de lange termijn regie houdt over haar terreinen en infrastructuur. In 2023 werd 46,6 hectare terrein uitgegeven. Daarvan is circa 10,4 hectare verkocht en 36,2 hectare in ondererfpacht uitgegeven. De uitgiftes gingen naar zowel bestaande, als nieuwe bedrijven en initiatieven. Deze bedrijven investeren tientallen miljoenen euro's. Met een aantal bedrijven werd een (tijdelijke) huurovereenkomst gesloten voor terreinen. Ultimo 2023 bedroeg de netto grondvoorraad in Delfzijl en de Eemshaven 479 hectare. Voor zowel potentiële als bestaande klanten is daarvan circa 250 hectare gereserveerd.

Investeringen

Beschikbare ruimte in havens en op industrieterreinen wordt steeds schaarser, terwijl de industriële markt en bijbehorende ruimtevraag blijven groeien. We zien dit terug in het aantal bedrijven dat interesse toont in ons beheersgebied.

Het grootste deel van onze investeringen gaat naar het gereed maken van terreinen en gronden en de realisatie van de benodigde infrastructuur, zodat nieuwe bedrijven zich hier kunnen vestigen en bestaande bedrijven aan elkaar verbonden kunnen worden. Daarbij komen we zoveel mogelijk tegemoet aan de wensen van klanten. Dit varieert van de beschikbaarheid van kades tot de aansluiting op utiliteiten als glasvezel of stoomleidingen. De pijpleidingen en andere basisvoorzieningen zorgen ervoor dat kosten voor bedrijven laag blijven en dat stoffen zoals water worden hergebruikt en milieuprestaties stijgen. Op deze manier draagt Groningen Seaports bij aan vergroening en versterking van de industrieclusters en wint de regio Delfzijl/Eemshaven aan aantrekkingskracht voor bedrijven.

In 2023 hebben investeringen plaatsgevonden in de ontwikkeling van Heveskes en Oosterhorn-Zuid.

[1] Bron: Eindrapport Havenmonitor 2023. De hier genoemde cijfers betreffen cijfers over 2022. Over 2023 zijn nog geen cijfers bekend.

Heveskes

Heveskes

Groningen Seaports heeft in 2023 ruim € 5 miljoen geïnvesteerd in de ontwikkeling van het Heveskes terrein. De totale investering van GSP op dat terrein bedraagt tot nu toe € 30 miljoen.

Het Heveskes terrein van 45 hectare ligt tussen het bestaande chemiepark van Delfzijl en het voormalige Aldel-terrein. Het terrein is bestemd voor verdere invulling van het biobased chemie cluster. Tussen het Heveskes terrein en het Chemiepark vindt een integratie plaats op gebied van logistiek, dienstverlening en uitwisseling van producten. Er wordt een verbindingsweg voor hulpdiensten aangelegd en de beveiliging en alarmering worden geïntegreerd.

In 2023 is het terrein voor een deel opgeleverd. Nieuwe bedrijven, zoals Avantium en North Water, hebben diverse bouwwerkzaamheden uitgevoerd. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in een nieuwe stoomleiding om Avantium en andere partijen aan te sluiten op de openbare stoominfrastructuur.

Oosterhorn-Zuid

Oosterhorn-Zuid
Groningen Seaports heeft in 2023 ruim € 10 miljoen geïnvesteerd in de ontwikkeling van bouw- of industrieterrein terreinen aan de Oosterhorn. De totale investering bedraagt naar schatting € 43 miljoen.

De zuidelijk van het Oosterhornkanaal gelegen nog te ontwikkelen terreinen zijn voor een deel gereed gemaakt voor uitgifte. Er zijn ophoogwerkzaamheden verricht, de baggerstortlocatie Oterdumerwarven is gesaneerd en er is een begin gemaakt met het landschappelijke inpassingsplan voor de aanwezige monumentale wierde. Er is gestart met een terreinsanering in Weiwerd, om deze in de toekomst weer uit te kunnen geven als bedrijventerrein.

In het afgelopen jaar heeft de combinatie Gebr. Van der Lee/Heuvelman-GSO gewerkt aan het ophogen van Oosterhorn-Zuid fase 1. Hiervoor wordt circa 600.000 kubieke meter zeezand opgebracht en worden watergangen gegraven. De werkzaamheden zijn begin 2024 klaar. Het eerste bedrijf (SFP) is inmiddels aan het bouwen op het net opgehoogde perceel.

Het ophogen van Oosterhorn-Zuid fase 2 is gegund aan de firma Boskalis. Voor de start van deze werkzaamheden is het terrein al gedeeltelijk opgehoogd met grond afkomstig van verschillende bouwprojecten in de regio, zoals bijvoorbeeld het Hoofdstation Groningen. Deze projecten hadden geen ruimte voor de vrijkomende grond en op deze manier wordt het nuttig gebruikt. Een andere bron van grond was Cosun Beet Company die de tarragrond van de suikerbieten verwerking aanleverde. Boskalis maakt het werk nu af met deels surplus zand van onze eigen percelen en nieuw zand.

De werkzaamheden voor Oosterhorn fase 3 zijn inmiddels ook begonnen. Grond afkomstig van baggerwerkzaamheden van het waterschap en de provincie Groningen wordt inmiddels ingenomen en verwerkt in de ophoging.

Industriële dienstverlening

Voor industriële dienstverleners is in beide havens en op de bedrijventerreinen Fivelpoort, Farmsumerpoort, De Delta, MKB Park Eemshaven en Weiwerd volop kans om business te genereren. Dat geldt ook voor hun toeleveranciers en het midden- en kleinbedrijf. Om hen te ondersteunen en aan te moedigen trekken de afdeling economische zaken van de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland, N.V. NOM, Economic Board Groningen/GroBusiness en Groningen Seaports samen op.

Nieuwe bedrijven en uitbreidingen

In 2023 heeft een zestal nieuwe bedrijven zich gevestigd in ons beheersgebied.

- Koko Beheer. B.V. heeft zich gevestigd in de Eemshaven met circa 0,5 hectare. Koko verhuurt materieel dat gebruikt wordt in de civiele techniek, in de bouw en bij evenementen.
- Projectontwikkelaar IJssel Ontwikkeling heeft zich gevestigd op Farmsumerpoort met een bedrijfsverzamelgebouw op een perceel van circa 0,2 hectare.
- Kiel Vastgoed heeft zich gevestigd op Fivelpoort, waar zij op een perceel van circa 0,5 hectare een bedrijfsverzamelgebouw gaan realiseren.
- In de haven van Delfzijl is in oktober Zonnepark Valgenweg geopend. Op dit terrein van 19,3 hectare zijn in totaal 31.176 zonnepanelen (17,5 MWp) geplaatst (lees meer bij 'Groene energiehub').
- SFP gaat aan de Oosterhorn Zuid een installatie bouwen voor de productie van groen gas op een perceel van 4,6 hectare (lees meer bij 'Hotspot voor biobased chemie en circulaire industrie').
- GIGA Storage gaat op het voormalige Aldel-terrein van 10 hectare een grootschalige opslag te realiseren (lees meer bij 'Groene energiehub').

Zes bedrijven hebben uitgebreid.

- Roba Metals Delfzijl heeft het huidige perceel in 2023 op Oosterhorn-Noord uitgebreid met circa 2 hectare.
- Afvalrecycler EEW Energy from Waste heeft haar terrein met 3,75 hectare uitgebreid voor de bouw van een nieuwe installatie (lees meer bij 'Hotspot voor biobased chemie en circulaire industrie).
- Tankterminal Contitank heeft het perceel in de haven van Delfzijl uitgebreid met 2,9 hectare.
- Bertschi, een logistiek bedrijf in de chemische industrie, heeft het perceel in de haven van Delfzijl uitgebreid met 0,4 hectare.
- Specialist in levering van industriewater en verwerking van afvalwater NorthWater, heeft het terrein in Delfzijl met 1,3 hectare uitgebreid.
- Den Helder Support Service heeft het terrein in de Eemshaven met 1 hectare uitgebreid.

Tankterminal Contitank

Logistiek en bereikbaarheid

Eén van de sterke kanten van Groningen Seaports is de goede toegankelijkheid, zowel over water, als over de weg, per spoor en door de lucht. Onze havens liggen strategisch gezien zeer gunstig voor met name Noord- en West-Europa. Groningen Seaports zorgt voor de aanleg van infrastructuur en faciliteiten om logistieke bedrijven in de haven te faciliteren. Bij een florerende haven zijn de logistieke dienstverleners van vervoerders, verladers tot opslag van groot belang.

Over het water

Veerdienst Borkum

De veerdienst van/naar Borkum heeft in 2023 384.000 passagiers vervoerd. Dit is een lichte stijging van 2,35% ten opzichte van het voorgaande jaar. De bezettingsgraad van de schepen is toegenomen: met 50 afvaarten minder zijn meer passagiers vervoerd.

Veerdienst Noorwegen

In april 2023 is de ferry van Holland Norway Lines (NHL) verhuisd naar Cuxhaven en later naar Emden. In september heeft HNL faillissement aangevraagd. Voor de locatie Eemshaven kijkt de curator naar mogelijke geïnteresseerden in een doorstart of een nieuw initiatief. Dit betekent voor Groningen Seaports een onzekerheid over de mogelijke ontvangst van ferries, waar in de meerjarendocumenten tot 2029 rekening mee was gehouden.

Over de weg

Door aanhoudende inspanningen van onder andere Groningen Seaports is een betere bereikbaarheid van de havens, waaronder via de N33, op de politieke agenda gebleven. In april 2023 heeft het kabinet als reactie op de parlementaire enquête aardgaswinning Groningen € 145 miljoen toegewezen voor de verdubbeling van de N33 Midden, van Zuidbroek naar Appingedam. Er wordt gestreefd naar een zo snel mogelijke herstart van dit project. Daarnaast heeft het Rijk € 250 miljoen bestemd voor de verbreding van de N33 tussen Appingedam en de Eemshaven, inclusief een oeververbinding. Dit project is gericht op verbetering van de bereikbaarheid, doorstroming en verkeersveiligheid op dit deel van de N33, evenals bevordering van de toegankelijkheid van de haven en het goederenvervoer.

Door de lucht

Heli- en droneport Eemshaven

In 2023 waren er in totaal 42 (heli)vluchten vanaf heli- en droneport Eemshaven, 7 minder dan in 2022. Vanuit het Offshore Wind Innovation Center (OWIC) project, een driejarig project dat per 1 december 2023 is afgerond, zijn diverse dronevluchten en ‘windbladen behandeltechnieken met drones’ uitgevoerd.

Per spoor

Ook in 2023 was sprake van een toename in het spoorvervoer. In Delfzijl kwam staal per wagon in de haven en in de Eemshaven maakte Defensie Verkeers- en Vervoersorganisatie (DVVO) gebruik van het spoor voor aan- en afvoer van materieel naar de Permanent Militair Object (PMO) locatie.

De ingangsdatum van de uitrol ERTMS is nog onbekend. ERTMS staat voor European Rail Traffic Management System en is de standaard voor treinbeveiliging in Europa. Ook is het spoor naar Duitsland nog niet hersteld. Het project Wunderline zal vooral kansen moeten bieden voor het spoorgoederenvervoer van en naar de havens.

Groene energiehub

Kerncijfers

	2021	2022	2023
Opgesteld vermogen duurzame energie in de havens (MW)		2.505	2.523
Walstroomgebruik (MWh)		1.450	1.320
CO2-uitstoot beheersgebied (Mton)	12,13	10,2	

De Eemshaven is de afgelopen jaren uitgegroeid tot een energieknooppunt van nationaal en internationaal belang met elektriciteitscentrales, wind- en zonneparken, én met verbindingen naar alle windstreken. Zo komen hier de hoogspanningskabels uit Denemarken en Noorwegen en van windparken op de Noordzee aan land. Lees hierna welke resultaten in 2023 zijn bereikt op het gebied van (groene) energie.

Duurzame energie in beheersgebied GSP	Aantal MW 2022	Aantal MW 2023
Onshore		
Windparken	376	376
Zonneparken	79	96
Bio energiecentrale	50	50
Offshore		
Windparken	600	600
COBRA (DK) en NorNed (N)	1.400	1.400
Totaal	**2.505**	**2.522**

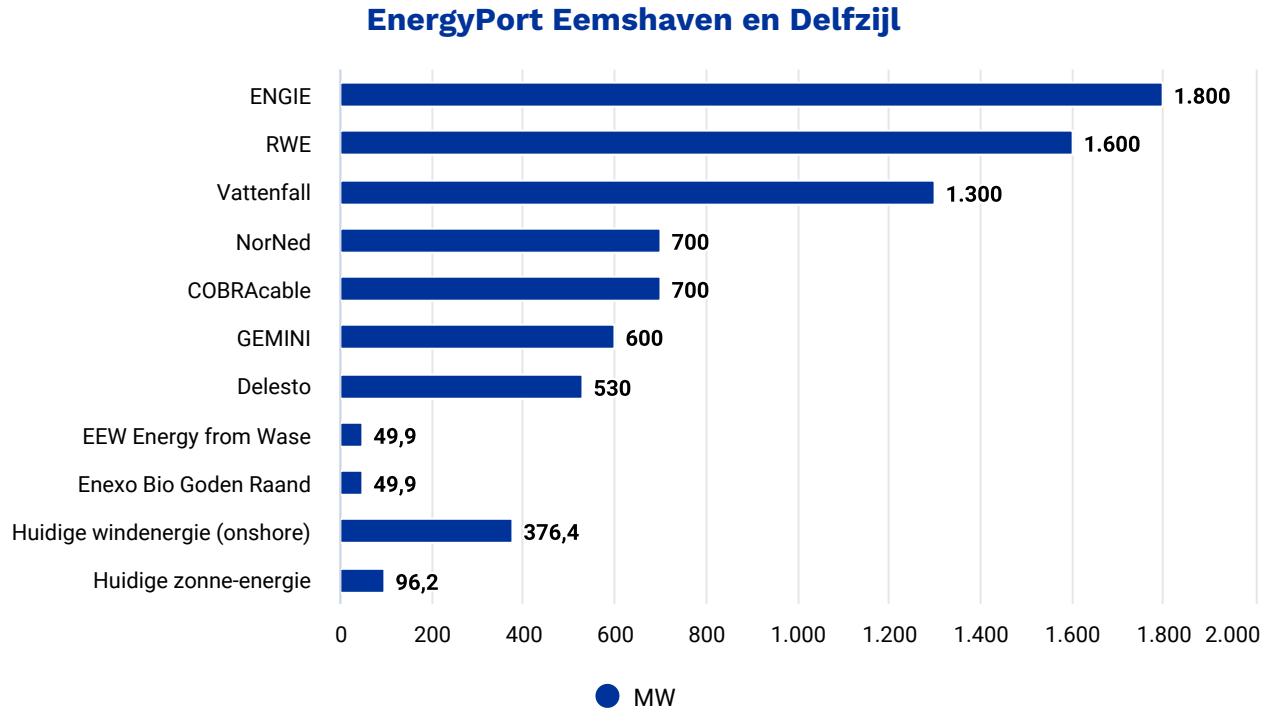

Nieuwe 380 kV-verbinding van de Eemshaven naar Vierverlaten

De nieuwe 380 kV-verbinding van de Eemshaven naar het nieuwe hoogspanningsstation Vierverlaten bij Hoogkerk is op 7 juli in gebruik genomen. De bouw van de 40 kilometer lange elektriciteitsverbinding van 380.000 Volt (380kV) door TenneT heeft iets meer dan drie jaar geduurd. De nieuwe hoogspanningsverbinding is van groot belang voor elektriciteitstransport vanaf de Eemshaven.

Zonne-energie – Zonnepark Valgenweg

Op 19 oktober is het nieuwe zonnepark Valgenweg in Delfzijl geopend. De bouw van het zonnepark van zo'n zestien hectare groot duurde vijf maanden. In totaal zijn er 31.176 zonnepanelen (17,5 MWp) geplaatst, die jaarlijks zo'n 17 gigawattuur elektriciteit leveren en bijdragen aan een CO_2-besparing van minimaal 8.750 ton.

In het noorden van het zonnepark is een grondwal aangelegd, die dient als privacyscherm voor bewoners. Op het zonnepark worden stroken bloembedden voor wilde bijen en andere insecten aangelegd. Bij het ontwerp van het zonnepark is er rekening mee gehouden dat schapen op het park kunnen grazen.

Aandeelhouders van Zonnepark Valgenweg zijn WIRCON GmbH, Bronnen VanOns ZP Valgenweg Farmsum B.V. (een coöperatieve ontwikkelaar met zeggenschap van lokale bewoners) en Groningen Seaports NV.

LNG – EemsEnergyTerminal winnaar Langman Prijs

Begin 2023 mocht EemsEnergyTerminal in de Eemshaven de Langman Prijs 2022 in ontvangst nemen. Rijkswaterstaat, de provincie Groningen, gemeente het Hogeland, Gasunie, EZK, de omgevingsdienst Groningen, Groningen Seaports, RWE, Enexis, Koninklijke Wagenborg, het Loodswezen en de Waterschappen waren essentiële partners in de publiek-private samenwerking die 'binnen een tijdsbestek van zes maanden heeft bewezen dat de energietransitie zich voor een belangrijk deel in Noord-Nederland afspeelt', aldus juryvoorzitter Jouke de Vries (voorzitter college van bestuur Rijksuniversiteit Groningen) tijdens de uitreiking.

De Langman Prijs wordt toegekend aan een persoon of instantie die grenzeloos denkt, handelt, bestuurt, onderneemt en daarmee impulsen geeft aan de Noordelijke opinievorming en/of economische ontwikkeling en is een initiatief van Stichting Noord-Nederland.

Offshore wind – installatie Hollandse Kust Noord afgerond

Op 19 oktober is de 69ste en daarmee laatste windturbine geïnstalleerd van Hollandse Kust Noord. Met de plaatsing van deze laatste turbine binnen een jaar is dit windpark in recordtijd geïnstalleerd en ligt aannemer CrossWinds op koers om van Hollandse Kust Noord een van de snelst geïnstalleerde windparken in zijn soort te maken.

Met de installatie van deze laatste windturbine is een einde gekomen aan de activiteiten in de Eemshaven voor dit project. Het bovenwaterdeel van dit windpark werd vanaf Buss Terminal Eemshaven geïnstalleerd en daarmee is de totstandkoming van het 19^{e} windpark via de Eemshaven een feit. Het windpark met een vermogen van 759 MW kan ongeveer 1 miljoen huishoudens van stroom voorzien.

Na dit project is HKN (Hollandse Kust Noord) uitgevoerd. Dit is een project van Shell/Eneco en betreft turbines. Verder is een start gemaakt met Godewind 3/Borkum Riffgrund 3 (ook wel bekend als project Jan de Nul). Dit project van Orsted betreft fundaties. Verder loopt het project GW3/BR3 door in 2024.

Waterstof - Missie H2 introduceert nationale waterstofkaart

Tijdens de Internationale Dutch Water Week in juni heeft Missie H2 de interactieve nationale waterstofkaart geïntroduceerd. De waterstofkaart, die Missie H2 samen met TKI Nieuw Gas heeft ontwikkeld, bevat de meest uitgebreide en actuele kaart met de vele initiatieven die er al zijn in Nederland. Bovendien biedt de interactieve kaart de mogelijkheid door de tijd te reizen om de ontwikkeling van Nederland als hét Waterstofland 2030 te zien.

Een andere primeur was het feit dat dit evenement volledig heeft gedraaid op groene waterstof. De dieselaggregaten waren ingewisseld voor waterstofaggregaten die draaiden op groene waterstof. Een belangrijke stap om te laten zien dat dit werkt en een voorbeeld van hoe evenementen in de toekomst duurzamer georganiseerd kunnen worden.

Energieopslag – GIGA Storage

Na afwikkeling van het faillissement van DAMCO Aluminium Delfzijl Coöperatie U.A. (Aldel) heeft GIGA Storage B.V. het gesloten distributienet met aansluiting op het hoogspanningsnet verworven. Hiermee wil GIGA Storage grootschalige energieopslag realiseren om TenneT te ondersteunen bij de oplossing van lokale congestieproblemen en balancering van het elektriciteitsnet. Groningen Seaports heeft hiervoor met GIGA Storage een nieuwe erfpachtovereenkomst afgesloten voor vijftig jaar.

Data

In 2023 zijn QTS en Google gestart met hun bouwactiviteiten voor nieuwe en uitbreiding van bestaande datacenters.

Hotspot voor biobased chemie en circulaire industrie

In Delfzijl is de circulaire economie volop in ontwikkeling. Hiermee geven we een impuls aan nieuwe economie in Noord-Nederland. Belangrijk onderdeel van de circulaire economie en de vergroening van de chemie is de circulaire en de op biogrondstoffen gebaseerde economie, ook wel 'biobased economy'. De biobased economy is een economie die gewassen en reststromen uit de landbouw en voedingsmiddelenindustrie inzet voor niet-voedseltoepassingen, bijvoorbeeld de chemiesector. Daarmee zijn de circulaire economie en de biobased chemie nauw met elkaar verbonden. Deze verbintenis dragen wij uit onder de vlag van Chemport Europe, waarin beide thema's samenkomen. Deze propositie heeft in 2023 geleid tot de vestiging van het bedrijf SFP.

SFP

Het bedrijf SFP (Sustainable Fuel Production) gaat in Delfzijl aan de Oosterhorn-Zuid een installatie bouwen voor de productie van groen gas. De input voor deze installatie gaat volledig bestaan uit plantaardige reststromen uit de agrarische sector en voedselverwerkende industrie. Met deze input produceert de installatie biogas en waardeert dat vervolgens op tot groen gas. Dit groen gas wordt vervolgens in het aardgasnet ingevoed, en wordt geleverd aan Rederij Doeksen (veerboten Terschelling en Ameland). De bouw start in het eerste kwartaal van 2024. De fabriek gaat op basis van 500.000 ton plantaardige reststromen en dierlijke bijproducten, jaarlijks 20 miljoen m3 groen gas en 20.000 ton bio-CO_2 produceren.

Avantium

Avantium Renewable Polymers heeft in 2023 verder gebouwd aan 's werelds eerste commerciële FDCA-fabriek op het nieuwe bedrijventerrein Heveskes. FDCA (2,5-furaandicarbonzuur) is de bouwsteen voor het 100% plantaardige recyclebare polymeer PEF (polyethyleenfuranoaat). De FDCA-fabriek is naar verwachting in de loop van 2024 klaar en zal dan jaarlijks 5 kiloton FDCA gaan produceren.

Avantium in aanbouw

Bouw installatie EEW Delfzijl

Afvalrecycler EEW Energy from Waste heeft in 2023 verder gebouwd aan een nieuwe installatie op haar terrein in Delfzijl, dat zij hiervoor in 2022 met 2,5 hectare hebben uitgebreid. Met deze nieuwe installatie - de vierde van EEW in Delfzijl - bespaart EEW 3,5 miljoen kubieke meter aardgas en produceert het extra processtoom voor het industriegebied Oosterhorn in Delfzijl.

De ingebruikname van de installatie, die een vermogen heeft van 18 megawatt, staat gepland voor 2024. Jaarlijks moet deze maximaal 185 kiloton aan zuiveringsslib van rioolwaterzuiveringsinstallaties verwerken. Verder heeft EEW plannen voor de afvang van CO_2 uit haar rookgassen en de bouw van een scheidingsinstallatie voor het terugwinnen van grondstoffen uit afvalstromen voor hergebruik. Hiervoor heeft EEW haar terrein in 2023 uitgebreid met 3,75 hectare.

Circulair gebruik van slib

Estuaria zoals de riviermonding van de Eems treffen we alleen aan langs vlakke kusten met sterke getijden en zijn een waardevolle leefomgeving voor talrijke dier- en plantensoorten. Het ecosysteem van het Eems-estuarium verkeert echter in slechte staat. Samen met natuur- en milieuorganisaties, overheden en het bedrijfsleven werken we aan het programma Eems-Dollard 2050 om de hoeveelheid slib in het Eems-estuarium te verminderen en daarmee de ecologische toestand van het systeem te verbeteren.

Brede groene dijk afgerond

Voor de pilot Kleirijperij zijn in 2023 de onderzoeksresultaten bekend geworden. De resultaten laten zien dat het mogelijk is om zout slib uit de Eems-Dollard te laten rijpen tot geschikte dijkenklei.

Vereniging Circulair Groningen opgericht in de Eemshaven

Op 6 april 2023 is de Vereniging Circulair Groningen opgericht in de Eemshaven. Deze vereniging, die bij oprichting reeds bestond uit zo'n dertig bedrijven, zet zich actief in om de Groningse circulaire economie te versnellen en te realiseren. Circulair Groningen is een actieve en open vereniging waarin bedrijfsleven, onderwijs, maatschappelijke organisaties en overheid hands-on aan de slag gaan met concrete circulaire acties: samenwerken, inspireren en 'gewoon' doen. Namens Groningen Seaports heeft een medewerker zitting in het bestuur.

Bestuur van de Vereniging Circulair Groningen

Onze activiteiten in balans met natuur en milieu

Stikstof

De uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 over het Programma Aanpak Stikstof die leidde tot de stikstofcrisis, raakte ook Groningen Seaports. In de afgelopen jaren hebben we samen met de provincie Groningen, Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta, collega-havens en anderen alles in het werk gezet om mogelijkheden te creëren voor de ontwikkeling en effectief gebruik van havens en de daar gevestigde innovatieve industrie. Tegelijkertijd hebben we grote inspanningen geleverd om zowel nieuwe als bestaande klanten bij te staan in het stikstofvraagstuk. Groningen Seaports denkt daarin mee en adviseert. Dit is vooral aan de orde bij de aanleg van nieuwe utiliteiten en de koppeling tussen verschillende bedrijven. Tegelijkertijd zijn bedrijven inventief om stikstofemissies aanzienlijk te verminderen door innovaties en nieuwe technische vindingen.

De Raad van State heeft op 5 april 2023 bepaald dat de afstand waarop de stikstofdepositie van een project moet worden berekend, begrensd mag worden op 25 kilometer. Rekenen tot 25 kilometer gebeurde al vanaf 2022, maar het was tot 5 april onduidelijk of dit juridisch stand zou houden. Omdat het een uitspraak is van de hoogste Nederlandse bestuursrechter, de Raad van State, is tegen deze uitspraak geen beroep mogelijk.

De Eemshaven en Delfzijl liggen op meer dan 25 kilometer van overbelaste Natura-2000 gebieden, waardoor er met deze uitspraak geen sprake is van stikstofbelemmeringen bij de ontwikkeling van de haven- en industriegebieden. Deze zekere stikstofruimte stelt het bedrijfsleven in staat om toekomstgericht te investeren in een innovatieve en duurzame havenontwikkeling.

De ontwerpbestemmingsplannen voor Oosterhorn en de Eemshaven zijn in december 2023 ter inzage gelegd.

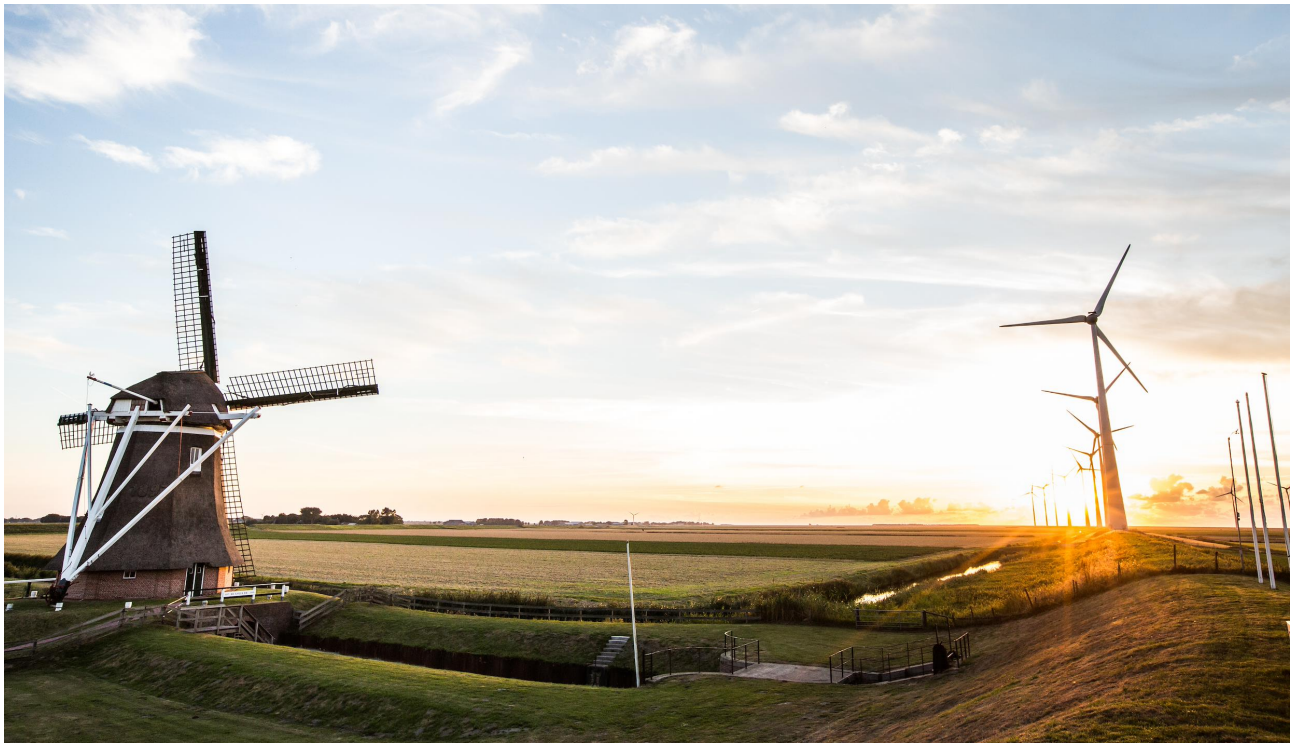

Geïnduceerde aardbevingen

Net als de afgelopen jaren hield Groningen Seaports ook in 2023 de mogelijke effecten en gevolgen van geïnduceerde aardbevingen en/of bodemdaling nauwlettend in het oog. We zien er samen met Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta op toe dat het level playing field van de havens en industrie niet wordt verstoord ten opzichte van regio's zonder aardbevingen en/of schade door bodemdaling.

In 2023 zijn we diverse malen door bedrijven benaderd over de specifieke normen, actualiteit van de bevingen en vergoedingen. Deze bedrijven hebben we doorverwezen naar de betreffende overheidsinstanties. Samen met provincie en de beide noordelijke waterschappen zijn de bodemdalingsvergoedingen voor de komende decennia contactueel veiliggesteld met de NAM.

Kustontwikkeling Eemszijlen in voorbereiding

In 2023 is een nieuw project van de provincie Groningen in voorbereiding gegaan om onderzoek te doen naar een toekomstbestendige Waddenkust. Het project Eemszijlen verkent vier doelen in samenhang: Het creëren van een meegroeiende kust vanuit het oogpunt van zeespiegelstijging (waterveiligheid), het realiseren van een zoet-zout overgangszone en het verbeteren van de natuurwaarden, het blijvend inzetten op het goed kunnen afvoeren van water (droge voeten) én inzetten op voldoende zoetwaterbeschikbaarheid. Groningen Seaports werkt aan dit project mee.

Broedeiland Stern getroffen door vogelgriep

Het vogelbroedeiland Stern is in 2017 met steun van Groningen Seaports aangelegd als alternatief voor de steeds drukker wordende Eemshaven. In zes jaar tijd is het eiland uitgegroeid tot een trekpleister voor kokmeeuwen, visdieven en de noordse stern. De vogelgriep heeft in 2023 het broedeiland hard getroffen en geleid tot massale vogelsterfte. We hopen van harte dat er spoedig herstel op zal treden.

Duurzame reporting

Vanaf boekjaar 2025 is Groningen Seaports verplicht om te rapporteren volgens de richtlijnen van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Als organisatie zijn we in 2023 gestart om ons hierop voor te bereiden. Vanuit Finance is een multidisciplinair team geformeerd om de aspecten van CSRD voor GSP scherp te krijgen en te implementeren. Ook is in de persoon van Heleen van Wijk een interne medewerker geworven als manager Sustainability en Corporate Circularity. Zij gaat zich richten op het integreren van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) in de strategie van GSP. Een externe partij zal ons gaan begeleiden bij het CSRD-proces. De planning is om over 2024 een 'schaduwrapport CSRD' op te stellen opdat we vanaf 2025 daadwerkelijk volgens deze richtlijnen kunnen gaan rapporten.

ONZE BIJDRAGE AAN DE LEEFBAARHEID

De Groninger zeehavens zijn volop in beweging en betrokken bij veel maatschappelijke ontwikkelingen. Om onze maatschappelijke rol goed te vervullen, is een goede dialoog met onze stakeholders van cruciaal belang. Groningen Seaports legt daarom op verschillende manieren contact met diverse stakeholders, waaronder onze aandeelhouder, overheden, klanten, ngo's en omwonenden van ons beheersgebied. Dit doen we voor een goede informatievoorziening richting en dialoog met onze stakeholders, maar ook om verwachtingen, ideeën en belangen van onze omgeving in beeld te brengen.

We nemen onze omgeving mee in wat we doen

Groningen Seaports is zich bewust van de omgeving waarin het opereert. In onze bedrijfsvoering houden we rekening met de verschillende belanghebbenden in het gebied. Denk hierbij aan de bedrijven in ons beheersgebied en aan de inwoners van de omliggende dorpen. We vinden het belangrijk om hen op de hoogte te houden en mee te nemen in de ontwikkelingen. Alleen als zij de plannen omarmen, kunnen we met zijn allen succesvol zijn en vooruitgang boeken.

Open dag Eemshaven

50-jarig jubileum Eemshaven

Op 7 juni 2023 was het precies 50 jaar geleden dat de Eemshaven feestelijk werd geopend door toenmalig koningin Juliana. De week van 5 tot en met 11 juni van het afgelopen jaar stond dan ook in het teken van dit jubileum, waarin we verschillende activiteiten hebben georganiseerd voor onze collega's en de omgeving.

Woensdagochtend 7 juni begonnen we de dag met een ontbijt voor alle medewerkers van Groningen Seaports. Later op de dag vond op het terrein van AG EMS een viering plaats met 150 genodigden. Op deze dag kwamen onder andere de geschiedenis en toekomst van de Eemshaven aan bod. Op donderdag 8 juni organiseerde Groningen Seaports een ontbijt voor de inwoners van Oudeschip, Koningsoord, Nooitgedacht, Polen, Valom en Nieuwstad. Dit ontbijt vond plaats in het Dorpshuis Diggelschip in Oudeschip. Op zaterdag 10 juni organiseerden we een grote open dag in de Eemshaven, waar ruim vijfduizend bezoekers op af kwamen. Met busritten en vaartochten konden de bezoekers door de hele haven bedrijven bezoeken en er waren diverse activiteiten.

Ook in de media was veel aandacht voor het 50-jarig jubileum van de Eemshaven. RTV Noord besteedde dagelijks aandacht aan het jubileum en in samenwerking met Dagblad van het Noorden brachten we een speciale bijlage uit.

Samenwerking met bewoners

Als onderdeel van de omgevingscommunicatie houdt Groningen Seaports haar (direct) omwonenden actief op de hoogte van de voortgang van de ontwikkelingen in de havens en van speciale projecten op de bedrijventerreinen. We onderhouden actief contact met inwoners van Oudeschip, Borgsweer, Roodeschool en Borkum. Voor de omgeving Delfzijl hebben we in het afgelopen jaar meerdere gesprekken gevoerd met de stichting Zuidelijke Dorpen Delfzijl. Deze stichting vertegenwoordigt de belangen van de dorpen ten zuiden van het industrieterrein in Delfzijl, namelijk Farmsum, Meedhuizen, Wagenborgen, Termunten, Borgsweer, Termunterzijl en Woldendorp. Voor de omgeving Eemshaven is afgelopen jaar één informatiebijeenkomst georganiseerd en zijn er diverse activiteiten georganiseerd rondom het 50-jarig jubileum van de Eemshaven. Daarnaast hebben we de omwonenden in 2023 op de hoogte gehouden van ontwikkelingen via de nieuwsbrief. Deze verschijnt drie keer per jaar in de huis-aan-huisbladen de Ommelander Courant, Eemsbode en Borkumer Zeitung. Verder publiceert Groningen Seaports de nieuwsbrieven op de eigen website. Hierop staan tevens alle nieuwsberichten, zodat omwonenden ook zelf actief op zoek kunnen gaan naar nieuws vanuit de Groninger zeehavens.

Overleg met overheden

Overheden hebben op verschillende niveaus invloed op wat in de havens gebeurt. Op regionaal en lokaal niveau heeft Groningen Seaports daarom regulier overleg met de provincie Groningen en de gemeenten Het Hogeland en Eemsdelta. Deze drie overheden vormen samen de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports, zijnde de enig aandeelhouder van Groningen Seaports.

In 2023 hebben we voor bewindspersonen, Kamerleden en rijksambtenaren verschillende werkbezoeken georganiseerd om hen mee te nemen in de ontwikkelingen in de havens en aangrenzende industrieterreinen.

Regionale sponsoring

We zijn een maatschappelijk betrokken organisatie en willen in de volle breedte een constructieve bijdrage leveren aan de regio Delfzijl/Eemshaven. Enerzijds aan het haven- en industriegebied, maar zeker ook aan de leefbare dorpen en haar bewoners. We dragen daarom actief bij aan organisaties en evenementen op het gebied van cultuur, sport en recreatie met sponsoring die onder het gebied vallen in een straal van circa tien kilometer vanaf onze kantoren in Delfzijl en de Eemshaven. Aan organisaties en evenementen die we sponsoren, vragen we één tegenprestatie: meehelpen tijdens de jaarlijkse World Cleanup Day. Tijdens de editie van 2023 deden meer dan 150 vrijwilligers mee vanuit 39 verenigingen en stichtingen. In totaal hebben zij enkele honderden vuilniszakken vol afval ingezameld.

World Cleanup Day

Enkele samenwerkingen in 2023:

- Groningen Seaports is hoofdsponsor van het theater in Delfzijl 'De Molenberg'. De grote zaal van het theater, voorheen de Commandeur genaamd, heet nu de Groningen Seaports zaal.
- Via Missie H2 is Groningen Seaports partner van TeamNL.
- We steunen FC Groningen via het NEBP (New Energy Business Platform). Het NEBP is een samenwerkingsverband tussen bedrijven, overheden, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties die, op welke manier ook, betrokken zijn bij de energietransitie. Een breed en krachtig platform om slimme verbindingen te leggen, kennis te delen en samen de Noord-Nederlandse innovatiekracht nog nadrukkelijker op de kaart te zetten.
- We steunen de professionele basketbalclub Donar.
- Ook hebben we vorig jaar eenmalig het EK wielrennen gesponsord samen met Missie H2 en enkele Missie H2 partners.

We zorgen voor sterke ketens

Om werk te maken van reductie richten wij ons op ketens en innovatie. Terugbrengen van CO_2-uitstoot vraagt immers om intensieve en slimme samenwerking tussen bedrijven binnen clusters en tussen clusters onderling. En het vraagt om samenwerking met belanghebbende partijen in onze omgeving. Ketensamenwerking is daarmee de sleutel tot verantwoorde duurzame groei in de toekomst. Daarbij is innovatie essentieel. Technologie ontwikkelt zich razendsnel en zeker groene bedrijven hebben ruimte nodig om ideeën uit te testen. Daarom zetten we als Groningen Seaports in op het bouwen van sterke ketens die optimaal met elkaar samenwerken en bieden we in onze proeftuinen ruimte voor innovatie, creatie en ambitie, zoals het Chemport Innovation Center.

Industrietafel Noord-Nederland

De Industrietafel Noord-Nederland (INN), die onder voorzitterschap van de CEO van Groningen Seaports staat, was in 2023 onverminderd actief. De INN wordt gevormd door industriële bedrijven, energiebedrijven en agrifoodbedrijven in het Chemport Europe gebied. Ook de provincies Groningen en Drenthe, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de nationale en regionale netbeheerders en de Natuur en Milieufederatie Groningen maken deel uit van de INN. Doel van deze samenwerking is realisatie van CO_2-reductie in de industrie en versterking van de concurrentiepositie van de industrie in Groningen en Drenthe.

De Industrietafel Noord-Nederland is in 2023 versterkt met een directeur om nog slagvaardiger te kunnen opereren. De directeur INN draagt zorg voor een duurzame en constructieve samenwerking tussen bedrijven, overheden, netbeheerders en aanvullende partijen en is onder meer verantwoordelijk voor de coördinatie rondom de Cluster Energie Strategie (CES). De CES, die om het jaar wordt geüpdatet, geeft inzicht in energie-infrastructuur projecten die noodzakelijk zijn om de industrie te verduurzamen en daarmee de CO_2-uitstoot te verminderen. In 2023 zijn de voorbereidingen getroffen en eerste stappen gezet voor de oplevering van een nieuwe Cluster Energie Strategie in 2024.

In 2023 zijn daarnaast stappen gezet om de organisatie van de samenwerking in het industriecluster te versterken. Dit komt mede voort uit het Nationaal Programma Verduurzaming Industrie dat door het ministerie van EZK in het leven is geroepen. Een ander belangrijk onderdeel van dit programma is de aanstelling van clusterregisseurs voor de zes industrieclusters in Nederland. In oktober 2023 is Tjisse Stelpstra door de minister van EZK benoemd tot clusterregisseur voor Noord-Nederland. De clusterregisseur zorgt er samen met de partners in het cluster voor dat de knelpunten rondom de energie-infrastructuur worden opgelost zodat de industrie kan verduurzamen.

Samenwerkingen met strategische partners

Door de internationalisering en grote concurrentie bereiken we meer door actief in te zetten op hechtere samenwerking. We werken samen met vele partijen, van lokaal tot internationaal, met een focus op energietransitie en verduurzaming.

NorthGrid
NorthGrid is de handelsnaam van Stichting UFO - Buisleidingenstraat Eemsdelta. Groningen Seaports is één van de oprichters van deze stichting. NorthGrid onderzoekt en realiseert ruimtelijke inpassing voor de ontwikkeling van ondergrondse infrastructuur in de Chemport-regio en bevordert de samenwerking op dit gebied. Deze ondergrondse infrastructuur is essentieel voor de verduurzaming van energie, grondstoffen en water voor de industrie in Noord-Nederland én van groot belang om de klimaatdoelen tijdig te behalen.

De missie van NorthGrid is dat de regio binnen twintig jaar is voorzien van de ondergrondse verbindingen die bedrijven nodig hebben om te kunnen innoveren en verduurzamen. NorthGrid vestigt daarbij de aandacht op:

- Duidelijke communicatie doordat er één aanspreekpunt is;
- Overzicht zodat projecten kunnen worden gecombineerd teneinde overlast te beperken;
- Efficiënt ruimtegebruik door infrastructuur te clusteren;
- Kortere looptijd die bijdraagt aan het behalen van de klimaatdoelen.

Groningen Seaports stelt expertise ter beschikking om dit faciliterende doel te realiseren. Groningen Seaports is vertegenwoordigd in het bestuur van NorthGrid. Daarnaast zit namens Groningen Seaports de CEO in de raad van toezicht van NorthGrid.

Kickstarter
In 2023 heeft NorthGrid een plan (Kickstarter) uitgewerkt voor een ondergrondse leidingenbundel tussen de Eemshaven en Delfzijl die op korte termijn een verbinding tot stand brengt voor het transport van groene en hoog zuivere waterstof. Het doel is om de keten van waterstofinvesteringen en dus de groene chemie/industrie op te starten en aan te jagen.

HyNorth
Stichting HyNorth is aanjager van de ontwikkeling van waterstofketens in Noord-Nederland. Dit doet HyNorth door lopende en nieuwe initiatieven, projecten en kennis met elkaar te verbinden. Groningen Seaports stelt expertise beschikbaar om deze projecten te faciliteren en ondersteunt de lobby richting Den Haag en Brussel. Daarin wordt de stichting bijgestaan door het regionaal bedrijfsleven, overheden en kennisinstituten. Een medewerker van Groningen Seaports heeft zitting in het bestuur van HyNorth.

In 2023 is door middel van de stichting HyNorth gefocust op de ontwikkeling van de waterstofclusters (Hyhubs) in o.a. de Eemshaven, Delfzijl, Veendam, Groningen, Bolsward en Hoogeveen. Om het ecosysteem rondom waterstof op te bouwen vonden diverse ontbijtsessies (Good Morning HyNorth) en andere netwerkbijeenkomsten plaats. HyNorth staat aan de basis van één van de vijf Baanbrekers in het Nationaal Programma Groningen (NPG) en de stichting is betrokken bij Nij Begun.

Missie H2
Waterstofconsortium Missie H2 bestaat uit acht partijen uit de waterstofketen (Gasunie, Groningen Seaports, Port of Amsterdam, Remeha, Shell Nederland, Toyota, Eneco en Vopak) en is partner van TeamNL. Missie H2 wil bedrijven inspireren, verbinden en stimuleren op weg naar een functionerende waterstofeconomie in 2030 en zo significant bijdragen aan de doelstellingen van het Nederlands Klimaatakkoord en versnelling van de wereldwijde energietransitie.

We waarderen de koplopers in de waterstoftransitie met een waterstofmedaille. Tijdens het havendiner van Groningen Seaports op 27 september heeft Cas König een medaille uitgereikt aan Nienke Homan (VNCI). Tijdens Wind Meets Gas in oktober heeft Cas König een medaille uitgereikt aan Pierre Devillers (ENGIE). Daarnaast zijn er medailles uitgereikt aan onder andere Maarten van Dijk (SkyNRG), Alice Krekt (NLHydrogen), en waterstofprofessor Ad van Wijk.

Tijdens de Olympische Spelen van 2024 in Parijs wil Missie H2, samen met de overheid en een groot aantal Nederlandse bedrijven, een miniketen gerealiseerd hebben die op termijn leidt tot een volledig functionerende waterstofmarkt. De stappen die zij in het kader van deze miniketen in 2023 hebben gezet zijn terug te vinden op de eerder in het jaarverslag genoemde waterstofkaart.

EemsdeltaGreen
Stichting EemsdeltaGreen is sinds 2013 - als eerste in de regio - actief als aanjager van de verduurzaming in de Eemsdelta. EemsdeltaGreen is een breed platform van industrie, overheden, kennisinstellingen en milieuorganisaties om te komen tot een duurzame en groene bedrijfsvoering. Jaarlijks ondersteunt EemsdeltaGreen enkele initiatieven voor onder andere onderzoek. Namens Groningen Seaports hebben de CEO en een medewerker zitting in het bestuur van EemsdeltaGreen.

Stichting Beheer Natuurcompensatie Eemshaven
De Stichting Beheer Natuurcompensatie Eemshaven heeft ruim 50 hectare binnendijks natuurgebied in bezit en beheer. Daarnaast beheert de stichting circa 20 hectare buitendijks gebied. Het doel van de stichting is de aanleg en instandhouding van natuurgebieden om zo de ontwikkelingen in de Eemshaven te laten plaatsvinden zonder dat dit leidt tot een verlies aan natuurwaarden. Het dagelijks beheer en onderhoud van het gebied is in handen van Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland. In het beheer van de stichting heeft Groningen Seaports zitting.

In het gebied zijn afgelopen jaar drie eilanden in de Ruidhorn verder geoptimaliseerd om het broedsucces te vergroten. Het afgelopen jaar hebben +/- 80 broedparen kluten gebroed in het gebied. Net als in andere delen van de Waddenzee heeft de vogelgriep in 2023 ook de eilanden in de Ruidhorn hard getroffen.

Samenwerkingsverbanden en partnerschappen
Om onze doelstellingen te realiseren werken we samen met onder meer de volgende organisaties en samenwerkingsverbanden:

- Branche Organisatie Zeehavens

- Chemport Europe
- Dutch Data Center Association
- Ecologie en Economie in balans
- Eemscommissie
- Holland Circular Hotspot
- Landelijke, regionale en lokale overheden
- Nationaal Programma Groningen (NPG)
- Nederlandse Wind Energie Associatie
- New Energy Business Platform
- New Energy Coalition
- Northern Netherlands Offshore Wind
- N.V. Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (N.V. NOM)
- Nij Begun
- Samenwerkingsverband Noord-Nederland
- Universiteit van het Noorden
- Vereniging Circulair Groningen
- Vereniging voor Energie, Milieu en Water (VEMW)
- VNO-NCW
- Waddenzeehavens
- Wind Europe

Samenwerking op onderwijs en kennis
In de regio Delfzijl/Eemshaven dreigt krapte op de arbeidsmarkt door toenemende vraag van bedrijven naar met name specifieke technici. Samen met scholen, arbeidsmarktorganisaties en gemeenten werken we aan een integraal arbeidsmarktbeleid voor het haven- en industriegebied. Daarmee willen we werken in de havens promoten en jongeren ertoe aanzetten te kiezen voor specifiekere studies op bijvoorbeeld technisch, maritiem of chemisch gebied, voor een goede aansluiting met het bedrijfsleven.

Seaports Academy
Om innovaties mogelijk te maken, start-ups te begeleiden en de verdere ontwikkeling van de offshore wind-activiteiten aan te jagen, werkt Groningen Seaports samen met regionale kennisinstellingen, waaronder Noorderpoort, Alfa College, NHL Stenden, Hanzehogeschool Groningen en Rijksuniversiteit Groningen. In 2023 waren negentien studenten via meewerk- of onderzoeksstages bij Groningen Seaports direct betrokken bij diverse projecten.

Vanuit onze strategische koers en tevens om in onze informatiebehoefte te voorzien, hebben we - onder het label Seaports Academy - een gestructureerd plan ontwikkeld. Binnen de Seaports Academy werken mbo-instellingen, hogescholen, universiteiten en bedrijven met elkaar samen aan onderzoek, met name op het gebied van energietransitie, offshore wind, circulaire economie, waterstof en digitalisering van havens en scheepvaart. Ook onderwijs zal binnen Seaports Academy een plaats krijgen. Zo zijn er al opleidingen voor medewerkers in de offshore wind en is er eveneens een leergang in de circulaire economie opgestart.

Seaports Academy biedt zelf geen opleidingen aan, maar probeert de vraag naar opleidingen en onderzoek uit het bedrijfsleven te koppelen aan het aanbod vanuit onderwijs- en onderzoeksinstellingen.

Ruimte voor innovatie: Chemport Innovation Center
Chemport Innovation Center zet actief in op duurzame innovatie in de Chemport-regio. Daartoe beschikt het midden in het industriegebied van Delfzijl over een geoutilleerde locatie waar start-ups en scale-ups ruimte kunnen huren om op een veilige, snelle en efficiënte wijze hun innovaties te kunnen testen in de demonstratiefase.

In 2023 is de renovatie van de gebouwen en terreinen afgerond en zijn er tal van activiteiten georganiseerd, zoals bijvoorbeeld het verwelkomen van de eerste gebruiker, Exxfire, het inrichten van de testlocatie voor innovatie DOT-GDP gentle drive of piles, is CIV ontwikkeld als pilotlocatie voor de mechanische recycling van kunststoffen. Verder heeft het CIC diverse Chemport Europa gerelateerde evenementen gefaciliteerd, waaronder bijvoorbeeld een bezoek van een Eurocommissaris.

Experiment TU-Delft voor fundatiepalen
Op het terrein van Chemport Innovation Center (CIC) in Delfzijl vonden afgelopen zomer testen plaats gericht op een stillere en duurzamere vorm van het plaatsen van windmolens op zee. Ter voorkoming van verstoringen van de natuur door bouw van offshore windmolens is een innovatieve technologie ontwikkeld aan de TU-Delft waarbij monopiles (fundatiepalen) zonder geluid en trilling aangebracht kunnen worden. Naast de ruimte die het CIC kon bieden, was de grondgesteldheid een belangrijke reden om het experiment te laten plaatsvinden in Delfzijl, want die is daar nagenoeg gelijk met de bodemomstandigheden op zee.

Demo's en start-ups
Groningen Seaports is samen met TechnologieCentrum Noord-Nederland (TCNN) de drijvende kracht achter de Startup MOI Community in de Eemshaven. Het doel van de community is innovatie in het havengebied aanjagen en groeimogelijkheden voor start-ups en scale-ups in Noord-Nederland faciliteren. Ook draagt de MOI community bij aan de mogelijkheid voor flexibele werkplekken voor lokale ondernemers.

2023 was een succesvol jaar voor de start-ups en scale-ups in de MOI Offshore Energy Community in de Eemshaven. Sinds eind 2021 zijn twaalf van dit soort ondernemingen actief. Eén van de scale-ups, Rope Acces Noord, is inmiddels doorgegroeid naar een externe grotere locatie in de Eemshaven.

ONZE MENSEN

Ook bij Groningen Seaports zien we de effecten van een zeer dynamische arbeidsmarkt. Bij een relatief hoog verloop blijkt Groningen Seaports toch een aantrekkelijke werkgever, gelet op de aantallen sollicitanten en de kwaliteit van de kandidaten.

KERNCIJFERS

MEDEWERKERS

99
(94,5 fte)

2022: 105 (99,5 fte)

ZIEKTEVERZUIM

4,4%

2022: 4,2%

GEMIDDELDE LEEFTIJD

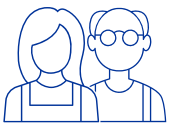

46 jaar

2022: 47 jaar

MOBILITEIT

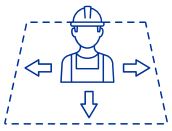

PERSONEN UIT DIENST

19

2022: 5

PERSONEN IN DIENST

13

2022: 20

CONTRACTEN

AANDEEL ONBEPAALDE TIJD

90%

2022: 88%

AANTAL TIJDELIJK

10

2022: 10

EXTERNE INHUUR (AANTAL)

7

2022: 2

STAGIAIRES

19

2022: 15

Groningen Seaports als aantrekkelijke werkgever

Diversiteit

Groningen Seaports hecht waarde aan diversiteit en het creëren van bewustzijn, zijn belangrijke stappen naar een diverse en inclusieve organisatie. Wij realiseren ons dat diversiteit en inclusie voortdurende inspanningen vereisen. We erkennen dat diversiteit niet slechts een doel is, maar een doorlopend proces van groei en aanpassing. We zetten ons vastberaden in om onze inspanningen te intensiveren en een werkomgeving te creëren waarin iedereen, ongeacht achtergrond, zich welkom en gewaardeerd voelt.

Eind 2023 bestond de personeelssamenstelling voor 33% uit vrouwen en 67% uit mannen. Ook de raad van commissarissen hecht waarde aan diversiteit en een evenwichtige verdeling tussen het aantal mannen en vrouwen. Van de vijf posities in de raad van commissarissen worden er momenteel twee bekleed door een vrouw.

Opleiding en training

Een leven lang leren en blijven ontwikkelen vinden wij als organisatie belangrijk. Daarom stelt Groningen Seaports opleidingsbudget beschikbaar om de ontwikkeling van haar medewerkers te bevorderen en te investeren in menselijk kapitaal. Zo zijn er groepstrainingen gevolgd, specifieke opleidingen ter vergroting van kennis en kunde en ruimte gegeven aan persoonlijke ontwikkelingstrajecten.

Medewerkeronderzoek

Er is op belangrijke thema's een medewerkeronderzoek uitgevoerd, waarvan de resultaten hebben gediend als basis voor gerichte verbeterinitiatieven. De focus ligt op het versterken van de communicatiekanalen en het creëren van een werkomgeving die de betrokkenheid bevordert.

Nieuw wendbaar functiehuis

Het traject naar een nieuw wendbaar functiehuis is in 2023 gestart. Wendbaar verwijst hierbij naar de flexibiliteit en aanpasbaarheid van de functiestructuur binnen onze organisatie. Korn Ferry heeft Groningen Seaports hierbij ondersteund. Vorig jaar is het vernieuwd functiehuis voorbereid en in 2024 volgt de implementatie ervan. Zowel medewerkers als de ondernemingsraad zijn betrokken geweest bij dit proces. Dit wendbaar functiehuis is ingericht met zes functiefamilies die zich binnen een familie kenmerken door overeenkomstige werkzaamheden en vereisten op basis van generieke omschrijvingen.

Het nieuwe functiehuis is gericht op kernactiviteiten en factoren die het verschil maken bij Groningen Seaports en houdt ook rekening met de ambitie en behoeften van Groningen Seaports. Functiefamilies zorgen voor meer transparantie met betrekking tot loopbaan en onderbouwing van inschaling bij onze medewerkers. Dit nieuw wendbaar functiehuis is toekomstbestendig.

Ondernemingsraad

Voor de Ondernemingsraad stond 2023 in het teken van vernieuwing. Na vertrek van drie leden hebben zich drie kandidaten gemeld. Samen met de twee zittende leden bestaat de nieuwe Ondernemingsraad nu uit vijf leden.

Inhoudelijk sprongen er voor de Ondernemingsraad drie onderwerpen uit in 2023: organisatiewijziging, herfinanciering en borgstelling en tot slot aanpassing functiehuis en functiewaardering. De eerste twee onderwerpen hebben een instemmend besluit gekregen. Voor het derde onderwerp verwacht de OR in het eerste kwartaal van 2024 een instemmingsaanvraag vanuit de directie.

De Ondernemingsraad heeft elke zes weken overleg gevoerd met de directie (WOR-bestuurder), en tweemaal gesproken met de vertegenwoordigers van de raad van commissarissen.

De Ondernemingsraad houdt de medewerkers via het intranet op de hoogte van actuele onderwerpen en wat besproken is in de vergaderingen.

De Ondernemingsraad doet aan bijscholing en zal, mede vanwege de nieuwe samenstelling, begin 2024 een tweedaagse cursus volgen.

Ontwikkeling IT

In het voorjaar van 2023 zijn we gestart met het IT-project Northstar. Hierbij hebben we drie vragen onderzocht:

1. Hebben we de juiste IT, gezien de bedrijfsprocessen en de ontwikkelingen bij GSP?
2. Hebben we onze IT goed georganiseerd?
3. Hoe vangen we de impact op van vertrekkende mensen?

Met een integraal team, aangevuld met externe experts, hebben we enkele maanden in projectvorm aan deze vraagstelling gewerkt. De uitkomst van het onderzoek is een IT-routekaart met een prioritering in IT-projecten om binnen drie jaar de gewenste situatie op het gebied van IT te bereiken.

Cyberaanvallen

Het actuele cyberdreigingsbeeld zorgt ervoor dat de waakzaamheid en bewustwording in het kader van informatiebeveiliging hoog op de agenda blijft staan, ook na de goed ingeslagen weg van de voorgaande jaren. Dit is geheel in lijn met onze doelstellingen om de beveiliging van de havens te verbeteren. We worden ook met regelmaat aan dit belang herinnerd, bijvoorbeeld door cyberaanvallen.

In 2023 heeft Groningen Seaports te maken gehad met diverse Denial-of-Service aanvallen op de publieke websites. Deze aanvallen zijn onderzocht en we hebben actie ondernomen door aanvullende bescherming toe te voegen aan de publieke websites. Ook hadden we regelmatig te maken met phishingaanvallen. Om het voor medewerkers gemakkelijker te maken om deze aanvallen te melden hebben we een meldknop aan de e-mail applicatie toegevoegd. Ondanks deze aanvallen hebben klanten geen hinder ondervonden. Het betreft zuiver de informatiesites die tijdelijk niet beschikbaar waren.

Implementatie informatiebeveiligingsmaatregelen

2023 stond in het teken van de verbetering van het beveiligingsbeleid en implementatie van de informatiebeveiligingsmaatregelen. Tijdens informatiesessies met de verschillende teams in de organisatie hebben we gewerkt aan betere bewustwording en vaardigheden van medewerkers.

Dreigingen en ontwikkelingen op macroniveau worden continu onderzocht en indien relevant, meegenomen in de verdere aanpak voor de versterking van de informatiebeveiliging van Groningen Seaports. In lijn met de ambitie van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) en regelgeving (NIS2) bouwen we verder aan succesvolle barrières tegen cybercrime.

Duurzame bedrijfsvoering

Groene stroom

De onderdelen die de meeste elektriciteit verbruiken zijn walstroom, openbare verlichting, camera- en radarvoorzieningen, laadpalen voor elektrische auto's en het hoofdkantoor. Alle stroom die Groningen Seaports gebruikt is volledig in Nederland opgewekte groene stroom.

Duurzaam inkoopbeleid en circulair werken

Bij de inkoop van werken, diensten en goederen houden we rekening met zowel maatschappelijke aspecten als met duurzaamheid. De inkoopvoorwaarden van Groningen Seaports zijn zodanig opgesteld dat circulair inkopen en sociaal rendement worden gestimuleerd. Groningen Seaports streeft naar 100% duurzaam inkopen in alle fasen van het inkoopproces volgens de normen van Professioneel en Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers, bij velen beter bekend als: PIANOo.

Interview met de voorzitter van de OR

‘Ik besloot om mezelf in het diepe te gooien’

Voor de Ondernemingsraad (OR) van Groningen Seaports stond 2023 in het teken van vernieuwing. In november ging de OR van start in een andere samenstelling: drie nieuwe leden op een totaal van vijf. Kersverse voorzitter van de OR is Laura Leeuwen (26). ‘We mogen wel wat zichtbaarder zijn.’

Al tijdens haar studie trok Groningen Seaports haar aandacht. Leeuwen schreef er haar scriptie over datacenters. Tweeënhalf jaar geleden ging ze bij Groningen Seaports aan de slag als marketeer. In 2023 vertrok een aantal collega’s uit de OR. Een directe collega van Leeuwen zat in de verkiezingscommissie en zag mogelijkheden. Leeuwen: ‘Of het lidmaatschap van de OR misschien iets voor mij was, ook vanuit de afdeling gezien. Daarop ben ik met anderen gaan praten en al vrij snel ontdekte ik dat het me wel aansprak: opkomen voor het belang van de organisatie en de medewerkers. Bovendien paste het goed binnen het leiderschapstraject dat ik sinds september volg. Eén van mijn ontwikkeldoelen in dat traject is om daadkrachtiger te worden en meer op de voorgrond te treden. En hoe kan dat beter dan in de rol van voorzitter van de Ondernemingsraad? Dus besloot ik om mezelf in het diepe te gooien en me aan te melden, meteen als voorzitter. Iedereen vond het heel dapper en ik kreeg louter positieve reacties.’

Laura Leeuwen

Vernieuwing als kans

Tijdens een personeelsbijeenkomst in december heeft de OR zich in de nieuwe samenstelling voorgesteld aan alle medewerkers. En hoewel de leden nog bezig zijn om hun draai met elkaar te vinden, ziet Leeuwen deze vernieuwing als een kans om zaken anders aan te gaan pakken. ‘We mogen wel wat zichtbaarder zijn. We zijn aan het onderzoeken hoe we dat voor elkaar kunnen krijgen.’ In die zoektocht klopt Leeuwen graag aan bij ervaren OR-lid Gert-Jan Flikkema. ‘Hij helpt mij waar hij kan, ook bij het vinden van mijn draai in mijn rol als voorzitter. Verder gaan we met de OR een tweedaagse opleiding volgen. Om elkaar beter te leren kennen, maar ook om de Wet op de ondernemingsraden (WOR) door te nemen en actuele situaties te bespreken met een ervaren trainer.’

Directe communicatielijnen
Vanuit de raad van bestuur is Harold Sanders (CFO) het aanspreekpunt voor de OR. Elke zes weken spreken Sanders, HR-manager Karel Oldenburger en Leeuwen over een aantal onderwerpen. Die onderwerpen bepalen ze in overleg. In de dagelijkse praktijk hebben Sanders en Leeuwen een directe communicatielijn met elkaar. 'De sfeer is vrij informeel. Transparantie vinden we belangrijk en we zoeken elkaar op en informeren elkaar wanneer het nodig is.' Daarnaast maakte Leeuwen onlangs kennis met de voorzitter van de raad van commissarissen, Frans Keurentjes, en met nieuw RvC-lid Ulco Vermeulen. 'Vanuit de OR spreken we tenminste twee keer per jaar met de RvC. Ik vond het tijdens de kennismaking mooi om te zien hoeveel interesse er vanuit de RvC is voor Groningen Seaports en onze rol als OR.'

2023: een bewogen jaar
Voor de OR was 2023 met de grote wisseling in samenstelling een bewogen jaar. Maar ook inhoudelijk kreeg de OR met een uitdaging te maken: de aanloop tot de instemmingsaanvraag voor het nieuwe functiehuis van Groningen Seaports met de bijbehorende functiewaardering. 'Voor een grotendeels nieuwe OR is dit best een uitdagend onderwerp', vervolgt Leeuwen. 'Zeker omdat de vernieuwing van het functiehuis van Groningen Seaports veel impact heeft op de organisatie en haar medewerkers.' De daadwerkelijke instemmingsaanvraag volgt in 2024 en het streven is om het nieuwe functiehuis in 2024 te implementeren. Als andere belangrijke ontwikkelingen in 2023 noemt Leeuwen de instemming van de OR met de herfinanciering voor Groningen Seaports: 'Het is goed dat hiermee de ontwikkeling van onze beheersgebieden verder kan worden gefinancierd', en het project NorthStar waarmee er meer aandacht komt voor de ICT binnen de organisatie.

Met beide voeten op de grond
Het is duidelijk dat Leeuwen als voorzitter van de OR met beide voeten op de grond staat: ze heeft de prioriteiten voor de organisatie in het vizier. Net zoals ze goed voor ogen heeft wat ze op termijn met de OR zou willen bereiken: 'Voor mijn collega's hoop ik het luisterende oor en de kritische voet tussen de deur richting de directie te zijn. En met mijn frisse blik en onafhankelijke rol wil ik een positieve bijdrage leveren aan de continuïteit van de organisatie én aan de communicatie met álle collega's.'

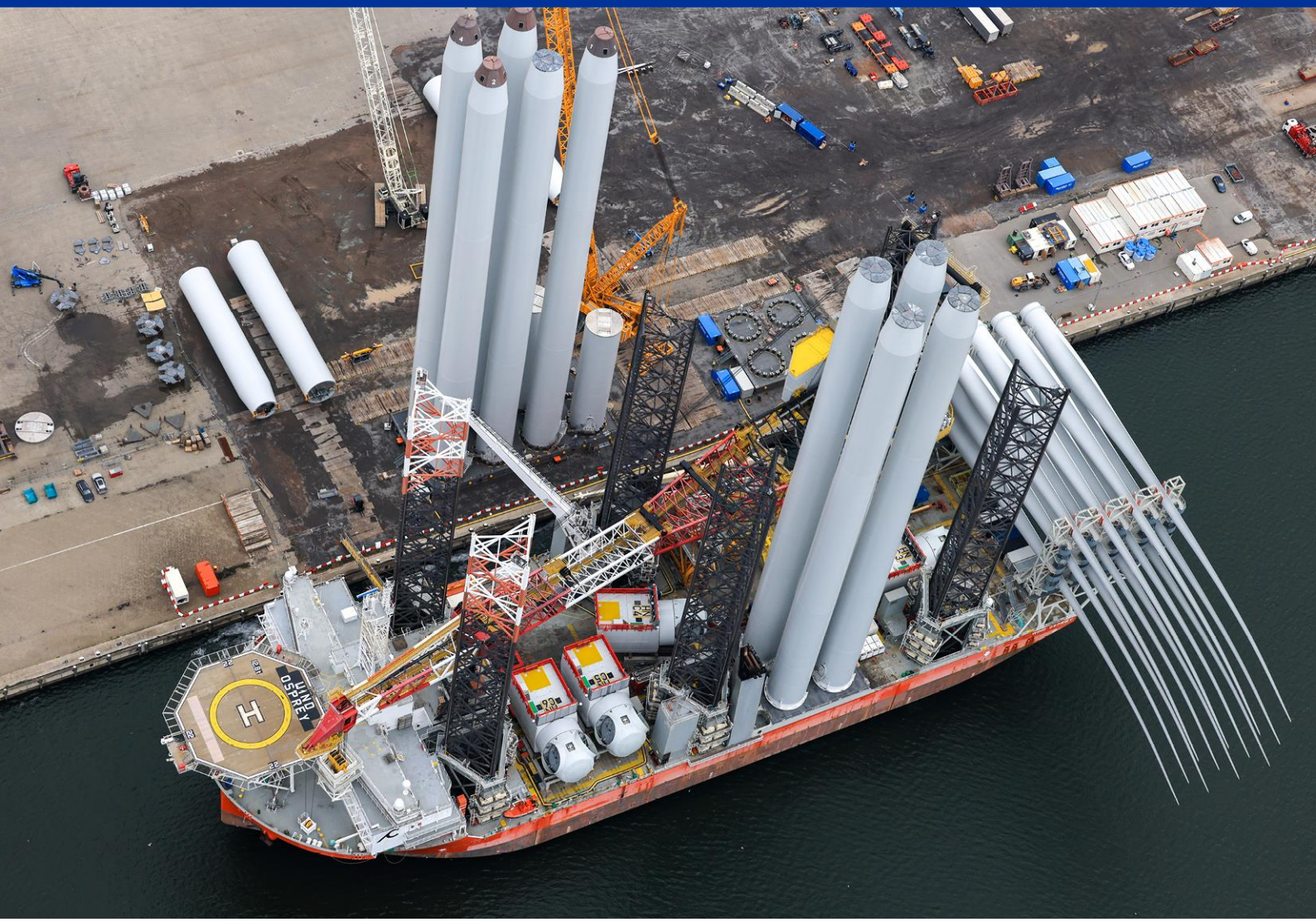

ONZE HAVENFACILITEITEN

Om een veilige, vlotte, schone en beveiligde afwikkeling van het scheepvaartverkeer te kunnen garanderen, werkt Groningen Seaports aan digitalisering en automatisering van de nautische processen. Dit mede in verband met de nieuwe en gewijzigde EU-richtlijnen en de eisen voor betere registratie en monitoring van ballastwater en scheepsafval. Verder is de borging van de veiligheid in de havens, op de kade en voor de scheepvaart, een belangrijke pijler in het nautisch beheer.

KERNCIJFERS

AANTAL ZEESCHEPEN

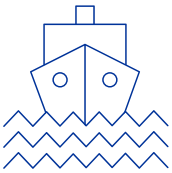

4.691

-2,7% t.o.v. 2022

GOEDERENOVERSLAG

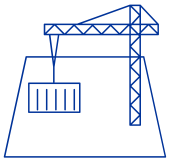

14,1
miljoen ton

+8,5% t.o.v. 2022

GEBAGGERDE HOEVEELHEDEN

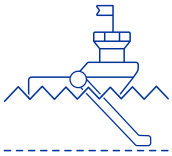

DELFZIJL

0,8
miljoen m³

2022: 1,0 miljoen m³

EEMSHAVEN

1,6
miljoen m³

2022: 1,6 miljoen m³

AANTAL BINNENVAARTSCHEPEN

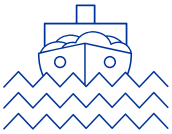

3.192

-23,9% t.o.v. 2022

INCIDENTMELDINGEN SCHEEPVAART

39

2022: 36

Highlights 2023

In januari 2023 is de zware ladingkade in gebruik genomen voor de overslag van monopiles: fundatiepalen voor offshore windturbines. Deze activiteiten en die van andere bedrijven in de Beatrixhaven heeft geleid tot een toename in het scheepvaartverkeer in de Beatrixhaven. Ook zijn de openbare kades steeds drukker geworden.

In februari bracht staatsecretaris van Defensie Van der Maat samen met Commissaris van de Koning Paas en burgemeester Bolding van Het Hogeland een bezoek aan het Permanent Militair Object (PMO) in de Eemshaven. De Eemshaven is in 2021, naast Rotterdam en Vlissingen, door Defensie aangewezen als belangrijke aan- en afvoerhaven voor militaire transporten.

Holland Norway Lines is in april uit de Beatrixhaven vertrokken.

Op 26 mei brak brand uit in een binnenvaart bitumentanker in Delfzijl. Samenwerking tussen de brandweer, havendienst en sleepdienst voorkwam dat de brand oversloeg naar de steiger voor tankschepen (jetty) van JPB Logistics. Na ontruiming is het schip naar een andere steiger gesleept, waar het kon worden geblust. Vanwege de rookontwikkeling werd een NL-Alert verstuurd in de omgeving van de brand.

In juni lag de Silver Nova van scheepsbouwer Meyer Werft in de Eemshaven. Dit nieuwe cruiseschip is opgeleverd in augustus en wordt geheel aangedreven door LNG.

Eind juli brak op 27 kilometer uit de kust brand uit op de Fremantle Highway, een autoschip met bijna 3.800 auto's aan boord. Op 2 augustus wees minister Harbers van Infrastructuur en Waterstaat de Eemshaven aan als Port of Refuge (uitwijkhaven voor schepen in nood) waar de Fremantle Highway op 3 augustus aanmeerde. Daar heeft het tot 21 september aan de kade gelegen voor verdere inspecties en afhandeling van de lading, waarna het schip naar Rotterdam is versleept.

Fremantle Highway

Eind augustus stond Delfzijl in het teken van Sandy Coast 2023, de grootste Europese oefening voor mijnbestrijding en havenbescherming op ondiep water en havens. Hieraan deden 500 militairen en schepen uit zes NAVO-landen mee, waaronder het tot de NAVO toegetreden Finland. De schepen die 'open huis' hielden werden druk bezocht.

In november is het cruiseschip Carnival Jubilee in de Eemshaven afgebouwd en in bedrijf gesteld, het schip is 340 meter lang en wordt, net als de Silver Nova, aangedreven door LNG.

Eemshaven 50 jaar

De vondst van zout en aardgas in de jaren 50 van de vorige eeuw in de provincie Groningen leidde tot de vestiging van een industrieel complex, gespecialiseerd in de basischemie, in Delfzijl. Deze industriële ontwikkeling gaf ook de aanzet tot de bouw van de Eemshaven in de toenmalige gemeente Uithuizermeeden (later Eemsmond, nu Het Hogeland). In het jaarverslag van het havenschap over 1967 wordt voor het eerst gewag gemaakt van de Eemshaven.

Eemshaven in 1973

Anno 2023 wordt vanuit de Eemshaven gewerkt aan de aanleg van meerdere windparken. Ook is de Eemshaven voor een aantal windparken de vaste onderhoudsbasis. Verder koos een wereldwijd opererende tankterminal operator de Eemshaven als vestigingsplek voor een olieterminal en herbergt de haven sinds 2022 een LNG-terminal. Met een opgesteld vermogen van 8.000 MW is de haven aantrekkelijk geworden voor grote energieafnemers, zoals datacenters. Naar verwachting zal de Eemshaven ook bij toekomstige ontwikkelingen op energiegebied, zoals bijvoorbeeld waterstof, een voorname rol blijven spelen.

Eemshaven in 2023

Lees meer over de geschiedenis van de Eemshaven en ontdek hoe de haven zich in een halve eeuw heeft ontwikkeld tot dé energiehaven van West-Europa.

Schone scheepvaart

In 2030 willen we het belangrijkste groene haven- en industriegebied van Noord-Nederland zijn. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor de scheepvaart. Groningen Seaports wil samen met bedrijven, overheden en belangenorganisaties werken aan het vergroenen van de scheepvaartsector om op deze manier de impact van de scheepvaart op de leefomgeving te beperken of zelfs ondanks de groei terug te dringen. Dit doen we met het adaptieve uitvoeringsprogramma Schone Scheepvaart 2030. De activiteiten richten zich op:

- Kades voorzien van walstroom;
- Realiseren voldoende LNG bunkercapaciteit voor zeeschepen en binnenvaart;
- Stimuleren schone scheepvaart door incentives op de havengelden.

Aanvullend wordt nu onderzoek gedaan naar mogelijke inzet van duurzame brandstoffen voor de scheepvaart.

Varen op waterstof

Het droge-ladingschip ms Antonie is het eerste nieuwbouw binnenvaartschip dat op waterstof vaart. Vanaf 14 november vervoert het 135-meterschip zout voor Nobian vanuit Delfzijl naar Rotterdam.

Walstroom

De drijvende steigers voor de zee- en binnenvaart zijn in 2023 voorzien van walstroomaansluitingen. Dit voorkomt dat aangemeerde schepen zelf aan boord energie opwekken met brandstoffen. De emissies kunnen daardoor verminderen. Walstroom wordt tegen betaling geleverd uit het energiecontract van Groningen Seaports waarvoor 100% duurzame energie wordt ingekocht. In 2023 zijn de walstroomkasten voor de binnenvaart op steigers en op drijvende steigers opgeleverd.

Scheepsafvalinzameling

Door aangepaste Europese richtlijnen is per 1 januari 2023 het nieuwe Havenafvalplan Groningen Seaports (HAP) in werking getreden, er is met de andere zeehavens in Nederland voor gekozen om dit plan op een landelijk uniforme wijze vorm te geven. Hierdoor is er voor de havengebruikers en inzamelaars een duidelijke en eensluidende wetgeving ontstaan in de Nederlandse zeehavens. Zoals beoogd is door het nieuwe HAP de dienstverlening in de havens verbeterd en zijn de inzamelingen en verwerking van het havenafval verder verduurzaamd. Medio 2024 volgt een landelijke evaluatie om vast te stellen of er nog verdere kwaliteitsverbeteringen of maatregelen voor verduurzaming door te voeren zijn.

Uitvoering publieke nautische taken

Het Nautisch Service Centrum (NSC) van Groningen Seaports is verantwoordelijk voor het vlot, veilig en beveiligd afhandelen van het scheepvaartverkeer en alles wat verder in de haven van Delfzijl en de Eemshaven speelt.

Scheepsincidenten

In 2023 vonden veertig scheepsincidenten plaats in het beheersgebied van Groningen Seaports, in onderstaande tabel ziet u een overzicht van deze incidenten. Bij deze incidenten zijn geen personen gewond geraakt of dodelijke slachtoffers gevallen.

Aard incident	2022	2023
Calamiteiten	5	7
Havenbeveiliging/ISPS	4	2
Milieu	7	16
Near Miss	8	2
Overig	12	13
TOTAAL	**36**	**40**
Meldingen per locatie		
Delfzijl	7	17
Eemshaven	25	18
Appingedam	0	0
Farmsum	4	3

Havenbeveiliging en veiligheid
Veiligheid is in onze havens topprioriteit. Voor de scheepvaart maar ook voor omwonenden, werknemers, bedrijven en (recreatieve) gebruikers van onze havengebieden. Daarom laten we de veiligheid in de havens regelmatig toetsen en onderzoeken. In 2023 ging het om de volgende activiteiten:

- De Europese commissie voor ISPS (International Ship & Port Facility Security) heeft een audit in Nederland gehouden waaruit bleek dat enkele wachtkades niet voldoen aan ISPS wetgeving. In Delfzijl betreft het kadevak AB. Bij bezoek van zeeschepen die varen onder ISPS-code moeten hekwerken rond de kade worden geplaatst en is de inzet van een havenbeveiliger verplicht.
- de Eemshaven en de haven van Delfzijl zijn zonder bijzonderheden door de audit van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) gekomen.
- Ook in 2023 hebben we de havenveiligheidswet geüpdatet en zijn de risicoanalyses opnieuw uitgevoerd.
- In 2023 hebben we onderzoek laten doen door TNO naar veiligheid van high-risklocaties.

Daarnaast blijven we in gesprek met stakeholders en andere overheden om te onderzoeken hoe we de havens in de toekomst nog beter kunnen beveiligen. Zo zijn we met Ferm uit Rotterdam in gesprek om in onze havens een vergelijkbare stichting op te zetten die voorlichting en ondersteuning kan bieden tegen cybercriminaliteit.

Overleg met nautische stakeholders
Voor de publieke taken vindt op regelmatige basis overleg plaats met verschillende gremia, te weten:

- Havenoverleg met onder andere agentschappen, sleepbootmaatschappijen, loodsen, bootlieden en andere autoriteiten, over lopende operationele zaken.
- Operationeel kwartaaloverleg met Rijkswaterstaat en de regio Noord van het Nederlands Loodswezen over de operationele zaken op de Eems en in de havens.
- Protide overleg met alle havenautoriteiten die het Protide-programma (PRObabilistic TIdal window DEtermination) gebruiken, om dit voortdurend te actualiseren.
- Autoriteitenoverleg met rijksoverheden in het kader van het ‘geografisch ondermijningsbeeld van de zeehavens’.
- Jaarlijks overleg tussen Rijkswaterstaat en de Duitse tegenhanger Wasserstraßen- und Schifffahrtsamt (WSA).

Optimalisatie haven
In 2023 hebben we onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de capaciteit van de Eemshaven te optimaliseren. Met alle plannen voor de energietransitie is het belangrijk dit goed in beeld te krijgen en te weten waar uitbreidingsmogelijkheden zijn. Een onderdeel van dit onderzoek betreft ligplaats-simulaties.

Aanvullende studie en training
In 2023 hebben de medewerkers van NSC een opleidingsmodule Duits gevolgd. Hiermee is het NSC nu drietalig: Nederlands, Engels en Duits. Beheersing van het Duits is vooral van toegevoegde waarde in de communicatie met binnenvaartschepen.

Uitvoering overige nautische taken

Ontwikkeling scheepsbewegingen en overslag

In 2023 is zowel het aantal binnenvaartbezoeken (-23,9%) als ook het aantal zeevaartbezoeken (-2,7%) gedaald, wat geresulteerd heeft in een totale daling van het aantal scheepbezoeken van -12,6%.

Aantal scheepsbezoeken	2019	2020	2021	2022	2023
Binnenvaart	4.589	3.734	3.934	4.197	3.192
Zeevaart	6.464	4.433	5.261	4.819	4.691
Eindtotaal	**11.053**	**8.167**	**9.195**	**9.016**	**7.883**

In de overslagcijfers is, ondanks de afname van het aantal scheepsbewegingen, een toename te zien van het aantal tonnen overslag. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de aanvoer van LNG.

Overslag in tonnen					*(x 1.000 ton)*
	2019	2020	2021	2022	2023
Binnenvaart	6.505	5.223	5.574	5.981	4.455
Zeevaart	6.166	5.748	7.779	7.085	9.686
Eindtotaal	**12.607**	**10.971**	**13.353**	**13.066**	**14.141**

Onderhoud en ontwikkeling haveninfrastructuur

Betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaar, veiligheid, gezondheid en duurzaamheid zijn de leidende principes bij alle voorschriften van de haveninfrastructuur.

In 2023 zijn de volgende grote onderhouds- en ontwikkelingsprojecten (grotendeels) afgerond:

- Nieuw bestek voor terrein- en groenonderhoud Delfzijl – Eemshaven.
- Plaatsen camera's drijvende steiger geplaatst en vervangen diverse camera's.
- Vervangen VHF zenders.
- Vervangen van alle walstroomkasten.
- Nieuw contract voor energielevering.
- Voorbereiden aanbesteding nieuw radarsysteem.

In de haven van Delfzijl:

- zijn dokputten Niestern Sander aangepakt;
- is waterbodemonderzoek uitgevoerd.

In de Eemshaven:

- is voor windpark Hollandse Kust Noord de opstellocatie aan de noordzijde van de Julianahaven gebaggerd en uitgevlakt;
- zijn stroommetingen uitgevoerd voor een nieuwe stroomatlas;
- is waterbodemonderzoek uitgevoerd.

Baggeren

Het is van groot belang dat scheepvaartverkeer veilig en zonder incidenten de havens kan bezoeken en kan afmeren. Daarom baggeren we zowel in de Eemshaven als in de haven van Delfzijl.

Baggerwerkzaamheden hebben als neveneffect dat het de natuurlijke processen in de Waddenzee verstoort, dit heeft ook een effect op het leven in de Waddenzee. Groningen Seaports zoekt altijd naar mogelijkheden om de impact van baggeren op de troebelheid van de Eemsdollard te verlagen gelet op de negatieve effecten die dat heeft op de primaire voedselketen in het estuarium. De bereikbaarheid van de havens is echter ook van belang en daarom zoeken we naar de beste oplossing. Voor de baggerwerkzaamheden in de Eemshaven maken we gebruik van de mogelijkheden die worden geboden in het beheerplan Waddenzee, dat in 2023 opnieuw voor zes jaar is verlengd. Voor de haven van Delfzijl werken we aan het verkrijgen van een nieuwe Wet Natuurbeschermingsvergunning. Om de continuïteit van de bereikbaarheid te garanderen is door het Ministerie LNV toestemming afgegeven om het onderhoud voort te zetten.

Het feit dat de baggerwerkzaamheden tijdelijk hebben stilgelegen heeft niet tot een vermindering van de diepgang geleid. Wel is het sediment in de haven verder geconsolideerd. [2] Nadat de baggeractiviteiten in Delfzijl na het groeiseizoen weer zijn opgepakt is het slib alsnog uit de haven gebaggerd.

Vooruitblik havenfaciliteiten

Een veilige haven blijft een van onze hoogste prioriteiten. Daarom zijn veel van onze activiteiten gericht op de verbetering van de veiligheid en beveiliging van de Groninger havens: denk aan het afsluiten van een deel van de haven, het reduceren van het aantal toegangspoorten en beter parkmanagement. Maar ook aan duidelijke bebording en regels voor het werken op de kade.

[2] Zand en slibdeeltjes die bezinken en onder hun eigen druk inkrimpen en uiteindelijk kunnen worden omgevormd tot sedimentair gesteente.

FINANCIËN

Om de gestelde doelen te halen is een solide en bestendige financiële huishouding voor Groningen Seaports van groot belang. Het streven van Groningen Seaports is gericht op een marktconform financieel rendement. Bij het opstellen van business cases kijken we tevens naar de maatschappelijke doelstelling van het betreffende bedrijf. Voor beheersing van risico's hanteert Groningen Seaports het 'three lines of defence model'.

KERNCIJFERS

RESULTAAT NA BELASTINGEN

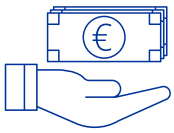

€ 6.017.000

2022: € 16.133.000

OPBRENGST

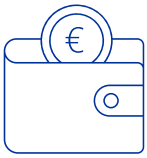

€ 52.115.000

2022: € 57.643.000

INVESTERINGEN

€ 31.982.000

2022: € 9.737.000

Rendement, impact en risico

Groningen Seaports legt zowel voor- als achteraf verantwoording af over hoe positieve en negatieve afwijkingen op het beoogde financieel rendement samenhangen met de beoogde maatschappelijke doelstellingen zoals werkgelegenheid en duurzaamheid.

Aandeelhoudersstrategie

Groningen Seaports wil evenwicht creëren tussen duurzame, maatschappelijke impact en een marktconform, financieel rendement. De aandeelhouder van Groningen Seaports is in dat kader bereid het deel van het marktconforme rendement, dat in een private omgeving als dividend zou worden uitgekeerd, in te zetten als afslag op het financieel rendement om daarmee business cases te realiseren ten behoeve van het publieke belang. Daarbij moet dan wel steeds, zowel voor- als achteraf, een heldere verantwoording gegeven worden over de bijdrage aan de aandeelhoudersdoelstellingen. Hierdoor is er meer aandacht voor maatschappelijk rendement en meer ruimte voor investeringen in duurzaamheid en werkgelegenheid.

Risicomanagement

Risicomanagement is een continu proces, waarbij wordt geïdentificeerd wat mis kan gaan (risico's) en wat bijdraagt aan het realiseren van de doelen (kansen). Het doel is beheersing van de risico's, zodat doelen binnen acceptabele grenzen (aanvaardbare risico's) en met meer zekerheid worden gerealiseerd. Het beleid dat Groningen Seaports voert ten aanzien van risicomanagement en de aanpak hiervan, is neergelegd in het Risicomanagementbeleid Groningen Seaports NV.

Beheersing

Voor beheersing van risico's hanteert Groningen Seaports het zogenaamde 'three lines of defence model'. De eerste linie bestaat uit directie en het lijnmanagement. Zij zijn verantwoordelijk voor het onderkennen, beheersen en eventueel bewust accepteren van risico's. De tweede linie bestaat uit de afdelingen Finance & Control, Legal Affairs en CISO. Zij treden op als sparringpartner voor de eerste linie en ondersteunen bij de dagelijkse beheersing van risico's. De derde linie wordt gevormd door de Interne Audit Functie. Vanuit een objectieve en onafhankelijke positie toetst deze de beheersingsconstructie die door de eerste en tweede lijn is gevormd.

De Interne Audit Functie is daarmee niet verantwoordelijk voor risicomanagement, maar vormt een oordeel over de kwaliteit en effectiviteit ervan. De Interne Audit Functie voert onderzoeken uit naar governance, risicomanagement en interne beheersing van processen en is verantwoordelijk voor de voortgangsrapportage van het actieplan (uitkomsten van het onderzoek) en de toetsing van verbeteracties die door het management zijn geïmplementeerd.

In 2023 is het risicoprofiel van Groningen Seaports NV geactualiseerd. De restrisico's (na getroffen beheersmaatregelen, zie tabel Risico's) zijn in beeld gebracht en er is bepaald hoe deze zich verhouden tot de risicobereidheid van het management. Bij de bepaling van de impact is een relatie gelegd met het meest recente Bedrijfsplan van Groningen Seaports.

Risico's (per categorie)	Beheersmaatregelen	Huidig ervaren risico	Beoogd ervaren risico
Corporate			
Aandeelhouder *(Tegenstrijdige belangen, prioriteiten)*	Aandeelhoudersstrategie, de havenvisie 2030 en 5-jaren bedrijfsplan	🔴	🟢
	Frequent overleg en afstemming met de aandeelhouder		
	Beoordelen van governance structuur		
Politiek *(Wet- en regelgeving die voor GSP nadelig kan uitpakken zoals PFAS, PAS)*	Lobbyactiviteiten bij de relevante stakeholders	🟠	🟠
	Public affairs, public relations en politieke netwerken inzetten		
	Deelnemen in het definiëren van de omgevingsvisie /bestemmingsplan		
Reputatie en imago *Vertrouwen verliezen*	Lobbyactiviteiten bij de juiste stakeholders	🔴	🟢
	Proactief extern communicatiebeleid		
	Protocol voor sociale media		
	Goede interne communicatie		
Strategisch			
CO2 *(Niet voldoen aan CO_2-doelstellingen (energiesector))*	Deelnemen aan de industrietafel	🟢	🟢
	Ondersteunen van initiatieven m.b.t. energietransitie		
	Actief meedenken met overheid en bedrijfsleven		
	Focus op realiseren strategie		
	Regie houden middels voorzitterschap klimaattafel		
Operationeel			
Milieu / bodem *(Vervuilde grond, bodemsanering)*	Bodembeleid	🔴	🟢
	T0-meting en monitoring		
	Milieuverzekering		
	Monitoren vergunning en inspecties		
	Bankgaranties voor negatieve waarden		
	Holding garanties		
Baggeren	Lobbyactiviteiten bij de relevante stakeholders (Min I&W en LNV)	🔴	🟢

	Onderzoek naar de impact scenarios		
	Baggervolume is verminderd (40%)		
	Het baggeren in de periode waarin de effecten van vertroebeling het grootst zijn, is sterk verminderd.		
Product/proces kwaliteit *Claims*	Voldoende aansprakelijkheidsverzekering	🟠	🟢
	Risico's contractueel beperkt in hoogte bedrag		
	Claims doorleggen naar aannemer		
	GSP controleert de basisbestekken op wensen en uitvoerbaarheid		
	Risico-sessies houden		
Voorraad *Schaarste/ beschikbaarheid (Voorraad gronden, stroom, water)*	Actief aankoopbeleid	🟠	🟢
	Regulier afstemming met de aandeelhouder en regionale politiek		
	Strategische Gebiedsontwikkeling;		
	Mee-ontwikkelen bestemmingsplannen		
ICT *(Uitval/ data verlies (ook cyber aanval))*	Toegangsbeperking; Back-up en recovery procedure; Noodstroomvoorziening	🟢	🟢
	Meerdere aanbieders voor internet, meerdere glasvezelskabels, dubbel uitvoeren VTS-Systemen		
	7x24 uur technische ondersteuning; preventief beheer		
	Reglement gebruik elektronische communicatie middelen		
	Archief en opslaan van informatie cf. beleid en afspraken		
Catastrofe *(Zware aardbeving of extreme weersomstandigheden)*	Aardbevingbestendig ontwerpen en bouwen		
	Monitoren eigen assets, assetmanagement	🟢	🟢
	Deelnemen aan diverse lopende trajecten o.a. m.b.t. aardbevingen en dijkverhoging		
	Aansprakelijkheid van de staat is wettelijk geregeld (aardbevingsschade)		
Financieel			
Rente	Treasurybeleid	🟢	🟢
	Rente derivaat		
	Relatiemanagement banken		

	Meerjaren uitgavenplanning (cashflowoverzicht)		
	Flexibiliteit inbouwen in contract met financier		
Treasury & Access to Finance	Het vreemd vermogen afdekken voor een langere termijn	●	●
	Relatiebeheer met bank		
	Meerjaren uitgavenplanning (cashflowoverzicht)		
	Flexibiliteit inbouwen in contract met financier		

Risicoreserve

Waar de mogelijkheden tot beheersing van risico's gering zijn, zal er bij een incident sprake zijn van directe impact op het eigen vermogen. Om ervoor te zorgen dat de bedrijfsvoering van Groningen Seaports niet in gevaar komt wordt de weerstandscapaciteit geactualiseerd. Deze actualisatie vindt tweejaarlijks plaats, de laatste actualisatie is ultimo 2023 uitgevoerd. Daarmee is inzicht verworven in de belemmeringen die kunnen optreden in het streven naar de bedrijfsdoelstellingen en waarmee structureel rekening wordt gehouden in de bedrijfsvoering. Groningen Seaports hanteert een grote mate van financiële zekerheid, namelijk het hoogste niveau van 99,5%. Berekening van de scenario's heeft bij dit niveau geresulteerd in een benodigde buffer van € 28,5 miljoen. Het eigen vermogen per balansdatum is hiervoor ruim toereikend.

Monitoring

Met het geheel aan werkzaamheden dat Groningen Seaports uitvoert in het kader van risicobeheersing, is het van belang de overkoepelende rol verder uit te werken. Zoals in de voorgaande paragraaf 'Beheersing' werd beschreven, is risicomanagement bedrijfsbreed verankerd, waarmee het principe van het 'three lines of defence' model gestalte heeft gekregen. Voor de geactualiseerde risico's zijn voor zover mogelijk beheersmaatregelen getroffen. Monitoring en actualisatie van de risico's en de beheersmaatregelen vinden continu plaats.

Een terugkerend onderdeel van de monitoring is de signalering van risico's op het gebied van fraude. De bestaande beheersmaatregelen worden daarop getoetst, het gaat hierbij om bijvoorbeeld het aanbestedingsbeleid, bestelprocedure en financiële processen. Een mitigerende maatregel is de opgestelde gedragscode voor de medewerkers van Groningen Seaports, deze gedragscode is in 2022 geactualiseerd. Verder vindt er bewaking plaats op kwetsbaarheid van de medewerkers in relatie tot hun werkzaamheden en privésituatie en dient er bij indiensttreding een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) te worden aangeleverd. Dit geldt ook voor stagiaires. Er is geen indicatie dat medewerkers van Groningen Seaports betrokken zijn bij fraude of fraude-gerelateerde zaken.

Risicocategorieën

De directie van Groningen Seaports heeft een risicobereidheidsmatrix vastgesteld die als kader dient bij de risicoprioritering. Door zijn maatschappelijke functie en langetermijnperspectief, is Groningen Seaports over het algemeen een risicomijdend bedrijf. Een groot deel van de risico's heeft een externe oorzaak die Groningen Seaports in beperkte mate of alleen met onevenredig hoge kosten kan beheersen. Voor deze risico's accepteert Groningen Seaports een licht verhoogde risicobereidheid.

Zoals in bovenstaande benoemd, zijn binnen Groningen Seaports verschillende risicocategorieën gedefinieerd die met verschillende maatregelen worden beheerst. Deze staan hieronder genoemd.

Corporate risico's

Risico's die de continuïteit van de organisatie kunnen beïnvloeden, worden structureel beheerst door het managen van verwachtingen op basis van de aandeelhoudersstrategie, de Havenvisie 2030 en het bedrijfsplan, frequent overleg en afstemming met de aandeelhouder en overleg en afstemming met stakeholders.

Strategische risico's

Hieronder vallen risico's en onzekerheden die een belemmering vormen om onze (lange termijn) doelstellingen te realiseren. De strategische risico's worden beheerst door in het bedrijfsplan de visie en missie van Groningen Seaports te operationaliseren, proactief deel te nemen aan de industrietafel Noord-Nederland, aan de slag te gaan met energietransitie en te praten met overheid en bedrijfsleven om de CO_2-reductiedoelstellingen te halen.

Operationele risico's

Hieronder vallen risico's en onzekerheden die de effectiviteit en efficiëntie van operationele activiteiten en vooral de kortetermijndoelstellingen van Groningen Seaports beïnvloeden. Operationele risico's worden door de organisatie met grote regelmaat geëvalueerd.

Voor het onderhouden van de diepgang in de havens is het nodig om te baggeren. Het operationele risico hierbij is dat het verspreiden van baggerspecie een negatieve invloed heeft op de ecologie van het Eems Dollard estuarium. Dit kan resulteren in beperkingen ten aanzien van baggeren en verspreiden. De beheersmaatregel is het verkleinen van de impact door minder te baggeren, in bepaalde periodes van het jaar niet te baggeren, en daarbij te zoeken naar alternatieven voor de verspreiding van de baggerspecie.

Op ICT-gebied worden hard- en software toekomstbestendig gemaakt. Tevens wordt de digitale veiligheid gewaarborgd. Projecten worden beheerst door richtlijnen die zijn vastgelegd in Groningen Seaports-Kompas. Dit is een bedrijfsbreed toegepaste methodiek voor projectmanagement. Daarnaast volgt Groningen Seaports een beheerplan voor assetmanagement om uitval en (onderhouds-)kosten van assets beter te beheersen.

Financiële risico's

Dit betreft risico's en onzekerheden over de financiële positie en de mogelijkheden om financiering aan te trekken. Het beleid ter afdekking van financiële risico's is vastgelegd in het Treasurystatuut en kent een aantal doelstellingen. Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoording afleggen over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Doel van het beleid is verder het verkrijgen en handhaven van toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities en bescherming van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's. Het beleid wordt ondersteund door middel van adequate informatiestromen. De belangrijkste en meest relevante financiële risico's voor Groningen Seaports worden hieronder beschreven.

Renterisico

Groningen Seaports beheerst haar renterisico door een evenwichtig portfolio van vast en variabel rentende leningen aan te houden. De vennootschap heeft zich ten doel gesteld minimaal 50% van haar opgenomen leningen tegen vaste rentetarieven aan te houden. Het rentederivaat is in oktober 2023 afgewikkeld. De onderliggende leningen met variabele rente zijn vervangen door nieuwe vastrentende leningen.

Groningen Seaports heeft ultimo 2023 het renterisico voor 93% afgedekt middels leningen met vaste rente. Dit betekent dat over ongeveer 7% van het rentedragend vreemd vermogen ultimo 2023 een variabele rente moet worden betaald.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld en door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met de (beperkte) beschikbaarheid van liquide middelen. Ter dekking van het liquiditeitsrisico heeft Groningen Seaports ultimo 2023 twee faciliteiten beschikbaar, te weten een kasgeldfaciliteit van maximaal € 73 miljoen en een rekening courant faciliteit van maximaal € 2,5 miljoen.

Kredietrisico

Groningen Seaports handelt met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid van deze partijen te controleren. Tevens zijn richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien bewaakt Groningen Seaports voortdurend haar vorderingen en hanteert de vennootschap een strikte aanmaningsprocedure. Door bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor Groningen Seaports beheersbaar. Binnen de vennootschap zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico.

Impairment

Groningen Seaports beoordeelt per balansdatum of een materieel actief of groep van materiele vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Op grond van informatie uit externe en interne bronnen zijn er geen aanwijzingen, noch is het waarschijnlijk dat er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Een impairment-toets heeft derhalve niet plaatsgevonden.

Financieel

De structurele opbrengsten vanuit de scheepvaart en terreinen zijn in 2023 toegenomen met € 5,7 miljoen ten opzichte van 2022. De incidentele opbrengsten uit grondverkopen liggen € 9,9 miljoen lager van voorgaand jaar, mede als gevolg van de sterkere focus op uitgifte in erfpacht. Hierdoor is sprake van een daling van de totaal gerealiseerde opbrengsten in 2023 van circa € 5,5 miljoen.

De bedrijfslasten in 2023 zijn ten opzichte van 2022 ruim € 1,3 miljoen lager uitgevallen. De belangrijkste verklaring hiervoor zijn de lagere transactiegerelateerde kosten als gevolg van minder grondverkopen en de daarmee samenhangende kostprijs van de verkochte gronden.

Het resultaat deelnemingen lag vorig jaar op een hoog niveau als gevolg van de hogere opbrengsten uit de deelnemingen in zon- en windparken door de hoge energieprijzen. Deze opbrengsten liggen in 2023 weer op een normaal niveau. De rentelasten zijn in 2023 € 3,6 miljoen hoger vanwege kosten voor de herfinanciering en de afwikkeling van het derivaat en de bijbehorende leningen met variabele rente.

Het resultaat na belastingen in 2023 bedraagt € 6,0 miljoen (2022: € 16,1 miljoen).

De grootste infrastructurele investeringen in 2023 betreffen de investeringen in het bedrijventerrein Heveskes en de bedrijventerreinen aan de zuidkant van het Oosterhornkanaal. De investeringsomvang is in 2023 met € 32 miljoen ruim hoger dan in 2022 (€ 9,7 miljoen).

In 2023 is een positieve operationele kasstroom gerealiseerd van € 11,8 miljoen (2022: € 99,5 miljoen positief). De operationele kasstroom in 2023 ligt daarmee ruim lager dan in 2022. De belangrijkste oorzaak hiervan is positieve waardeontwikkeling in 2022 van de renteswap als gevolg van de gestegen marktrente in 2022. De zekerheidsstelling voor deze renteswap (margin calls) is in 2022 met circa € 52 miljoen afgenomen. Deze renteswap, en daarmee ook de margin calls, is in oktober 2023 afgewikkeld. De investeringskasstroom is als gevolg van investeringen in infrastructuur, verkoop van activa en mutaties in financiële activa op € 25,8 miljoen uitgekomen (2022: € 16,0 miljoen). Als gevolg van de herfinanciering is in 2023 € 246 miljoen aan leningen aangetrokken en is € 223 miljoen aan leningen afgelost. Per saldo is € 23 miljoen meer lening aangetrokken dan afgelost. Het saldo liquide middelen is met € 9 miljoen toegenomen.

De current ratio bedraagt 0,94 (2022: 0,37). Deze liquiditeitsratio is gestegen omdat in 2023 een lening van € 50 miljoen moest worden afgelost. Deze lening is op de balans per 31-12-2022 opgenomen onder de kortlopende schulden. In 2024 zullen alleen reguliere aflossingen plaatsvinden op de leningen, waardoor de kortlopende schulden per 31-12-2023 ruim lager liggen dan per 31-12-2022. De solvabiliteitsratio is per ultimo 2023 55,7% (2022: 56,9%). De solvabiliteit is licht gedaald als gevolg van een hoger benodigd vreemd vermogen ter financiering van de investeringen.

De Debt Service Coverage Ratio (DSCR) ultimo 2023 komt uit op 3,0 en voldoet daarmee aan de voorwaarde van een minimale DSCR van 1,0 zoals gesteld in de financieringsovereenkomst tussen Groningen Seaports en de banken. Als de ratio groter is dan 1, geeft dit aan dat kan worden voldaan aan het totaal van rente en aflossingen.

Financieel meerjarenplan 2024 - 2028

De cijfers over de resultaten en kasstromen zijn ontleend aan het Bedrijfsplan 2024-2028.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
Resultaat na belastingen	5.043	-867	1.735	2.160	3.798
Afschrijvingen	10.269	11.216	11.692	12.951	13.530
Mutatie vlottende activa	555	559	563	563	563
Mutatie reserves & voorzieningen	175	252	178	178	93
Bouwrente	-740	-1.088	-1.669	-1.075	-676
Operationele kasstroom	**15.301**	**10.071**	**12.499**	**14.777**	**17.308**
Investeringskasstroom	**-50.041**	**-45.151**	**-17.670**	**-15.539**	**-7.169**
Financieringskasstroom	**34.740**	**35.080**	**5.171**	**762**	**-10.138**

In het financieel meerjarenplan is te lezen dat er, met uitzondering van 2025, positieve resultaten worden verwacht. Uitgangspunt van het Bedrijfsplan 2024-2028 is het voldoen aan de vraag naar beschikbare terreinen in het beheersgebied van Groningen Seaports. Om deze vraag om te zetten in daadwerkelijke vestiging van nieuwe bedrijven en het daarmee realiseren van economische groei, moeten de terreinen in het beheersgebied worden ontwikkeld. In het bedrijfsplan zijn hiertoe benodigde investeringen opgenomen. Van 2024 tot en met 2028 is rekening gehouden met investeringen voor onder andere terreinontwikkeling Heveskes, Oosterhorn-Zuid, Energypark en de bouw van (haven)infrastructuur ten behoeve van toekomstige gronduitgiftes. Er wordt door Groningen Seaports voornamelijk ingezet op het in ondererfpacht uitgeven van terreinen.

CORPORATE GOVERNANCE

Groningen Seaports N.V. is een niet-beursgenoteerde naamloze vennootschap met één aandeelhouder, te weten de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports. Deze gemeenschappelijke regeling bestaat uit drie deelnemers: de provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en de gemeente Eemsdelta. Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports beslist over de wijze waarop door de voorzitter van dit algemeen bestuur het stemrecht op de aandelen in Groningen Seaports N.V. wordt uitgeoefend. De algemene vergadering kan zowel in als buiten vergadering besluiten nemen. Besluitvorming buiten vergadering gebeurt schriftelijk en met algemene stemmen.

De bevoegdheden van de algemene vergadering volgen uit de wet en de statuten. De algemene vergadering heeft onder andere bevoegdheden met betrekking tot het benoemen en ontslaan van de directie. Voorts moet de algemene vergadering op grond van de wet en/of statuten goedkeuring verlenen aan verschillende besluiten van de directie. Dit betreft onder meer investeringen en grondtransacties met een gekapitaliseerde of (ver)koopwaarde van meer dan € 5 miljoen en de strategie van de onderneming.

Corporate Governance Code

Hoewel Groningen Seaports niet beursgenoteerd is, volgt zij op onderdelen de principes en best practices uit de Nederlandse Corporate Governance Code.

Groningen Seaports heeft een two-tier bestuursmodel. De dagelijkse leiding over de onderneming berust bij de directie. Een onafhankelijke raad van commissarissen houdt toezicht op de directie en de gang van zaken in de onderneming, geeft gevraagd en ongevraagd advies en vervult de rol van werkgever van de directie.

Directie

Groningen Seaports wordt bestuurd door een tweehoofdige directie bestaande uit de Chief Executive Officer (CEO) en de Chief Financial Officer (CFO). De directie richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. De directie legt hierover verantwoording af aan de raad van commissarissen en aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

Verantwoordelijkheden, taak en werkwijze

De verantwoordelijkheden, taak en werkwijze van de directie zijn vastgelegd in de statuten van de vennootschap en het directiereglement. Op grond van de wet en de statuten van de vennootschap zijn bepaalde besluiten van de directie aan de goedkeuring van de raad van commissarissen en/of de algemene vergadering van aandeelhouders onderworpen.

Benoeming

De leden van de directie worden benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders. Leden van de directie kunnen door de algemene vergadering van aandeelhouders worden geschorst of ontslagen. Gestreefd wordt naar een gemengde samenstelling, onder meer met betrekking tot geslacht en leeftijd. Zowel de directie als geheel, als ieder lid van de directie afzonderlijk is bevoegd om de vennootschap te vertegenwoordigen.

Belangen

Een lid van de directie neemt niet deel aan de beraadslaging en de besluitvorming over een onderwerp of transactie waarbij hij of zij een (in)direct persoonlijk tegenstrijdig belang heeft met Groningen Seaports. Wanneer beide leden van de directie een (in)direct persoonlijk belang hebben dat tegenstrijdig is met het belang van Groningen Seaports en daardoor geen bestuursbesluit kan worden genomen, wordt het besluit genomen door de raad van commissarissen.

Bezoldiging

De bezoldiging en arbeidsvoorwaarden van de leden van de directie worden vastgesteld door de raad van commissarissen met inachtneming van het beloningsbeleid dat door de algemene vergadering is vastgesteld.

Raad van commissarissen

Groningen Seaports heeft een raad van commissarissen die bestaat uit vijf leden. De commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering, waarbij elk van de drie deelnemers in de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports één bindende voordracht kan doen. De ondernemingsraad kan ten aanzien van de benoeming van één commissaris een aanbeveling doen.

V.l.n.r. mevr. D. Meijer, dhr. F. Keurentjes, mevr. J. Schiphorst, dhr. U. Vermeulen, dhr. J. Atsma

Leden van de raad van commissarissen kunnen voor twee termijnen van elk vier jaar worden benoemd. In bijzondere omstandigheden die verband houden met het belang van de continuïteit van de raad van commissarissen en de uitoefening van zijn taak, kan de algemene vergadering een commissaris voor een derde periode van ten hoogste twee jaar herbenoemen.

De algemene vergadering stelt een profielschets op voor de commissarissen en houdt daarbij rekening met de aard van de onderneming, haar activiteiten en de gewenste deskundigheid en achtergrond van de commissarissen.

Verantwoordelijkheden, taak en werkwijze

De verantwoordelijkheden, taak en werkwijze van de raad van commissarissen zijn vastgelegd in de statuten van Groningen Seaports en in de reglementen van de directie, de raad van commissarissen en diens commissie(s).

De raad van commissarissen houdt toezicht en controleert en adviseert de directie over verschillende onderwerpen, waaronder:

- de realisatie van de doelstellingen van Groningen Seaports;
- de strategie en risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten;
- de opzet en de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen;
- het financiële verslaggevingsproces;
- de naleving van de wet- en regelgeving.

Voorts moet de raad van commissarissen op grond van de wet en/of statuten goedkeuring verlenen aan verschillende besluiten van de directie. Dit betreft onder meer investeringen en grondtransacties met een gekapitaliseerde of (ver)koopwaarde van meer dan € 450 duizend en de strategie van de onderneming.

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van zijn taken berust bij de raad als collectief. Leden van de raad vervullen hun taak zonder mandaat en onafhankelijk van de bij de vennootschap betrokken deelbelangen.

Functioneren

De raad van commissarissen bespreekt ten minste éénmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie zowel zijn eigen functioneren, als dat van zijn commissie(s), als dat van de individuele leden van de raad. De raad bespreekt voorts ten minste éénmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie het functioneren van de directie.

Belangen

Een lid van de raad van commissarissen neemt niet deel aan de beraadslaging en de besluitvorming over een onderwerp of transactie waarbij hij een tegenstrijdig belang heeft met Groningen Seaports. Wanneer de raad van commissarissen hierdoor geen besluit kan nemen, wordt het besluit genomen door de algemene vergadering.

Bezoldiging

De algemene vergadering kan aan de commissarissen voor hun werkzaamheden jaarlijks een vergoeding toekennen met inachtneming van het beloningsbeleid dat door de algemene vergadering is vastgesteld.

Auditcommissie

De raad van commissarissen heeft een auditcommissie ingesteld bestaande uit twee leden. De auditcommissie bereidt de besluitvorming van de raad van commissarissen met betrekking tot het toezicht op de integriteit en kwaliteit van de financiële verslaggeving van de vennootschap en op de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen van de vennootschap voor. De auditcommissie is een adviescommissie voor de raad van commissarissen en neemt als zodanig geen verantwoordelijkheden van de raad van commissarissen over.

De auditcommissie voert haar taken uit volgens het reglement zoals dat door de raad van commissarissen is vastgesteld.

Externe accountant

De externe accountant wordt benoemd door de algemene vergadering. Vanaf het boekjaar 2022 is Eshuis Accountants de externe accountant van Groningen Seaports.

De externe accountant rapporteert met betrekking tot het door hem gedane onderzoek aan de raad van commissarissen en de directie en geeft na onderzoek en controle een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening van Groningen Seaports.

De externe accountant woont de vergadering van de raad van commissarissen bij waarin het verslag van de externe accountant over de controle van de jaarrekening wordt besproken.

Doorontwikkeling governance structuur

De provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en de gemeente Eemsdelta hebben in 2022 opdracht gegeven om de aanbeveling voor vereenvoudiging van de governance structuur nader uit te werken. In 2023 zijn grote vorderingen gemaakt. Het onderzoek loopt en de inzet is dat het proces om de governance structuur te vereenvoudigen in 2024 wordt afgerond.

Interview met afzwaaiend commissaris Herman Roose

'Ik was eigenlijk nog niet klaar'

Commissaris van het eerste uur Herman Roose is na tien jaar afgezwaaid bij Groningen Seaports. Liefst was Roose nog langer gebleven. ‘Dit is wel een soort van business waarbij je altijd op de punt van je stoel zit’.

Bij de verzelfstandiging van het havenschap Groningen Seaports in een vennootschap in 2013 werd Herman Roose vanuit verschillende gremia genoemd als potentiële kandidaat voor de raad van commissarissen. ‘Mijn werk als accountant en partner bij Deloitte en penningmeester van VNO-NCW in Noord-Nederland had mij kennelijk een bepaalde 'reputatie' bezorgd. De aanwijzing als voorzitter auditcommissie volgde vrijwel direct. ‘Met een financiële achtergrond ben je altijd penningmeester hé. Of voorzitter van de auditcommissie. Dat is het lot, maar dat was prima.’

Herman Roose

Gideonsbende

‘Toen al vond ik Groningen Seaports heel erg interessant. Ik kom uit Noord-Nederland, woon daar en zag het terrein al die jaren liggen. Soms vroeg ik me wel af wat daar nou eigenlijk allemaal gebeurde. Uit de verhalen van toenmalig directeur Harm Post maakte ik op dat een soort Gideonsbende daar iets fantastisch aan het doen was. Ik noem het niet voor niets een Gideonsbende: het was een groep enthousiastelingen die met een enorme passie dat bedrijventerrein en de haven wilde ontwikkelen. Dat spatte er aan alle kanten vanaf, al kon dat wel iets gestructureerder, vond ik. Ik was blij dat ik daar een bijdrage aan kon leveren.’

Na zijn tijd als partner bij Deloitte kwam Roose via het bedrijfsleven op allerlei manieren in aanraking met de energietransitie. ‘Dat kruipt onder je huid’, vervolgt Roose. ‘En dan ga je nadenken: wat kunnen we nou echt betekenen? Groningen Seaports vervulde daar een belangrijke rol in, die steeds strategischer werd en waarmee ik me steeds meer vereenzelvigd voelde. De functie van commissaris was voor mij persoonlijk een mooie balans tussen ondernemen en toezichthouden.’

In de afspraken van de verzelfstandiging was meegenomen dat in de eerste periode ook politieke commissarissen in de RvC zouden zitten. Terwijl de politieke commissarissen zich 'gebonden' voelden door hun ambtelijke achterban, was de insteek van Roose vooral om ervoor te zorgen dat het bedrijf als een bedrijf functioneerde. 'Dat betekende dat we in het begin samen met het management keken hoe we de gang van zaken wat bedrijfsmatiger en zorgvuldiger konden insteken. Besluiten verwezen we regelmatig terug naar de directie.' Het was voor iedereen even zoeken. 'Dat is begrijpelijk met een groep mensen die vooral vanuit passie z'n werk doet en ineens te maken krijgt met een groep toezichthouders die vragen gaat stellen.'

Door de jaren heen kwamen er achtereenvolgens een aandeelhouderstrategie, een bedrijfsstrategie en een havenvisie. 'Met al die processen werd steeds inzichtelijker en duidelijker hoe we Groningen Seaports verder konden brengen. Dat vind ik echt leuk, om zo'n bedrijf goed ingericht te krijgen.'

'Er gebeurde altijd wel iets'

Voor anderen lijkt tien jaar commissariaat misschien een erg lange periode, Roose denkt daar anders over. 'Ook al ging ik er als laatste uit, ik was eigenlijk nog niet klaar. In die tien jaar waren we altijd wel iets aan het veranderen. En dat neemt in een overheidsvennootschap veel tijd in beslag vanwege de besluitvorming. Ondanks dat vond Roose het nooit saai: 'dit is wel het soort van business waarbij je altijd op de punt van je stoel zit. Of het nu ging om het binnenhalen van het Google Data Center of Van Merksteijn die een grote fabriek gaat bouwen. Er gebeurde altijd wel iets dat de aandacht vroeg.'

De uitzending van Nieuwsuur waarin de governance structuur ter discussie werd gesteld, staat Roose ook nog goed bij. 'Ik was er trots op hoe Groningen Seaports de aantijgingen kon weerleggen. Tegelijkertijd was dat een moment om te besluiten dat de governance structuur eenvoudiger kon.' Dit proces van vereenvoudiging was de motivatie dat het commissariaat van Roose na acht jaar met twee jaar werd verlengd. 'Ik was de enige commissaris uit de tijd dat de hele governance structuur werd opgezet.'

De voorstellen voor de aanpassing van de governance structuur zijn op dit moment nog niet aangenomen. Bovendien zouden de veranderingen in het politieke landschap er toe kunnen leiden dat de uiteindelijke structuur anders gaat uitpakken. 'Groningen Seaports staat nu op een punt om grote stappen te kunnen gaan zetten', vervolgt Roose. 'Dus ik hoop dat deze ontwikkelingen voor Groningen Seaports positief uitpakken.'

Datzelfde geldt voor de vaststelling van de laatste Havenvisie die in de vertraging is gekomen door de verkiezingen vorig voorjaar. 'Ik ben trots op de Visie die er nu ligt. Ik denk echt dat het is wat daar nu staat: hoe we ons ontwikkelen ín de omgeving en mét de omgeving.' Roose hoopt dat de Visie zoals deze er nu ligt, uiteindelijk vastgesteld gaat worden. Kleiner en lokaler maken van de Visie is wat hem betreft geen optie. 'Dan verlies je als gebied aan betekenis.'

Alle vertrouwen

Bij vertrek van Roose staat er een bedrijf dat ook als dusdanig functioneert. Met veel ambitie en goede mogelijkheden voor de toekomst als de aandeelhouders daar ruimte aan geven. Want die vragen om grote investeringen. De onderneming is daar in elk geval klaar voor. Roose voelt zich vereerd dat hij daar aan heeft mogen bijdragen. In Vermeulen als opvolger heeft Roose alle vertrouwen. Bij de realisatie van de LNG-terminal in 2022 speelde Vermeulen een belangrijke rol. 'Toen ik hoorde dat hij een van de kandidaten was voor mijn opvolging voelde dat als een eer.'

Verslag van de raad van commissarissen

De raad van commissarissen houdt toezicht op het beleid van de directie en de algemene gang van zaken in Groningen Seaports N.V. en de met haar verbonden ondernemingen. Hierbij richt de raad zich tevens op de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen van de vennootschap en de integriteit en kwaliteit van de financiële verslaggeving. Voorts houdt de raad toezicht op de wijze waarop de directie de strategie uitvoert, vervult hij de rol van werkgever van de directie en geeft hij gevraagd en ongevraagd advies. De raad wordt ondersteund door de secretaris van de vennootschap.

Samenstelling, onafhankelijkheid

De raad van commissarissen van de vennootschap bestaat uit vijf leden die allen onafhankelijk zijn in de zin van de Corporate Governance Code en het reglement van de raad van commissarissen.

Er wordt gestreefd naar een evenwichtige samenstelling van de raad van commissarissen op basis van verschillende ervaringen, achtergronden, deskundigheid en onafhankelijkheid. Gelet op de verschillende profielen van de leden wordt hier aan voldaan.

Tevens wordt gestreefd naar een gelijke verdeling van mannen en vrouwen in de raad van commissarissen. Met twee vrouwelijke leden wordt ook hier aan voldaan.

In 2023 heeft er een wijziging plaatsgevonden in de samenstelling van de raad van commissarissen. De heer H. Roose is afgetreden in verband met het verstrijken van zijn termijn en in zijn plaats is per 13 oktober 2023 de heer U. Vermeulen benoemd.

Rooster van benoeming en aftreden

Naam	Kwaliteit	Start 1ste termijn	1ste herbenoeming	2e herbenoeming	Tot
F.A.M. Keurentjes (voorzitter)	Algemeen lid	14-okt-21			2025
H. Roose	Op aanbeveling OR	3-okt-13	3-okt-17	3-okt-21	2023
D. Meijer	Op voordracht gemeente Eemsdelta	7-mrt-17	30-apr-21		2025
J. J. Atsma	Op voordracht provincie Groningen	7-mrt-17	30-apr-21		2025
J. Schiphorst	Op voordracht gemeente Het Hogeland	21-dec-17	21-dec-21		2025
U. Vermeulen	Op aanbeveling OR	13-okt-23			2031

Commissarissen kunnen worden benoemd voor maximaal twee termijnen van vier jaar, met eventueel een verlenging van twee jaar.

De raad van commissarissen heeft oog voor de continuïteit van de raad. Dit betekent onder meer dat in situaties van gelijktijdige (her)benoemingen gestreefd wordt naar opvolgende (dakpansgewijze) (her)benoemingen.

Vergaderingen van de raad van commissarissen

De raad van commissarissen heeft in het verslagjaar zes maal volgens het reguliere schema vergaderd. In verband met ziekte heeft een commissaris één RvC-vergadering niet bij kunnen wonen, maar wel het betreffende RvC beraad. Bij de overige vergaderingen waren alle commissarissen steeds aanwezig. Een van deze vergaderingen was een tweedaagse strategiebijeenkomst.

Ook buiten de reguliere vergaderingen was er contact tussen commissarissen onderling, met de directie van de vennootschap en met leden van het leiderschapsteam. Zo wordt de raad wekelijks geïnformeerd over mediaberichten over Groningen Seaports, danwel berichten die relevant zijn voor Groningen Seaports.

Naast deze vergaderingen heeft er vier keer een informeel overleg plaatsgevonden tussen leden van de raad van commissarissen en de directie. Ook de leden van het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports waren hier op uitnodiging bij aanwezig.

Ook dit jaar heeft de raad van commissarissen een zelfevaluatie gedaan. De voorzitter heeft met alle commissarissen een gesprek gevoerd. Een samenvatting van deze gesprekken is met alle commissarissen gedeeld. In een RvC beraad zijn de uitkomsten onderling besproken.

De raad van commissarissen is gedurende het jaar steeds in de volle breedte geïnformeerd over zaken die de raad van commissarissen en de onderneming raken.

Werkbezoek

In januari hebben de raad van commissarissen en de directie een werkbezoek gebracht aan Groningen Airport Eelde waarbij zij een toelichting kregen op de lopende zaken van de luchthaven en waarbij verder uitvoerig is gesproken over de ontwikkelingen op het gebied van waterstof.

Hoofdpunten van aandacht

Governance structuur

Net als in 2022 kwam dit onderwerp ook in dit verslagjaar bij herhaling terug op de agenda van de raad van commissarissen. Er is (verder) onderzoek is gedaan naar een toekomstbestendige governance structuur van Groningen Seaports met als doel de governance structuur te vereenvoudigen. Dit heeft nog niet tot finale oplossingen geleid.

Havenvisie

Naar aanleiding van een aanbeveling uit een onderzoek van Necker van Naem uit 2021 is in 2023 gewerkt aan een nieuwe Havenvisie. De raad van commissarissen is over dit thema meermaals uitvoerig geïnformeerd en heeft haar input geleverd. In verband met voornoemde discussie over de governance heeft de raad van commissarissen aangegeven pas over de havenvisie te willen besluiten wanneer er duidelijkheid is over de governance. Daarna zal dit document ter besluitvorming bij de aandeelhouder worden geagendeerd.

Risicomanagement

Jaarlijks komt ook het onderwerp risicobeoordeling en -beheersing in brede zin aan de orde. De raad heeft zich aan de hand van een risicomatrix door de interne auditor laten voorlichten over de gedefinieerde risico's en of en in hoeverre Groningen Seaports deze risico's (voldoende) beheerst. Met name het onderscheid strategisch, tactisch en operationeel is daarbij aan de orde geweest en in welke mate de mitigerende maatregelen het netto-effect op het risico beheersbaar maken.

Naast de genoemde hoofdpunten van aandacht, heeft de raad van commissarissen zich in zijn vergaderingen beziggehouden met de volgende onderwerpen:

- goedkeuring van het jaarverslag 2022;
- goedkeuring van de begroting voor 2024 en het Bedrijfsplan 2024-2028;
- goedkeuring van grondtransacties;
- goedkeuring van investeringen;
- (her)financiering van de onderneming;
- goedkeuring auditplan;
- rapportages van de interne auditor;
- toelichtingen over HR-zaken (o.a. talentreview);
- toelichting over veiligheid in de havens (mede n.a.v. de Fremantle Highway).

Besluiten

In 2023 heeft de raad van commissarissen acht directiebesluiten goedgekeurd die betrekking hebben op grondtransacties. Voorts heeft de raad van commissarissen twaalf overige directiebesluiten goedgekeurd, welke betrekking hadden op o.a. investeringen, het aangaan van een nieuwe herfinanciering, een nieuwe rekening-courantfaciliteit en het goedkeuren van de begroting 2024, het bedrijfsplan 2024-2028 en de jaarrekening 2022.

Op grond van de wet en/of statuten zijn drie van deze directiebesluiten tevens ter goedkeuring aan de aandeelhouder aangeboden.

Financiële rapportage

De directie heeft ieder kwartaal een kwartaalrapportage met de actuele financiële resultaten aan de raad van commissarissen verstrekt, waarbij deze resultaten werden afgezet tegen het budget voor 2023, de jaarverwachting 2023 en de resultaten van 2022.

Auditcommissie

De raad van commissarissen heeft een auditcommissie ingesteld die de raad van commissarissen over specifieke taken adviseert en besluitvorming door de raad van commissarissen voorbereidt. De auditcommissie ziet toe op interne risicobeheersings- en controlesystemen, de financiële informatieverschaffing door de directie en op de rol van de interne auditfunctie. Ook let de auditcommissie erop dat de aanbevelingen van de accountant op het gebied van administratieve organisatie en toepassing van ICT worden opgevolgd.

De auditcommissie heeft in 2023 vier keer vergaderd. Bij deze vergaderingen is de CFO van Groningen Seaports steeds aanwezig geweest. Bij enkele vergaderingen was ook de CEO aanwezig. Ook buiten de vergaderingen was er contact tussen de leden van de auditcommissie onderling en met de CFO.

De auditcommissie heeft de volgende onderwerpen besproken en hierover geadviseerd aan de raad van commissarissen:

- jaarverslag 2022 en de jaarrekening (in aanwezigheid van de accountant);
- begroting voor 2024 en het Bedrijfsplan 2024-2028;
- risicomanagementbeleid;
- kwartaalrapportages;
- grondtransacties;
- investeringen;
- (her)financiering van de onderneming;
- actualisatie benodigde weerstandsvermogen;
- auditplan;
- rapportages van de interne auditor.

In het kader van het jaarverslag en de jaarrekening heeft de auditcommissie overleg gehad met de externe accountant.

Jaarrekening 2023

De jaarrekening is opgesteld door de directie en gecontroleerd door Eshuis Accountants.

Concepttekst: De auditcommissie van de raad van commissarissen heeft de jaarrekening uitvoerig besproken met de directie van Groningen Seaports en de accountant. Vervolgens heeft de raad van commissarissen de jaarrekening met de directie besproken en heeft de accountant de jaarrekening van een goedkeurende controleverklaring voorzien.

Op 17 mei 2024 wordt de jaarrekening ter vaststelling aan de algemene vergadering van aandeelhouders van de vennootschap voorgelegd.

De raad van commissarissen stelt de algemene vergadering voor de jaarrekening van Groningen Seaports over 2023 vast te stellen en de directie van Groningen Seaports kwijting en decharge te verlenen voor het door hen in 2023 gevoerde beleid, alsmede kwijting en decharge te verlenen aan de commissarissen voor het door hen in 2023 uitgeoefende toezicht.

Werkgeversrol van de raad van commissarissen

Een belangrijk onderdeel van de taak van de raad van commissarissen is de werkgeversrol die de raad van commissarissen vervult ten aanzien van de directie. Mede ten behoeve van deze rol is in 2023 het initiatief genomen om te komen tot het inrichten van de commissie HR&O (Human Resources & Organisatie). In deze commissie hebben drie commissarissen zitting. In 2024 zullen de precieze taken van de commissie HR&O in een reglement worden vastgelegd.

Het jaargesprek van de raad van commissarissen met de directie werd gevoerd door deze drie commissarissen waarbij werd gesproken met zowel de afzonderlijke directieleden, als met de beide directeuren gezamenlijk. De relatie tussen de raad van commissarissen en de directie is professioneel en goed. De directie heeft in 2023 onder uitdagende omstandigheden die om flexibiliteit en creativiteit vragen adequaat gefunctioneerd. De raad van commissarissen wordt tijdig en op adequate wijze bij complexe en ingrijpende besluiten betrokken. Ook komen concrete dilemma's aan de orde. De raad van commissarissen onderhoudt een goede onderlinge professionele verstandhouding met de directie en heeft vertrouwen in de directie.

Beloningsbeleid

De bezoldiging van de directie en de raad van commissarissen valt binnen de normen van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De bezoldiging wordt jaarlijks geïndexeerd. Hoewel niet wettelijk voorgeschreven, volgt Groningen Seaports de WNT.

Ondernemingsraad

(Een afvaardiging van) de raad van commissarissen heeft in 2023 tweemaal overleg gehad met de ondernemingsraad. Daarbij is onder meer gesproken over de algemene gang van zaken binnen de onderneming.

Aandeelhouder en algemene vergadering

In de algemene vergadering van (22 december 2023) heeft de aandeelhouder de jaarrekening over 2022 vastgesteld en is over dat boekjaar decharge verleend aan directie en raad van commissarissen. Verder is de raad van commissarissen op uitnodiging aanwezig geweest bij, en heeft deelgenomen aan de vergaderingen van het Algemeen Bestuur (AB) van de Gemeenschappelijke Regeling Groningen Seaports waar wordt besloten over de wijze waarop de Gemeenschappelijke Regeling het stemrecht als aandeelhouder van de vennootschap uitoefent.

Dankwoord

Namens de raad van commissarissen hartelijk dank aan alle medewerkers, management, ondernemingsraad en directie van Groningen Seaports voor hun inzet, motivatie en professionaliteit en complimenten met de in 2023 behaalde resultaten, zowel financieel als bedrijfsmatig. Voorts bedankt de raad van commissarissen de aandeelhouder voor diens steun en vertrouwen in Groningen Seaports.

Frans Keurentjes

Voorzitter raad van commissarissen Groningen Seaports

Hoofd- en nevenfuncties leden raad van commissarissen 2023

Dhr. F.A.M. (Frans) Keurentjes (voorzitter raad van commissarissen)

(1957, Nederlandse nationaliteit, man)

Hoofdfunctie

- Ondernemer en bestuurder

Nevenactiviteiten

- Voorzitter raad van toezicht Fascinating (Institute for Sustainable Process Technology)
- Lid algemeen bestuur Nationaal programma Groningen
- Landbouwbedrijf De Tatelaar Agro B.V., Hornhuizen
- Beëdigd Agrarisch Taxateur, Grondkamer Noord, Assen
- Lid raad van toezicht Stichting SALTA (Institute for Agriculture in Salinizing Deltas)

Dhr. H. (Herman) Roose (voorzitter auditcommissie) - tot 1 oktober 2023

(1965, Nederlandse nationaliteit, man)

Hoofdfunctie

- Bestuurder (CFO) Resato Hydrogen Technology BV

Nevenactiviteiten

- Bestuurslid Stichting Drenthe Kunst Cultuur & Natuur
- Bestuurslid Stichting Noordelijk Cultuur Fonds

Dhr. J. (Joop) Atsma

(1956, Nederlandse nationaliteit, man)

Nevenactiviteiten

- Lid Eerste Kamer der Staten-Generaal tot juni 2023
- Voorzitter Stichting Brancheorganisatie Kalversector (SBK)
- Voorzitter VOTOB
- Voorzitter Stichting TVM Foundation
- Voorzitter Stichting Fraude Aanpak Detailhandel
- Lid Raad van Advies Arriva
- Lid Algemeen Bestuur VNO-NCW

Mw. D. (Dertje) Meijer

(1963, Nederlandse nationaliteit, vrouw)

Hoofdfunctie

- Directeur a.i. bij diverse bedrijven

Nevenactiviteiten

- Directeur Coöperatie Food Center Amsterdam
- Associate partner Boer&Croon
- Voorzitter Raad van Advies NIWO (nationaal en internationaal wegtransport organisatie)
- Commissaris Ontwikkeling Maatschappij Airport Lelystad Almere (OMALA) N.V.

- Commissaris Teijin Aramid B.V.

Mw. J. (Jantje) Schiphorst (lid auditcommissie)

(1965, Nederlandse nationaliteit, vrouw)

Hoofdfunctie

- CFO Agrifac Machinery B.V.

Nevenactiviteiten

- Bestuurslid VNO-NCW en MKB-Groningen tot medio 2023
- Bestuurslid Hanze University Foundation

Dhr. U. (Ulco) Vermeulen (lid auditcommissie)

(1959, Nederlandse nationaliteit, man)

Hoofdfunctie

- Corporate Advisor Hydrogen Corridors

Nevenactiviteiten

- Lid raad van commissarissen Anthony Veder Group N.V.
- Lid raad van commissarissen ICE Endex Holding B.V.
- Lid International Supervisory Board Energy Delta Institute
- Lid raad van toezicht New Energy Coalition
- Bestuursvoorzitter TKI Gas
- Lid raad van commissarissen Ommelander Ziekenhuis Groningen

Personalia en nevenfuncties directie

Dhr. C.L. (Cas) König (CEO)

(1966, Nederlandse nationaliteit, man)

Benoemd per 1 september 2017

Nevenactiviteiten

- Voorzitter raad van commissarissen Rabobank Groninger Land
- Voorzitter Industrietafel Noord-Nederland
- Lid raad van toezicht Stichting TKI Energie en Industrie
- Lid bestuur Stichting Beheer Natuurcompensatie Eemshaven
- Lid raad van toezicht NorthGrid
- Voorzitter bestuur Stichting EemsdeltaGreen
- Lid raad van advies Start-up Hub Groningen (MOI)
- Lid raad van advies Waddenzeehavens
- lid van de raad van advies van de Port of Zwolle (vanaf 1 oktober 2023)

Dhr. H.V. (Harold) Sanders (CFO)

(1970, Nederlandse nationaliteit, man)

Benoemd per 1 oktober 2018

Nevenactiviteit

- Lid Regiobestuur Groningen van VNO-NCW MKB Noord (vanaf 15 juni 2023)

Deel II

JAARREKENING

A. Balans

Voor winstbestemming

Bedragen x € 1.000

		Ref.	31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA				
Vaste activa				
	Materiële vaste activa	1	421.410	404.860
	Financiële vaste activa	2	63.203	65.731
Totaal Vaste activa			**484.613**	**470.591**
Vlottende activa				
	Vorderingen	3	15.113	16.254
	Liquide middelen	4	19.375	10.383
Totaal Vlottende activa			**34.488**	**26.637**
TOTAAL ACTIVA			**519.101**	**497.228**
PASSIVA				
Eigen Vermogen				
	Geplaatst aandelenkapitaal	5	198.058	198.058
	Wettelijke reserves	5	179	1.552
	Overige reserves	5	84.828	67.322
	Resultaat verslagjaar	5	6.017	16.133
Totaal Eigen Vermogen			**289.082**	**283.065**
Voorzieningen		**6**	**7.796**	**13.458**
Langlopende schulden		**7**	**185.481**	**128.856**
Kortlopende schulden		**8**	**36.742**	**71.849**
TOTAAL PASSIVA			**519.101**	**497.228**

B. Winst-en-verliesrekening

Bedragen x € 1.000

		Ref.	2023	2022
Bedrijfsopbrengsten				
	Netto omzet	9	49.456	55.214
	Overige opbrengsten	10	2.659	2.429
Totaal Bedrijfsopbrengsten			**52.115**	**57.643**
Bedrijfslasten				
	Salarissen	11	9.058	9.079
	Sociale lasten	11	2.175	2.268
	Afschrijvingen	12	9.980	10.291
	Overige kosten	13	13.432	14.342
Totaal Bedrijfslasten			**34.645**	**35.980**
OPERATIONEEL RESULTAAT			**17.470**	**21.663**
Resultaat Deelnemingen		14	473	4.460
Financiële baten en lasten				
	Financiële baten	15	1.591	1.324
	Financiële lasten	15	-10.963	-7.076
Totaal Financiële baten en lasten			**-9.372**	**-5.752**
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN			**8.571**	**20.370**
Belastingen		**16**	**2.554**	**4.238**
NETTO RESULTAAT NA BELASTINGEN			**6.017**	**16.133**

C. Overzicht van het totaalresultaat 2023

Bedragen x € 1.000

	2023	2022
Nettoresultaat na belastingen	6.017	16.133
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen		
Totaalresultaat	**6.017**	**16.133**

D. Kasstroomoverzicht

Bedragen x € 1.000

		2023		2022
Operationeel bedrijfsresultaat	17.470		21.663	
Correctie operationele kasstroom grondtransacties	496		1.076	
Afschrijvingen	9.980		10.291	
Mutatie werkkapitaal	200		69.856	
Mutatie voorzieningen	-5.662		-460	
Uit bedrijfsactiviteiten		**22.484**		**102.426**
Ontvangen rente	96		62	
Betaalde rente	-12.303		-7.467	
Betaalde vennootschapsbelasting	-1.158		-1.638	
Ontvangen dividend	2.649		6.067	
		-10.716		-2.976
Kasstroom uit operationele activiteiten		**11.768**		**99.450**
Investeringen in materiele vaste activa	-31.549		-9.225	
Desinvesteringen in materiele vaste activa	4.933		1.718	
Bijdragen derden	-		-	
Investeringen in financiële vaste activa	-1.266		-10.491	
Desinvesteringen in financiële vaste activa	2.081		1.978	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		**-25.801**		**-16.020**
Ontvangsten uit leningen	246.000		13.000	
Aflossingen leningen	-222.975		-95.350	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		**23.025**		**-82.350**
Netto kasstroom		**8.992**		**1.080**
Saldo liquide middelen begin verslagperiode	10.383		9.303	
Saldo liquide middelen einde verslagperiode	19.375		10.383	
Mutatie liquide middelen		**8.992**		**1.080**

E. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening

Verslaggevingskader

De jaarrekening over 2023 is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activiteiten

Groningen Seaports is een naar Nederlands recht opgerichte Naamloze Vennootschap, statutair gevestigd te Delfzijl (KvK-nummer 58141057). De voornaamste activiteiten bestaan uit: het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens in Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen en niet haven-gebonden terreinen, het aan derden uitgeven van deze terreinen, het ondersteunen van het Havenschap bij de uitoefening van haar taken, het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied. De jaarrekening is opgesteld op basis van het continuïteitsbeginsel.

Oordelen en schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van de activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Lijst van kapitaalbelangen

Niet geconsolideerde maatschappijen, gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde:

- NV Ontwikkelingsmaatschappij Rail Service Centre Groningen (RSCG) - Groningen Railport te Veendam: 65,92%-deelneming (2022: 65,92%-deelneming)
- Fivelpoort Beheer BV te Delfzijl: 100%-deelneming (2022: 100%-deelneming)
- Zonnepark Valgenweg BV te Delfzijl: 33,33%-deelneming (2022: 25%-deelneming)
- Sunports Delfzijl BV te Rotterdam: 49%-deelneming (2022: 49%-deelneming)
- Helios Eemshaven BV te Eemshaven: 20%-deelneming (2022: 20%-deelneming)
- Windpark Mauve BV te Amersfoort: 20%-deelneming (2022: 20%-deelneming)
- Windpark Mondriaan BV te Amersfoort: 20%-deelneming (2022: 20%-deelneming)

De deelnemingen RSCG en Fivelpoort Beheer BV zijn niet geconsolideerd in de jaarrekening van Groningen Seaports omdat de feitelijke betekenis te verwaarlozen is voor het geconsolideerde geheel. Voor de deelnemingen in zonneparken en windparken geldt dat Groningen Seaports wel invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid echter is hier geen sprake van overheersende zeggenschap.

Het volgende kapitaalbelang wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs:

- Bio Plastics Investment Groningen BV (BPIG) te Groningen: 44,44%-kapitaalbelang (2022: 50%-deelneming)

Dit belang is opgenomen onder de Overig effecten in de jaarrekening van Groningen Seaports.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen en het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Algemeen

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en bijdragen van derden. De onder de materiële vaste activa opgenomen 'Materiële vaste activa in aanbouw' zijn opgenomen voor zover de prestatie door de tegenpartij is gerealiseerd.

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. In de vervaardigingsprijs van projecten wordt de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

De in erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus eventuele investeringssubsidies en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderings-verliezen. In de jaren voor de verzelfstandiging werden de in erfpacht uitgegeven gronden gewaardeerd tegen eerste uitgifteprijs. Per verzelfstandigingsdatum (14 juni 2013) is verondersteld dat de boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden de historische kostprijs betreft ("deemed cost") rekening houdend met eventuele lagere opbrengstwaarde.

Het groot onderhoud van de activa wordt geactiveerd en afgeschreven op basis van de verwachte levensduur. De reguliere jaarlijkse onderhoudskosten worden op het moment van realisatie ten laste van het resultaat gebracht. Indien de verwachting omtrent de afschrijvings-methode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord. Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

Groningen Seaports beoordeelt op elke balansdatum of een materieel vast actief of groep van materiële vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Groningen Seaports onderkent één groep van materiële vaste activa/ kasstroom genererende eenheden, namelijk de gezamenlijke havens van Delfzijl (zeehaven en de binnenhavens) en de Eemshaven.

Voor alle categorieën materiële vaste activa (kasstroom genererende eenheden) die tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs worden gewaardeerd, wordt bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen een impairmenttoets uitgevoerd. Indien uit deze toets blijkt dat er sprake is van een bijzondere waardevermindering dan wordt de omvang van dit verlies bepaald en als bijzondere waardevermindering in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Terugneming
Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

Financiële vaste activa

Niet geconsolideerde deelnemingen waarin Groningen Seaports invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van Groningen Seaports in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten en haar aandeel in de directe mutaties in het eigen vermogen vanaf het moment van verwerving verminderd met haar aandeel in de dividenduitkeringen. In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van Groningen Seaports in het resultaat van de deelnemingen opgenomen.

Indien de waarde van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode nihil is geworden, wordt deze methode niet langer toegepast en blijft de deelneming bij ongewijzigde omstandigheden op nihil gewaardeerd. Hierbij worden andere langlopende belangen in de deelneming die feitelijk worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering, ook meegenomen. Indien en voor zover geheel of ten dele voor de schulden van de deelneming wordt ingestaan respectievelijk een feitelijke verplichting bestaat de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt zo nodig een voorziening opgenomen. Een vervolgens verkregen aandeel in de winst van de deelneming wordt pas weer verwerkt indien en voor zover het cumulatief niet-verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen.

De langlopende vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverschillen. Baten en lasten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt zodra de vorderingen aan een derde worden overgedragen of een bijzondere waardevermindering ondergaan, alsmede via het amortisatieproces.

Latente belastingvorderingen
Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het boekjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze zijn doorgevoerd in de Wet op de vennootschapsbelasting. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd indien het waarschijnlijk is dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekening-mogelijkheden kunnen worden benut. Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd voor zover de vorderingen en verplichtingen onderdeel uitmaken van dezelfde fiscale eenheid en voor zover deze eenzelfde looptijd hebben.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde, vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus een eventuele benodigde voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen en de tegoeden op bankrekeningen.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit Geplaatst aandelenkapitaal, Wettelijke reserves, Overige reserves en Resultaat boekjaar.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien de groep op balansdatum een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang betrouwbaar is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Tenzij anders vermeld, worden voorzieningen gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien het effect van de tijdswaarde materieel is, worden de voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde.

De grondslag nominale waarde geldt voor de opgenomen voorzieningen nazorg bagger-speciestortplaatsen, geluidsisolatie, jubileum personeel, personele regelingen en sanering terreinen.

Indien het waarschijnlijk is dat voor uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen een vergoeding van een derde zal worden ontvangen, wordt deze vergoeding gepresenteerd als een afzonderlijk actief.

Langlopende schulden

Bij de eerste opname van langlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. De langlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde cumulatieve amortisatie van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Kortlopende schulden

De overige kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Financiële instrumenten

Groningen Seaports heeft tot in oktober 2023 gebruik gemaakt van een afgeleid financieel instrument (derivaat/renteswap) ter afdekking van de gelopen risico's betreffende rente-schommelingen. Ten aanzien van het rentederivaat werd hedge-accounting toegepast. Na afkoop van het derivaat in oktober 2023 is geen sprake meer van financiële derivaten en hedge-accounting. In geval sprake is van kostprijshedge-accounting en voor zover sprake is van ineffectiviteit (de nominale waarde van de renteswap overstijgt de afgedekte positie, zijnde de te betalen rente over de toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen), is de lagere marktwaarde van de renteswap tot waardering gebracht. De marktwaarde van de renteswap wordt onder meer bepaald door de marktrente en de verwachte ontwikkeling daarvan in relatie tot de contractuele rente.

Derivaten met toepassing van kostprijshedge-accounting

De afdekkingen worden volgens kostprijshedge-accounting verwerkt, indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- documentatie van de algemene hedge-strategie, hoe de hedge-relaties passen in de doelstellingen van risicobeheer en de verwachting aangaande de effectiviteit van deze hedge-relaties;
- documentatie van de in het soort hedge-relatie betrokken hedge-instrumenten en afgedekte posities;
- verwerking van de ineffectiviteit in de winst-en-verliesrekening.

De afdekkingen die aan deze strikte voorwaarden voor hedge-accounting voldoen, worden als volgt verantwoord.

De waardering van het derivaat is afhankelijk van de afgedekte post en is als volgt:

- Indien de afgedekte (geamortiseerde) post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, dan wordt ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd;
- Zolang de afgedekte post in de kostprijshedge nog niet in de balans is verwerkt, wordt ook het hedge-instrument niet geherwaardeerd. Indien de afgedekte post een monetaire post in vreemde valuta betreft, wordt het derivaat ook gewaardeerd tegen de contante koers op balansdatum. Indien het derivaat valuta-elementen in zich heeft, wordt het verschil tussen de contante koers die geldt op het moment van afsluiten van het derivaat en de termijnkoers waartegen het derivaat zal worden afgewikkeld, verdeeld over de looptijd van het derivaat.

De resultaatbepaling is als volgt:

- Op elke balansdatum wordt bepaald of er sprake is of is geweest van ineffectiviteit;
- Indien de kritische kenmerken van het hedge-instrument en van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn of zijn geweest, is dit een indicatie dat de kostprijshedge een ineffectief deel bevat;
- Indien en voor zover de ineffectiviteit per balansdatum op cumulatieve basis in een verlies resulteert, wordt de ineffectiviteit verwerkt in de winst-en-verliesrekening;
- Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot een financieel actief of een financiële verplichting, dan worden de daarmee verbonden nog niet in het resultaat verwerkte winsten of verliezen in dezelfde periode(n) in de winst-en-verliesrekening verantwoord als waarin het verkregen actief/aangegane verplichting van invloed is op het resultaat. Indien wordt verwacht dat een (deel van een) verlies dat nog niet in de winst-en-verliesrekening is verwerkt, in de toekomst niet met een tegengestelde winst uit de afgedekte positie wordt gecompenseerd, dan wordt dit verlies direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Kostprijshedge-accounting wordt beëindigd indien:

- Het hedge-instrument afloopt, wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend. Het cumulatieve gerealiseerde resultaat op het hedge-instrument dat nog niet in de winst-en-verliesrekening was verwerkt toen er sprake was van een effectieve hedge, wordt afzonderlijk in de overlopende posten in de balans verwerkt tot de afgedekte transactie plaatsvindt;
- De hedge-relatie niet meer voldoet aan de criteria voor hedge-accounting. Indien de afgedekte positie een in de toekomst verwachte transactie betreft, vindt de verwerking van de hedge-resultaten als volgt plaats:
  - Indien de verwachte transactie naar verwachting nog plaatsvindt, wordt hedge-accounting vanaf dat moment stopgezet. Het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst-en-verliesrekening of off-balance was gehouden, blijft afhankelijk van de situatie off-balance of op de balans.
  - Indien de verwachte transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, wordt het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst-en-verliesrekening of off-balance was gehouden, naar de winst-en-verliesrekening overgebracht.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst (waaronder een erfpachtovereenkomst) een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. Het contract wordt aangemerkt als een leaseovereenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat.

Groningen Seaports als lessee
Groningen Seaports is lessee ten aanzien van een aantal financial lease contracten. In geval van financiële leasing (waarbij de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van het lease-object geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen) worden het lease-object en de daarmee samenhangende schuld bij het aangaan van de overeenkomst in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het lease-object op het moment van het aangaan van de leaseovereenkomst of, indien dit lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. De initiële directe kosten van de lessee worden opgenomen in de eerste verwerking van het actief. De leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande verplichting, waarmee een constante rentevoet wordt bereikt over de resterende netto-verplichting.

Het geactiveerd lease-object wordt afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object, in geval er geen redelijke zekerheid is dat de lessee aan het einde van de leaseperiode eigenaar wordt. In geval van operationele leasing worden de leasebetalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Groningen Seaports als lessor
Groningen Seaports is lessor ten aanzien van een aantal operational lease contracten. Bij operationele lease worden de leasebaten op tijdsevenredige basis over de leaseperiode ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Initiële directe kosten worden toegerekend over de leaseperiode tegenover de leasebaten. De uitgegeven erfpachtcontracten worden gekwalificeerd als operationele leasing.

Groningen Seaports is lessor ten aanzien van een financial lease contract. Bij financial lease wordt de contante waarde van de in de toekomst te ontvangen leasetermijnen opgenomen. Het verschil tussen de contante waarde van de in de toekomst te ontvangen leasetermijnen van de lessee en de boekwaarde van het actief wordt als omzet in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Netto-omzet

Onder netto omzet wordt verstaan de omzet die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd onder aftrek van kortingen en van over de omzet geheven belastingen. De omzet heeft voornamelijk betrekking op in rekening gebrachte havengelden, verkoop gronden en inkomsten uit exploitatie van terreinen en faciliteiten.

Scheepvaart
De opbrengsten uit hoofde van exploitatie van de havens (waaronder havengelden, kadegelden en ligplaatsgelden) worden toegerekend aan het jaar waarin de prestatie door Groningen Seaports is geleverd.

Exploitatie van terreinen
De opbrengsten uit hoofde van de exploitatie van terreinen (waaronder uitgifte van gronden in erfpacht, verhuur van gronden en verlening van opstalrechten) worden verwerkt naar rato van de verrichte prestaties.

Verkoop van gronden
Opbrengst uit verkoop van gronden wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt als alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's met betrekking tot de gronden zijn overgedragen aan de koper, het bedrag van de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden bepaald en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is.

Verlenen van diensten aan derden
Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt naar rato van de verrichte prestaties.

Rente
Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Exploitatiesubsidies
Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen, waarin de opbrengsten zijn gederfd dan wel waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. Subsidies en bijdragen met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en per saldo als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Personeelslasten
De uit de arbeidsvoorwaarden voortvloeiende kosten voor salarissen, pensioenen en sociale lasten worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Rente
Rente wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom. (Dis)agio en aflossingspremies worden als rentelast aan de opeenvolgende verslagperioden toegerekend zodanig dat tezamen met de over de lening verschuldigde rentevergoeding de effectieve rente in de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt en in de balans de amortisatiewaarde van de schuld. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Afschrijvingen
De afschrijvingen op materiële vaste activa worden gebaseerd op de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Indien extra wordt afgeschreven, wordt dit toegelicht. Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt de omvang van het verlies (bijzondere waardevermindering) bepaald en in de winst-en-verliesrekening verwerkt in het jaar waarin de bijzondere waardevermindering haar oorsprong vindt.

Vennootschapsbelasting
Alle aandelen van Groningen Seaports worden gehouden door een publieksrechtelijk rechtspersoon (GR Havenschap Groningen Seaports). Op grond van art. 2 lid 3 en 7 van de wet op de Vennootschapsbelasting waren de activiteiten van Groningen Seaports tot en met 31 december 2016 vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting. Vanaf 1 januari 2017 is dit artikel vervallen en is Groningen Seaports wel vennootschapsbelastingplichtig.

Uitvloeisel van de invoering van de belastingplicht ingaande 1 januari 2017 is dat een fiscale openingsbalans naar de situatie per 1 januari 2017 is opgesteld. De onderscheiden balansposten dienen op de fiscale openingsbalans te worden gewaardeerd naar de waarde in het economisch verkeer. In 2022 is tussen Groningen Seaports en de Belastingdienst een vaststellingsovereenkomst ondertekend waarin de waarde van de activa en passiva van Groningen Seaports per 1 januari 2017 in het economisch verkeer is vastgelegd. De belasting over het resultaat omvat de belasting over het resultaat van het verslagjaar en latente belastingen.

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscale compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Acute belastingen
De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat uitgaande van het geldende belastingtarief, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-aftrekbare kosten. De belastingvorderingen en belastingverplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering. Tussen de vennootschap en haar Nederlandse groepsmaatschappijen bestaat alleen met Fivelpoort Beheer BV een fiscale eenheid.

Latente belastingen
Voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering, wordt een latente belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen onder de financiële vaste activa respectievelijk voorzieningen.

De waardering van latente belastingverplichtingen en -vorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de vennootschap, per balansdatum, voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van activa, voorzieningen, schulden of overlopende passiva. Hierbij wordt uitgegaan van het geldende belastingtarief. De latente belastingverplichtingen en vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien de vennootschap een in rechte afdwingbaar recht heeft om actuele belastingvorderingen te salderen met actuele belastingverplichtingen en de uitgestelde belastingvorderingen en de uitgestelde belastingverplichtingen verband houden met winstbelastingen die betrekking hebben op dezelfde fiscale eenheid en door dezelfde belastingautoriteit worden geheven.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

F. Toelichting op de balans

1. Materiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Gronden en erfpacht	Infra-structuur	Materiële vaste activa in aanbouw	Gebouwen	Overige vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde 31-12-2022	156.350	313.596	20.753	6.837	20.303	517.840
Cumulatieve afschrijvingen	0	-95.235	0	-2.326	-15.419	-112.980
Boekwaarde 31-12-2022	**156.350**	**218.362**	**20.753**	**4.511**	**4.884**	**404.860**
Investeringen	0	0	31.982	0	0	31.982
Desinvesteringen	-496	0	-4.933	0	0	-5.429
Herwaardering	-22	0	0	0	0	-22
Ingebruikneming activa	18.957	9.559	-29.052	0	536	0
Afschrijvingen	0	-8.941	0	-187	-852	-9.980
Boekwaarde 31-12-2023	**174.789**	**218.979**	**18.750**	**4.324**	**4.568**	**421.410**
Cumulatieve afschrijvingen	0	-104.176	0	-2.513	-16.271	-122.960
Aanschafwaarde 31-12-2023	174.789	323.155	18.750	6.837	20.839	544.370

Gronden en erfpachtterreinen

De gronden en erfpachtterreinen hebben betrekking op de nog in erfpacht uit te geven/te verkopen gronden en de in erfpacht uitgegeven terreinen. De verdeling van de post gronden en erfpachtterreinen is als volgt:

Bedragen x € 1.000

		31-12-2023		31-12-2022
Uit te geven gronden	479 ha	40.296	531 ha	29.822
Overig/beperkt uitgeefbaar	267 ha	7.946	238 ha	2.348
Terreinen uitgegeven in erfpacht	422 ha	124.201	397 ha	121.716
Overig uitgegeven	140 ha	2.346	156 ha	2.464
Infrastructuur	873 ha		869 ha	
	2.181 ha	**174.789**	**2.190 ha**	**156.350**

Voorraad gronden (nog in erfpacht uit te geven/te verkopen)
Van de nog uit te geven gronden met een boekwaarde van € 40.296.000 (2022: € 29.822.000) is Groningen Seaports NV geen juridisch, maar wel economisch eigenaar. Het economisch eigendom is onder andere overgedragen door GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports NV door middel van het vestigen van erfpachtrecht op de terreinen (financiële leasecontracten). Voorzover op balansdatum nog geen erfpachtrecht is gevestigd op nieuw verworven gronden, geldt dat de economische voor- en nadelen door GR Havenschap Groningen Seaports zijn overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze gronden worden dientengevolge ook verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports NV. Voor een nadere toelichting op deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen. De toename in waardering van de gronden in 2023 is het gevolg van investeringen in met name ophoging van deze gronden.

Naast de netto 479 uitgeefbare hectares is er ook nog 267 hectare niet uit te geven grond, dit is grond die gebruikt wordt voor infrastructuur, kabel- en leidingstroken, gronddepot of heeft een groenbestemming. Deze hectares hebben een boekwaarde van € 7.946.000 (2021: € 2.348.000). De toename in waardering van de gronden in 2023 is het gevolg van investeringen in ophoging van deze gronden.

In erfpacht uitgegeven terreinen
De in erfpacht uitgegeven terreinen betreffen operationele leaseovereenkomsten. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de toelichting op operationele lease onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Van de in erfpacht uitgegeven terreinen met een boekwaarde van € 124.201.000 (2022: € 121.716.000) is Groningen Seaports NV geen juridisch, maar wel economisch eigenaar. Het economisch eigendom is onder andere overgedragen door GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports NV door middel van het vestigen van erfpachtrecht op de terreinen (financiële leasecontracten). Voor een nadere toelichting op deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Naast de uitgegeven gronden in erfpacht zijn er ook gronden uitgegeven in verhuur en opstal, dit betreft in totaal 140 hectare met een boekwaarde € 2.343.000 (2022: 2.464.000).

Infrastructuur
Onder infrastructuur zijn de in gebruik genomen infrastructurele werken opgenomen. Het betreft hier met name havenbekkens, kaden, wegen, steigers en utilitaire voorzieningen zoals stoomleidingen. De totale oppervlakte dat gebruikt wordt voor infrastructuur bedraagt 873 hectare. De jaarlijkse onderhoudskosten van de infrastructuur komen ten laste van de exploitatie.

Materiële vaste activa in aanbouw
Onder Materiële vaste activa in aanbouw zijn de investeringsprojecten opgenomen die nog niet gereed zijn dan wel nog niet in gebruik zijn genomen. De infrastructurele werken die gereed zijn dan wel in gebruik zijn genomen worden opgenomen onder de post 'Infrastructuur' of, ingeval van bijvoorbeeld terreinophoging, onder de post 'Gronden en erfpachtterreinen'. Ook in 2023 is om die reden een deel van de Materiële vaste activa in aanbouw overgeboekt naar Infrastructuur. De grootste projecten welke worden verantwoord onder de Materiële vaste activa in aanbouw betreffen de ophoging van een terrein in de Eemshaven, de aanleg van utiliteiten op het terrein Heveskes en de ophoging van het te ontwikkelen terrein Oosterhorn-Zuid. In de vervaardigingsprijs van projecten wordt rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen. De toegerekende bouwrente is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente en de cumulatieve investering in de projecten en bedraagt voor 2023 € 811.000. De overige betaalde rente is ten laste gebracht van het resultaat. Op de investeringen is in 2023 € 0,7 miljoen subsidie in mindering gebracht.

Bedrijfsgebouwen en overige vaste activa
De bedrijfsgebouwen betreffen met name het kantoorgebouw aan de Handelskade Oost in Delfzijl. De jaarlijkse onderhoudskosten komen ten laste van de exploitatie.

Toelichting

Afschrijvingen

De afschrijvingen worden berekend op basis van een vast percentage van de kosten van aanschaf of vervaardiging (lineaire afschrijving) waarbij rekening wordt gehouden met de geschatte economische gebruiksduur. Bij infrastructurele werken vindt de eerste afschrijving plaats in het jaar waarop het actief beschikbaar is voor beoogd gebruik. Op overige investeringen wordt afgeschreven vanaf het moment van levering of bij ingebruikname. Op gronden wordt niet afgeschreven. De afschrijvingstermijnen zijn als volgt:

Asset	Percentage	Jaren
Gronden en terreinen	-	-
Infrastructuur	1,33% - 20%	5 - 75
Bedrijfsgebouwen	2,50% - 20%	5 - 40
Overige materiele vaste activa	2,00% - 20%	5 - 50

Impairment

Groningen Seaports beoordeelt per balansdatum of een materieel actief of groep van materiele vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Op grond van informatie uit externe bronnen en interne bronnen zijn er geen aanwijzingen bekend dan wel waarschijnlijk dat sprake is van een bijzondere waardevermindering. Een impairment toets heeft derhalve niet plaatsgevonden.

2. Financiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		31-12-2023		31-12-2022
1 Deelnemingen	19.421		19.605	
2 Langlopende vorderingen	555		428	
3 Financial lease	17.395		18.757	
4 Actieve belastinglatentie	15.832		16.941	
5. Overige effecten	10.000		10.000	
Totaal Financiële vaste activa		**63.203**		**65.729**

2.1 Deelnemingen

Bedragen x € 1.000

Deelneming	31-12-2022	Aandeel in resultaat	Kapitaalstorting	Investering / aankoop	31-12-2023
1 RSCG - Groningen Railport Veendam (65,92%)	3.376	287	0	-329	3.334
2 Fivelpoort Beheer BV te Delfzijl (100%)	0	0	0	0	0
3 Zonnepark Valgenweg BV (33,33%)	330	-106	1.025	0	1.249
4 Sunport Delfzijl BV (49%)	3.474	380	0	0	3.854
5 Helios Eemshaven BV (20%)	630	256	0	-480	407
6 Windpark Mondriaan BV (20%)	6.672	170	0	-1.100	5.742
7 Windpark Mauve BV (20%)	5.121	453	0	-740	4.835
Totaal deelnemingen	**19.605**	**1.440**	**1.025**	**-2.649**	**19.421**

1 Het aandeel in het resultaat van Groningen Railport betreft het verwachte resultaat van 2023 en de verwerking van het definitieve resultaat van 2022.

2 De negatieve vermogenswaarde van Fivelpoort Beheer BV bedroeg per 1-1-2023 € 11.760.000. In 2023 is het definitieve resultaat van 2022 en het verwachte resultaat over 2023 verwerkt, samen bedraagt dit € 967.000 negatief. De netto vermogenswaarde per 31-12-2023 komt hiermee uit op € 12.727.000 negatief. Deze negatieve netto vermogenswaarde is gesaldeerd met de vordering vanuit rekening-courant met Fivelpoort beheer BV, onderdeel van de kortlopende vorderingen.

3 Voor Zonnepark Valgenweg BV is in 2023 een aanvullende kapitaalstorting gedaan. Door het uittreden van één van de mede-aandeelhouders is het belang van Groningen Seaports in 2023 toegenomen van 25% naar 33,33%. Verder is het verwachte resultaat van 2023 en het definitieve resultaat van 2022 verwerkt.

4 Voor Sunports Delfzijl BV is het verwachte resultaat van 2023 en het definitieve resultaat van 2022 verwerkt.

5 Vanuit Helios Eemshaven BV is in 2023 dividend ontvangen. Verder is het verwachte resultaat van 2023 en de verwerking van het definitieve resultaat van 2022 verwerkt.

6 en 7 Vanuit de deelnemingen Windpark Mondriaan BV en Windpark Mauve BV is in 2023 dividend ontvangen. Verder is het verwachte resultaat van 2023 en het definitieve resultaat van 2022 verwerkt.

De deelnemingen Groningen Railport en Fivelpoort Beheer BV zijn niet geconsolideerd in de jaarrekening van Groningen Seaports omdat de feitelijke betekenis te verwaarlozen is voor het geconsolideerde geheel. Voor de deelnemingen in zonneparken en windparken geldt dat Groningen Seaports wel invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid echter is hier geen sprake van overheersende zeggenschap.

2.2 Langlopende vorderingen

Bedragen x € 1.000

Vordering	31-12-2022	Verstrekte leningen	Kortlopende vordering	Voorziening oninbaar	31-12-2023
Termijndebiteuren	428	241	114	-	555
Totaal langlopende vorderingen	**428**	**241**	**114**	**0**	**555**

De post Termijndebiteuren betreft betalingsafspraken welke met klanten zijn overeengekomen. De looptijd van de vorderingen wordt met de verschillende debiteuren in een overeenkomst vastgelegd.

De in bovenstaande tabel gepresenteerde kortlopende vordering betreft de aflossingen die naar verwachting in 2024 worden ontvangen, in totaal € 114.000. Dit bedrag is opgenomen onder de Overige vorderingen.

2.3 Financial lease

Bedragen x € 1.000

Financial lease	31-12-2022	Toevoeging	Aflossing	31-12-2023
Financial lease	18.757	605	1.967-	17.395
Totaal Financial lease	**18.757**	**605**	**1.967-**	**17.395**

In 2017 is een koopoptie overeengekomen met een gevestigd bedrijf in de haven waarbij dit bedrijf het recht heeft grond aan te kopen tegen een overeengekomen (geïndexeerde) prijs. Dit bedrijf kan deze koopoptie op elk moment tot uiterlijk 2026 uitoefenen, waarbij Groningen Seaports verplicht is de grond te leveren. Vanaf de jaarrekening 2020 wordt deze overeenkomst verwerkt als een vordering vanuit financial lease.

2.4 Actieve belastinglatentie

Bedragen x € 1.000

Actieve belastinglatentie	31-12-2022	Dotatie	Vrijval	31-12-2023
Actieve belastinglatentie	16.941	681	1.790-	15.832
Totaal actieve belastinglatentie	**16.941**	**681**	**1.790-**	**15.832**

Met ingang van 1 januari 2017 is Groningen Seaports onderworpen aan vennootschapsbelasting.
In 2022 is een vaststellingsovereenkomst ondertekend tussen Groningen Seaports en de Belastingdienst over de fiscale openingsbalans. Voor het verschil tussen de fiscale waarde en de commerciële waarde is vanaf de jaarrekening 2020 een latente belastingvordering gevormd.
Volgens de fiscale openingsbalans in de vaststellingsovereenkomst is het fiscale vermogen per 1 januari 2017 € 140 miljoen hoger dan het commerciële vermogen per die datum. Het fiscale vermogen per 1 januari 2017 bedraagt € 357 miljoen, het commerciële vermogen bedraagt € 218 miljoen per die datum. Een deel van dit verschil is tijdelijk van aard. In 2020 is op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving een latente belastingvordering gevormd voor het verschil tussen de fiscale waarde en de commerciële waarde. Voor het waardeverschil op de vrije voorraad grond is een latentie gevormd op basis van 66% van dit waardeverschil. Het uitgangspunt is dat deze latentie gerealiseerd kan worden doordat de mogelijkheid tot toekomstige verkoop van terreinen bestaat. We toetsen jaarlijks of deze latentie in de toekomst gerealiseerd kan worden. Tot op heden is de beoordeling dat dit gerealiseerd gaat worden. Bij verkoop van gronden wordt voor fiscale doeleinden een hogere boekwaarde grond ten laste van het resultaat gebracht wat leidt tot een vermindering van de te betalen (‘acute’) vennootschapsbelasting. Verder wordt jaarlijks fiscaal een vrijval van de fiscale voorziening derivaat geboekt wat leidt tot een vermeerdering van de te betalen (‘acute’) vennootschapsbelasting.

In 2023 is een latentie gevormd voor de afkoopsom van het derivaat welke fiscaal tot 2042 wordt afgeschreven. De vrijval van de latente belastinglatentie vindt plaats na aanwending van de voorziening. Voor de latente belastingen per 31-12-2023 is uitgegaan van het meest actuele belastingplan. Het tarief voor de vennootschapsbelasting bedraagt vanaf 2022 25,8%.

Voor een verdere toelichting op de last vennootschapsbelasting, zie toelichting 16 ‘Belastingen’.
Van de looptijd van de actieve belastinglatentie korter dan een jaar is geen betrouwbare schatting te geven.

2.5 Overige effecten

Bedragen x € 1.000

Overige effecten	31-12-2022	Nieuwe participaties	Afboekingen	31-12-2023
Participatie BPIG	10.000	-	-	10.000
Totaal overige effecten	**10.000**	**-**	**-**	**10.000**

Groningen Seaports is mede-aandeelhouder van Bio Plastics Investment Groningen BV (BPIG). Deze BV is opgericht met als doel om gezamenlijk met een aantal noordelijke partijen te investeren in Avantium Renewable Polymers BV (ARNP). ARNP is onderdeel van Avantium NV en richt zich op de ontwikkeling en productie van bio-plastics. Door kapitaalstorting van een mede-aandeelhouder op nieuwe aandelen van BPIG is het belang van Groningen Seaports in 2023 teruggelopen van 50% naar 44,44%.

3. Vorderingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2023		31-12-2022
1 Handelsdebiteuren	3.751	3.816	
2 Vorderingen op groepsmaatschappijen/deelnemingen	5.069	4.969	
3 Overige vorderingen	5.973	7.223	
4 Overlopende activa	321	246	
Totaal Vorderingen	**15.113**		**16.254**

3.1 Handelsdebiteuren

De post handelsdebiteuren betreft de openstaande vorderingen op debiteuren. Op deze post is ten behoeve van de presentatie een bedrag in mindering gebracht wegens gefactureerde omzet voor 2024. De handelsdebiteuren zijn deels beoordeeld als oninbaar, hiervoor is een voorziening getroffen. Tegen een aantal debiteuren loopt een juridische procedure om inning te bewerkstelligen. De opbouw van de post handelsdebiteuren is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023		31-12-2022
Handelsdebiteuren	11.021	11.531	
Presentatiecorrectie	-1.643	-3.630	
Voorziening oninbaarheid handelsdebiteuren	-5.627	-4.086	
Totaal Handelsdebiteuren	**3.751**		**3.816**

Het verloop van de voorziening op de handelsdebiteuren is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2022		**4.086**
Mutaties in 2023		
Toevoeging	1.548	
Afboeking		
Vrijval ten gunste van het resultaat	-7	
Stand 31-12-2023		**5.627**

3.2 Vorderingen op Groepsmaatschappijen en Deelnemingen

De vorderingen op groepsmaatschappijen en deelnemingen bestaan uit de volgende rekening-courant verhoudingen:

Bedragen x € 1.000

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports	191
Fivelpoort Beheer BV	17.605
Stand 31-12-2023	**17.795**

Fivelpoort Beheer BV

Conform de rekening-courant overeenkomst met Fivelpoort wordt er rente in rekening gebracht over de gemiddelde stand van het rekening-courant saldo. Over 2023 is 4,63% rente in rekening gebracht. De renteopbrengst is verantwoord onder 'financiële baten en lasten' in de Winst-en-verliesrekening.

Groningen Seaports is hoofdelijk aansprakelijk voor de vermogenstekorten van de deelneming in Fivelpoort Beheer BV. Om deze reden is een voorziening gevormd voor het volledige vermogenstekort van Fivelpoort Beheer BV. Deze voorziening is in mindering gebracht op het te vorderen bedrag rekening-courant verhouding met Fivelpoort Beheer BV. De toelichting op de mutatie in 2023 is opgenomen onder de toelichting op de deelnemingen, onderdeel van de Financiële vaste activa.

Het verloop van de voorziening deelneming Fivelpoort is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2022		**11.760**
Mutaties in 2023		
Bij: negatief resultaat 2019 deelneming		
Negatief resultaat Fivelpoort	967	
Stand 31-12-2023		**12.727**

3.3 Overige vorderingen

De specificatie van de 'Overige vorderingen' is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Vordering op GR Havenschap Groningen Seaports voor de dienstenvergoeding 2023	1.919
De verwachte aflossing van de termijndebiteuren	114
Overige vorderingen	3.940
Stand 31-12-2023	**5.973**

3.4 Overlopende activa

De post overlopende activa heeft betrekking op vooruitbetaalde kosten voor 2024.

4. Liquide middelen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2023	31-12-2022
Kas	1	1
Bank	19.374	10.382
Totaal Liquide middelen	**19.375**	**10.383**

Bankrekeningen met een positief saldo zijn onder de liquide middelen opgenomen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de vennootschap.

5. Eigen vermogen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2023	31-12-2022
1 Geplaatst aandelenkapitaal	198.058	198.058
2 Wettelijke reserves	179	1.552
3 Overige reserves	84.828	67.322
4 Resultaat verslagjaar	6.017	16.133
Totaal Eigen vermogen	**289.081**	**283.064**

5.1 Geplaatst aandelenkapitaal

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021		**198.058**
Mutaties in 2022	-	
Stand 31-12-2022		**198.058**
Mutaties in 2023	-	
Stand 31-12-2023		**198.058**

Groningen Seaports NV is opgericht op 14 juni 2013 door de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (voorheen Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Eemshaven/Delfzijl). Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 600 miljoen, verdeeld over 600 miljoen aandelen met een nominale waarde van € 1. Het geplaatst kapitaal bedraagt bij oprichting en einde boekjaar € 198.058.000, verdeeld in 198.058.000 gewone aandelen van € 1 nominaal. Volstorting van het geplaatst kapitaal heeft plaatsgevonden door inbreng (in natura) van de onderneming van GR Havenschap Groningen Seaports.

5.2 Wettelijke reserves

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021		**1.215**
Mutatie:	337	
Stand 31-12-2022		**1.552**
Mutatie:	-1.373	
Stand 31-12-2023		**179**

De wettelijke reserve betreft de wettelijke reserve deelnemingen die betrekking heeft op de deelnemingen waarin Groningen Seaports geen overheersende zeggenschap heeft en daarmee geen resultaatuitkeringen kan afdwingen. Deze deelnemingen zijn gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde.

5.3 Overige reserves

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021		**61.603**
Bij: verdeling resultaat boekjaar 2021	6.058	
Af: mutatie wettelijke reserve:	-337	
Stand 31-12-2022		**67.322**
Bij: verdeling resultaat boekjaar 2022	16.133	
Bij: mutatie wettelijke reserve:	1.373	
Stand 31-12-2023		**84.828**

Het resultaat van het vorig boekjaar wordt toegevoegd aan de overige reserves. Verder wordt de mutatie in de wettelijke reserve ten gunste of ten laste van de overige reserves gebracht.

5.4 Resultaat verslagjaar

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2023	31-12-2022
Resultaat boekjaar 2022	-	16.133
Resultaat boekjaar 2023	6.017	-
Resultaat verslagjaar	**6.017**	**16.133**

Voorstel winstbestemming 2023
Aan de algemene vergadering wordt voorgesteld om het resultaat ad. € 6.017.000 toe te voegen aan de overige reserves.

6. Voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2023	31-12-2022
1 Nazorg baggerspeciestortplaatsen	2.425	3.482
2 Geluidsisolatie	680	301
3 Jubileum personeel	70	65
4 Personele regelingen	160	589
5 Sanering terreinen	4.462	9.022
Totaal voorzieningen	**7.796**	**13.458**

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

6.1 Voorziening nazorg baggerspeciestortplaatsen

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2022		**3.482**
Mutaties in 2023		
Toevoeging		
Onttrekking	-1.057	
Vrijval ten gunste van het resultaat		
Stand 31-12-2023		**2.425**

De voorziening nazorg baggerspeciestortplaatsen is tot en met 2020 gevormd om de kosten voor de nazorgregelingen te kunnen dekken. De voorziening is altijd gebaseerd geweest op de Verordening op de instelling en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Groningen. In 2021 is besloten tot, en aangevangen met, het ontmantelen van twee stortplaatsen en het gereedmaken van één stortplaats om over te dragen in de nazorgregeling. In 2022 en 2023 is hieraan een vervolg gegeven en is de ontmanteling van één stortplaats afgerond. In 2024 zal het ontmantelen van de andere stortplaats en het gereedmaken van een stortplaats worden afgerond. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde. Het saldo van de voorziening per 31 december 2023 zal naar verwachting toereikend zijn voor de genoemde uitgaven.

Naar verwachting zal in 2024 de volledige voorziening ter hoogte van € 2,4 miljoen worden aangewend.

6.2 Voorziening Geluidsisolatie

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2022		**301**
Mutaties in 2023		
Toevoeging	379	
Onttrekking	-	
Stand 31-12-2023		**680**

Eind januari 2010 is in de Stuurgroep Geluid (Provincie, Gemeente Delfzijl, EZ Noord, Groningen Seaports en SBE) een akkoord bereikt over een nieuwe geluidszone voor het haven- en industriegebied van Delfzijl. Dit akkoord behelst onder meer een nieuwe geluidszone Havens/Industrie Delfzijl, die voldoende ruimte biedt aan zowel wonen als werken. Ook over de verdeling van de kosten van de nieuwe geluidszone hebben de betrokken partijen een akkoord gesloten. Groningen Seaports voorziet een bedrag voor elke uitgegeven vierkante meter in Delfzijl. Het bedrag dat voorzien wordt is sinds 2023 € 1,50 per vierkante meter.

Naar verwachting zal in 2024 geen onttrekking plaatsvinden ten laste van deze voorziening. In de komende vijf jaren zal naar verwachting € 680.000 worden aangewend ten laste van deze voorziening.

6.3 Voorziening Jubileum personeel

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2022		**65**
Mutaties in 2023		
Toevoeging	22	
Onttrekking	-17	
Stand 31-12-2023		**70**

Deze voorziening is gevormd in verband met de betaling van een jubileumuitkering bij een dienstverband van 12½, 25 of 40 jaar. In 2023 is een bedrag van € 17.000 onttrokken aan de voorziening jubileum personeel in verband met betaling van jubileumuitkeringen. In 2024 zal naar verwachting € 7.000 worden aangewend voor jubileumuitkeringen en in de komende 5 jaren zal naar verwachting € 29.000 worden aangewend ten laste van deze voorziening.

6.4 Voorziening Personele regelingen

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2022		**589**
Mutaties in 2023		
Onttrekking	-322	
Vrijval ten gunste van het resultaat	-107	
Stand 31-12-2023		**160**

Deze voorziening is gevormd vanwege verplichtingen aan personeel in het kader van uittreden wegens ziekte, toekomstige bijdragen in re-integratietrajecten tweede spoor en overige uitgestelde beloningen. Naar verwachting heeft € 80.000 van de voorziening personele regelingen betrekking op een looptijd korter dan een jaar, € 64.000 heeft betrekking op de periode van 2 tot 5 jaar. Het resterende deel is langlopend.

6.5 Voorziening sanering terreinen

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2022		**9.022**
Mutaties in 2023		
Toevoeging	0	
Onttrekking	-4.108	
Vrijval ten gunste van het resultaat	-451	
Stand 31-12-2023		**4.462**

In 2017 is een voorziening gevormd voor het saneren van terreinen die onder het beheer van Groningen Seaports vallen. De voorziening is onder andere gevormd in verband met een discontinuïteit van gebruikers van terreinen. Op een terrein lagen afvalstoffen opgeslagen en is mogelijk sprake van bodemverontreiniging. Na faillissement van de gebruiker van het terrein is de verplichting voor dit terrein bij Groningen Seaports komen te liggen.

De omvang van de voorziening is bepaald door de beste schatting van de kosten te maken die noodzakelijk zijn om saneringen uit te voeren, welke afhankelijk zijn van bepaalde ingeschatte parameters. Deze parameters omvatten de mate van verontreiniging van de ondergrond en het grondwater en zijn ingeschat op basis van de thans beschikbare informatie. De uitkomsten van het bodemonderzoek, en de daaropvolgende besluitvorming omtrent de aard en omvang van de saneringskosten wordt later in 2024 verwacht. In 2023 zijn kosten gemaakt voor de afvoer van de laatste resterende bovengrondse afvalstoffen en zijn kosten gemaakt voor bodemonderzoek. Tevens is een inschatting gemaakt van de verwachte kosten als gevolg van de opgelegde last onder dwangsom. Als gevolg van de onzekerheid in de verwachte kosten van de verschillende scenario's die zullen optreden naar aanleiding van de uitkomsten van het bodemonderzoek, kunnen de werkelijke kosten substantieel afwijken van de opgenomen voorziening.

In 2024 zal naar verwachting € 2,0 miljoen worden aangewend en in de komende 5 jaren zal naar verwachting € 2,5 miljoen worden aangewend ten laste van deze voorziening.

Voor een ander terrein is in 2022 conform een gemaakte afspraak met de Provincie Groningen een voorziening gevormd van € 2,2 miljoen. Dit betrof een bijdrage voor het opruimen van bovengrondse vervuilingen. Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd binnen de toegezegde bijdrage waardoor in 2023 een bedrag van € 451.000 is vrijgevallen ten gunste van het resultaat.

7. Langlopende schulden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	Opname	Aflossing	Aflossing verplichting	31-12-2023
1 Schulden aan kredietinstellingen	106.850	165.000	101.375	7.000	163.475
2 Schulden aan verbonden partijen	22.006	-	-	-	22.006
Totaal Langlopende schulden	**128.856**	**165.000**	**101.375**	**7.000**	**185.481**

7.1 Schulden aan kredietinstellingen

De schulden aan kredietinstellingen bestaat uit meerdere Geldleningen met vaste rente en een Lening project-specifiek. De DSCR ultimo 2023 komt uit op 3,0 en voldoet daarmee aan de voorwaarde van een minimale DSCR van 1,0 zoals gesteld in de financieringsovereenkomsten tussen Groningen Seaports en de BNG Bank en de Nederlandse Waterschapsbank.

Geldlening met vaste rente

De vaste geldleningen ultimo 2023 betreffen een vijftal leningen van elk € 20 miljoen bij de BNG Bank met een gemiddelde rente van 3,78% en een tweetal leningen bij de NWB Bank van € 35 miloen en € 30 miljoen met een gemiddelde rente van 3,87%. Alle zeven leningen zijn in oktober 2023 afgesloten en hebben een looptijd van 30 jaar en een rentevaste periode van respectievelijk 6, 8, 10, 12, 15, 20 en 18 jaar. De aflossing van de leningen bedraagt tijdens de rentevaste periode 3,33% van de hoofdsom per jaar, in 2024 zal € 5,5 miljoen worden afgelost.

Met de banken zijn de volgende ratio's afgesproken:

- debt-service-coverage-ratio per balansdatum van minimaal 1,0
- solvabiliteitsratio van minimaal 20%. De solvabiliteit bedraagt ultimo 2023 55,7%.

Voorts zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- Volledige borgstelling door de GR Havenschap Groningen Seaports voor de terugbetaling van deze leningen.

De voorgaande leningen bij de BNG (tweetal roll-over leningen van € 50 miljoen met variabele rente) zijn geheel afgelost in oktober 2023.

Lening project-specifiek

De project-specifieke lening betreft een lening welke is aangetrokken ten behoeve van de aanleg van openbare industriële infrastructuur. De oorspronkelijke looptijd van de lening is twaalf jaar, de rente gedurende deze periode bedraagt 3,9%. De lening heeft een einddatum van 31-12-2027 en wordt in twaalf jaar afgelost, bovendien kan jaarlijks 5% van de hoofdsom boetevrij worden afgelost. Het saldo van de lening bedraagt per 3-12-2023 € 6,85 miljoen. In 2024 zal € 1,5 miljoen worden afgelost. Zekerheid is gesteld vanuit verpanding van huidige en toekomstige opbrengsten uit hoofde van gesloten huurcontracten tussen Groningen Seaports NV enerzijds en de gebruikers van de openbare industriële infrastructuur anderzijds.

7.2 Schulden aan verbonden partijen

De schulden aan verbonden partijen betreft een lening bij de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (GR).

Groningen Seaports is niet verplicht om af te lossen op de hoofdsom van de lening gedurende de looptijd. Wel is Groningen Seaports bevoegd om jaarlijks 5% af te lossen op de hoofdsom. Voor 2024 is niet uitgegaan van een aflossing op de hoofdsom. De lening is aangegaan per 1-1-2013 en heeft geen einddatum. De verkregen langlopende lening is direct opeisbaar indien:

- Groningen Seaports tekort schiet in enige betalingsverplichting jegens de GR en/of
- de overige schulden direct opeisbaar zijn en Groningen Seaports hierbij in verzuim is en/of
- Groningen Seaports zonder voorafgaande toestemming van de GR partij is of zal zijn bij een fusie of splitsing en/of
- Groningen Seaports als rechtspersoon wordt ontbonden, nietig wordt verklaard, in staat van faillissement is verklaard dan wel voorlopige surseance van betaling wordt verleend en/of
- de dienstverleningsovereenkomst /erfpachten tussen de GR en de NV eindigen.

Groningen Seaports heeft ter nakoming van haar verplichtingen uit hoofde van de verkregen langlopende lening geen zekerheden verstrekt aan de GR. Over de hoofdsom is een jaarlijkse rente van 3% verschuldigd.

8. Kortlopende schulden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		31-12-2023	31-12-2022
1 Schulden aan leveranciers	1.266		2.213
2 Te betalen vennootschapsbelasting	1.430		1.143
3 Belastingen/premies sociale verzekeringen	1.470		3.514
4 Pensioenpremies	136		156
5 Overige schulden	787		835
6 Aflossingsverplichting langlopende leningen	7.000		51.500
7 Overlopende passiva	10.053		8.789
8 Bankkrediet	14.600		3.700
Totaal Kortlopende schulden		**36.742**	**71.849**

8.1 Schulden aan leveranciers

De post 'Schulden aan leveranciers' bestaat uit te betalen bedragen aan crediteuren.

8.2 Te betalen vennootschapsbelasting

"Met ingang van 1 januari 2017 is Groningen Seaports belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Een uitgebreide toelichting ter zake is opgenomen onder de “Grondslagen voor de resultaatbepaling” onder de kop “Vennootschapsbelasting”. De opgenomen schuld betreft vennootschapsbelasting over 2023 waarvoor de aangifte nog moet worden ingediend. Verder is een vordering opgenomen over 2022 op basis van de ingediende aangifte."

8.3 Belastingen/premies sociale verzekeringen

De schuld 'Belastingen en premies sociale verzekeringen' betreft de nog te betalen aanslag loonheffing over de maand december 2023. Verder betreft het af te dragen omzetbelasting over de maand december 2023.

8.4 Pensioenpremies

De schuld 'Pensioenpremies' betreft de nog te betalen pensioenpremies over de maand december 2023.

8.5 Overige schulden

De post 'Overige schulden' betreft met name het restant verlofuren van medewerkers van Groningen Seaports.

8.6 Aflossingsverplichting langlopende leningen

Dit betreft de aflossing op de langlopende lening welke in 2024 zal plaatsvinden. Onder punt 7.1 Langlopende schulden worden de aflossingen in 2024 toegelicht.

8.7 Overlopende passiva

De post 'Overlopende passiva' betreft facturen die in 2024 binnen zijn gekomen maar betrekking hebben op 2023. Het betreft voor een groot deel rentelasten die Groningen Seaports betaalt aan de GR Havenschap Groningen Seaports. Verder betreft het ontvangen vooruitbetalingen, het gaat hierbij om ontvangen betalingen van facturen welke in 2023 zijn uitgegaan maar betrekking hebben op 2024.

8.8 Bankkrediet

Vanuit kredietovereenkomsten heeft Groningen Seaports de beschikking over een tweetal kredietfaciliteiten. Het betreft een kasgeldfaciliteit (tot 2031) van maximaal € 73 miljoen bij de Nederlandse Waterschapsbank, waarvan minimaal € 14,6 miljoen moet worden getrokken. Over de getrokken faciliteit wordt 1-maands euribor betaald. Voor deze kasgeldfaciliteit is een volledige borgstelling afgegeven door de GR Havenschap Groningen Seaports. Verder betreft het een rekeningcourant-faciliteit bij de Rabobank ter hoogte van maximaal € 2,5 miljoen. Voor de rekening courant faciliteit zijn geen zekerheden verstrekt.

G. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Hieronder worden de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële rechten en verplichtingen vermeld waaraan Groningen Seaports voor toekomstige jaren is verbonden.

- Groningen Seaports heeft contractuele verplichtingen inzake leaseauto's. Voor de leaseauto's zijn contracten aangegaan met een gemiddelde looptijd van 60 maanden. De jaarlijkse verplichting bedraagt gemiddeld € 300.000.
- De lopende verplichtingen uit 2023 op projecten in uitvoering bedraagt € 10,3 miljoen.
- Groningen Seaports heeft ten gevolge van een grondtransactie in 2022 een investeringsverplichting van maximaal € 4,5 miljoen voor het realiseren van faciliteiten voor het terrein Heveskes.
- Groningen Seaports heeft ten gevolge van een grondtransactie in 2020 een investeringsverplichting van naar schatting € 500.000 voor het realiseren van een waterberging.
- Op een aantal locaties in ons beheersgebied is sprake van bodemverontreiniging. Sanering van gronden die in erfpacht zijn uitgegeven is een verantwoordelijkheid van de (onder)erfpachter. In geval van faillissement bestaat het risico dat de verplichting voor sanering van de gronden na afloop van het erfpachtcontract bij Groningen Seaports komt te liggen. In de balans per 31 december 2023 is voor een specifiek terrein binnen het beheersgebied een voorziening getroffen voor (gedeeltelijke) sanering.
- In februari 2014 is met een bedrijf dat windturbines heeft geplaatst een opstalovereenkomst getekend. In deze overeenkomst is vastgelegd dat indien Groningen Seaports het betreffende terrein voor andere doeleinden wenst te gebruiken, zij verplicht is tot het betalen van een schadebedrag van maximaal € 8,5 miljoen. Deze verplichting loopt in 14 jaar lineair af tot € 0.
- In 2023 heeft Groningen Seaports een koopovereenkomst gesloten waarin is vastgelegd dat uiterlijk 31 december 2025 een terrein in het beheersgebied wordt aangekocht voor € 240.000.

Financiële lease - Groningen Seaports als lessee

Groningen Seaports heeft bij de verzelfstandiging als lessee de terreinen in het beheersgebied in erfpacht gekregen (financiële leasecontracten) van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports. De toekomstige minimale leasebetalingen bedragen nihil. Deze gronden zijn voor onbepaalde tijd in erfpacht gegeven aan Groningen Seaports, tegen een jaarlijkse erfpachtcanon van nihil waarbij het economisch eigendom bij Groningen Seaports ligt. De Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports bezit derhalve het juridische eigendom.

Indien Groningen Seaports grond verkoopt dient eerst het bloot-eigendom van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports te worden geleverd. Vervolgens kan Groningen Seaports de volle eigendom aan de nieuwe eigenaar leveren. De erfpacht van deze grond gaat door vermenging teniet op het moment dat Groningen Seaports het bloot-eigendom van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports geleverd krijgt.

Operationele lease – Groningen Seaports als lessor

Groningen Seaports heeft als lessor operationele leasecontracten voor erfpachtgronden afgesloten. Voor een verloopoverzicht van de in erfpacht uitgegeven gronden wordt verwezen naar de toelichting op de materiële vaste activa.

De toekomstige minimale leasebetalingen (erfpachtcanon) van deze contracten (niet tussentijds opzegbaar) zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000

Periode	Bedrag
Korter dan 1 jaar	14.517
Tussen 1 en 5 jaar	61.029
Langer dan 5 jaar	725.841

De aangegane erfpachtcontracten (leaseovereenkomsten) betreffen overeenkomsten met een variabele looptijd. De looptijden hangen sterk af van de specifieke wensen van de klant en variëren van enkele jaren tot meer dan 100 jaar. Jaarlijks worden leasebetalingen ontvangen waarvan de erfpachtcanon in de contracten vastliggen. De gemiddelde resterende looptijd van de leasecontracten per balansdatum is tot 2059, waarvan de lengte sterk verschilt per contract.

Financiële instrumenten

Groningen Seaports heeft tot in oktober 2023 een financieel instrument (derivaat/renteswap) gehad, om het renterisico af te dekken dat ontstaat uit de financieringsactiviteiten van de vennootschap. Het beleid van de vennootschap is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiering van Groningen Seaports zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en het renterisico.

Kredietrisico

Groningen Seaports handelt enkel met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid te bepalen. Tevens heeft Groningen Seaports richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien bewaakt Groningen Seaports voortdurend haar vorderingen en hanteert de vennootschap een strikte aanmaningsprocedure. Het maximale kredietrisico aangaande vorderingen, liquide middelen en niet in de balans opgenomen financiële activa is weergegeven onder de desbetreffende toelichtingen. Binnen de vennootschap zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld en door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met de (beperkte) beschikbaarheid van liquide middelen. Ter dekking van het liquiditeitsrisico heeft Groningen Seaports ultimo 2023 twee faciliteiten beschikbaar, te weten een kasgeldfaciliteit van maximaal € 73 miljoen en een rekening courant faciliteit van maximaal € 2,5 miljoen.

Reële waarde

De reële waarde van de financiële instrumenten is bepaald met behulp van beschikbare marktinformatie en schattingsmethoden. De reële waarde van de renteswap is bepaald door een contante waarde-berekening met als disconteringsvoet de 3-maands Euribor. In verband met de afwikkeling van het derivaat in oktober 2023 is per 31 december 2023 geen sprake meer van een reële waarde van de renteswap.

Rente- en kasstroomrisico

Groningen Seaports beheerst haar renterisico door een evenwichtig portfolio van vast en variabel rentende leningen aan te houden. De vennootschap heeft zich ten doel gesteld minimaal 50% van haar opgenomen leningen tegen vaste rentetarieven aan te houden. Het rentederivaat is in oktober 2023 afgewikkeld. De onderliggende leningen met variabele lening zijn vervangen door nieuwe vastrentende leningen.

Groningen Seaports heeft ultimo 2023 het renterisico voor 93% afgedekt middels leningen met vaste rente. Dit betekent dat over ongeveer 7% van het rentedragend vreemd vermogen ultimo 2023 een variabele rente moet worden betaald.

Renteswap

Per 31 december 2023 heeft Groningen Seaports geen rente instrument meer uitstaan, dit rente instrument is in oktober 2023 afgewikkeld. Voor de volledigheid is hieronder het overzicht van de marktwaarde opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Code	Type	Afgedekt	Te betalen	Te ontvangen	31-12-2023	31-12-2022
ABN1	IRS	€ 100.000	3,58%	3-mnd-Euribor	nvt	-9.770

Het rente instrument diende ter dekking van het renterisico dat Groningen Seaports loopt over de kasgeldleningen waarvoor een variabele rente werd betaald. De te betalen rente hing af van de marktrente (Euribor) op het moment van opname en de voor Groningen Seaports geldende kredietopslag.

H. toelichting op de winst- en verliesrekening

Bedrijfsopbrengsten

In het navolgende overzicht worden de verschillen tussen de gerealiseerde opbrengsten over het boekjaar 2023 vergeleken met de gerealiseerde opbrengsten over het boekjaar 2022.

9. Netto omzet

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Scheepvaart	10.259	8.763
Scheepvaartgerelateerd	2.046	1.696
Terreinen core business	18.683	14.815
Terreinen non-core business	10.147	11.726
Opbrengsten grondverkopen	8.322	18.215
Totaal Netto Omzet	**49.456**	**55.214**

9.1 Scheepvaart

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Zeeschepen	8.559	6.903
Binnenschepen	734	790
Ligplaatsgelden	966	1.070
Totaal scheepvaart	**10.259**	**8.763**

9.2 Scheepvaartgerelateerd

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Kadegelden	1.470	1.304
Steigers / Ligplaatsen	197	185
Retributie wateroppervlak	112	102
Opbrengst water en stroom	266	104
Totaal scheepvaartgerelateerd	**2.046**	**1.696**

9.3 Terreinen core business

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Erfpachtopbrengsten	13.744	12.282
Tijdelijk verhuur	2.433	1.042
Reserveringsvergoedingen	2.227	1.429
Vergoeding overslag faciliteiten	278	62
Totaal terreinen core business	**18.683**	**14.815**

9.4 Terreinen non-core business

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Huur landerijen en opstallen	140	156
Vent- en jachtvergunningen	0	0
Recognities (vergunningen)	27	26
Opbrengsten (nuts)infrastructuur	9.981	11.544
Totaal terreinen non-core business	**10.147**	**11.726**

9.5 Opbrengsten grondverkopen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Opbrengsten grondverkopen	**8.322**	**18.215**

De opbrengsten grondverkopen bestaan uit gerealiseerde verkooptransacties in 2023. De kostprijs van de grondverkopen is opgenomen in de overige kosten onder 'project en transactiegerelateerde kosten'.

10. Overige opbrengsten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Dienstverlening t.b.v. derden	2.143	1.926
Overige opbrengsten	516	503
Totaal overige opbrengsten	**2.659**	**2.429**

Het grootste deel van de opbrengst vanuit werkzaamheden/dienstverlening ten behoeve van derden bestaat uit de dienstenvergoeding (2023: € 1,9 miljoen) die door GR Havenschap Groningen Seaports betaald wordt aan Groningen Seaports voor het uitvoeren van de publieke taken.

TOTAAL BEDRIJFSOPBRENGSTEN	**52.115**	**57.644**

Bedrijfslasten

In het navolgende overzicht worden de verschillen tussen de gerealiseerde kosten over het boekjaar 2023 vergeleken met de gerealiseerde kosten over het boekjaar 2022.

11. Salarissen en sociale lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Salarissen	9.058	9.079
Sociale lasten	2.175	2.268
Totaal Salarissen en sociale lasten	**11.233**	**11.347**

11.1 Salarissen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Salarissen	7.841	7.617
Secundaire kosten personeel	813	1.445
Externe loonkosten	403	17
Totaal Salarissen	**9.058**	**9.079**

Medewerkers
In onderstaande tabel wordt het aantal medewerkers vermeld dat in dienst is van Groningen Seaports, aangevuld met het ziekteverzuimpercentage.

Omschrijving	2023	2022
Aantal fte (in dienst)	94,5	99,5
Ziekteverzuim	4,40%	4,20%

Beloning commissarissen en bestuurders
De bezoldiging van de Raad van Commissarissen (RvC) over 2023 bedraagt € 101.500 (2022: € 98.200). De bezoldiging, inclusief pensioenlasten en sociale lasten, van de bestuurders over 2023 bedraagt € 448.000. Dit betreft de bezoldiging voor de heer C.L. König (CEO) en de heer H.V. Sanders (CFO). De bezoldiging van de bestuurders over 2022 bedraagt € 444.000.

Externe loonkosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Projectmedewerkers	363	61
Ziektevervanging	-	-
Overige personeelskosten derden	727	448
Doorbelasting investeringsprojecten	-687	-493
Totaal	**403**	**17**

11.2 Sociale lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Pensioenlasten	1.149	1.337
Overige sociale lasten	1.025	931
Totaal Sociale lasten	**2.175**	**2.268**

Pensioenen

Groningen Seaports NV heeft de pensioenen ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Aan het personeel is een pensioen toegezegd op basis van een middelloonregeling. Geen rekening is gehouden met eventuele actuariële risico's die verband houden met de voornoemde pensioenregeling. Omdat er naast de betaling van pensioenpremies geen verplichting bestaat ten aanzien van de pensioenregeling is geen voorziening getroffen. De dekkingsgraad van het ABP bedroeg 110,5% per 31-12-2023. Wettelijk is bepaald dat de dekkingsgraad 126% dient te zijn en dat de dekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder de 104,2% mag liggen. Groningen Seaports NV heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het ABP, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

12. Afschrijvingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Infrastructuur	8.941	9.246
Bedrijfsgebouwen	187	189
Overige materiele vaste activa	852	856
Totaal Afschrijvingen	**9.980**	**10.291**

13. Overige kosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
1 Core business	1.441	800
2 Project en transactiegerelateerde kosten	1.560	3.927
3 Structurele onderhoudskosten	6.217	6.343
4 Voorzieningen	-451	-629
5 Overige kosten	4.666	3.901
Totaal Overige kosten	**13.432**	**14.342**

13.1 Core business

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Marketing en Public Relations	928	675
Ontwikkeling projecten	513	125
Totaal core business	**1.441**	**800**

13.2 Project en transactiegerelateerde kosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Projectgerelateerde bijdragen	750	1.123
Transactiegerelateerde kosten	810	2.804
Totaal project- en transactiegerelateerde kosten	**1.560**	**3.927**

De projectgerelateerde bijdragen betreft onder andere kosten voor projecten in de voorbereidende fase en bijdragen aan samenwerkingsverbanden. De transactiegerelateerde kosten betreft met name de kostprijs van de gronden die in het boekjaar zijn verkocht.

13.3 Structurele onderhoudskosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Baggerkosten	2.782	3.135
Onderhoud infrastructurele werken	1.788	1.920
Beheerskosten	1.646	1.288
Totaal structurele onderhoudskosten	**6.217**	**6.343**

13.4 Voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Nazorg baggerspeciestortplaatsen	0	-48
Geluidsisolatie	0	0
R/C Fivelpoort	0	0
Sanering terreinen	-451	-581
Totaal voorzieningen	**-451**	**-629**

Om reden dat er minder kosten zijn gemaakt dan eerder voorzien heeft er in 2023 een vrijval plaatsgevonden vanuit de voorziening sanering terreinen. De dotatie aan de voorziening geluidsisolatie is opgenomen in de Transactiegerelateerde kosten.

13.5 Overige kosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Huisvestingskosten	525	461
Middelen en materialen	1.207	1.402
Kantoorkosten	197	183
Administratie en algemene kosten	2.384	1.511
Kosten GR Groningen Seaports	353	344
Totaal Overige kosten	**4.666**	**3.901**

Onder de administratie en algemene kosten is € 113.000 aan accountantskosten verantwoord, op basis van het stelsel van baten en lasten. De accountantskosten kunnen als volgt worden verbijzonderd:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Onderzoek van de jaarrekening	113	196
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0
Totaal	**113**	**196**

De 'Kosten GR Groningen Seaports' bestaan uit rente deelnemers 2023, accountantskosten en personele inhuur. In 2015 is besloten dat Groningen Seaports NV deze kosten vanaf het moment van verzelfstandiging draagt.

TOTAAL BEDRIJFSLASTEN	**34.645**	**35.980**

14. Resultaat deelnemingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Groningen Railport	287	302
Fivelpoort Beheer	-967	-668
Sunport Delfzijl	380	306
Zonnepark Valgenweg	-106	-21
Helios Eemshaven	256	415
Windpark Mondriaan	170	2.265
Windpark Mauve	453	1.860
Totaal Resultaat deelnemingen	**473**	**4.460**

15. Financiële baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Financiële baten	1.591	1.324
Financiële lasten	-10.963	-7.076
Totaal Financiële baten en lasten	**-9.372**	**-5.752**

15.1 Financiële baten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Rente diversen	1.591	1.324
Totaal Financiële baten	**1.591**	**1.324**

15.2 Financiële lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Rente langlopende leningen	-7.282	-5.095
Rente kasgeldleningen	-1.762	-218
Rente lening GR	-660	-660
Borgstellingspremie GR	-1.258	-1.104
Totaal Financiële lasten	**-10.963**	**-7.076**

In het kader van de herfinanciering zijn in 2023 het derivaat en bestaande leningen met een variabele rente afgewikkeld. Hiervoor is in totaal € 3,6 miljoen aan kosten gemaakt en verwerkt als last onder de Rente langlopende leningen. Een deel van de betaalde rente is als bouwrente aan een aantal projecten toegerekend en geactiveerd. De toegerekende bouwrente is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente en de cumulatieve investering in de projecten. Voor 2023 gaat het om een rentepercentage van 4,43% waarbij € 811.000 is geboekt als bouwrente. De overige betaalde rente is ten laste gebracht van het resultaat. De borgstellingspremie heeft betrekking op de aan Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (GR) betaalde vergoeding voor de verkregen borgstelling voor de financiering op basis van de afgesloten borgstellingsovereenkomst tussen de GR en Groningen Seaports NV.

16. Belastingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2022
Latente vennootschapsbelasting	1.109	3.050
Vennootschapsbelasting boekjaar	1.469	1.310
Correcties voorgaande jaren	-24	-123
Totaal Belastingen	**2.555**	**4.238**

Vennootschapsbelasting
De verschuldigde vennootschapsbelasting wordt bepaald op basis van de vaststellingsovereenkomst die Groningen Seaports NV met de Belastingdienst overeen is gekomen. Het tarief voor de vennootschapsbelasting bedraagt voor 2023 25,8% (2022: 25,8%).

De latente vennootschapsbelasting wordt bepaald op basis van de mutaties in de betreffende post waar de latentie betrekking op heeft. Een uitgebreide toelichting is opgenomen onder 2.4 Actieve belastinglatentie in deze jaarrekening.

Uitsplitsing belastingen

bedragen x € 1.000

Omschrijving		
Latente belastingen		
Correctie belastinglatentie 2022, dotatie	-26	
Vrijval belastinglatentie 2023	1.135	
		1.109
Acute belastingen		
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2022	-24	
Acute vennootschapsbelasting 2023	1.469	
		1.445
Totaal		**2.554**

Acute belastinglast 2022

bedragen x € 1.000

omschrijving		
Grondslag acute belasting	5.150	
Vennootschapsbelasting	25,8%	
Subtotaal	1.329	
Correctie lage tarief	-43	
Totaal	**1.286**	
Opgenomen schatting belastinglast 2022 in voorgaande jaren	1.310	
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2021	**-24**	

Acute belastinglast 2023

bedragen x € 1.000

omschrijving		
Grondslag acute belasting	5.746	
Vennootschapsbelasting	25,8%	
Subtotaal	1.482	
Correctie lage tarief	-14	
Totaal	**1.469**	

Effectieve belastingdruk

bedragen x € 1.000

omschrijving	
Resultaat voor belastingen	8.571
Belastingen	2.554
Effectieve belastingdruk	**30%**

De afwijking tussen het nominale tarief en de effectieve belastingdruk wordt veroorzaakt door de hierboven gespecificeerde omstandigheden, waaronder aanpassingen in de aangiften op basis van nadere afspraken met de Belastingdienst welke invloed hebben op de latenties en acute belastinglasten in voorgaande jaren. Daarnaast leidt de beperkte aftrek van rentelasten tot een hogere belastingdruk.

I. Gebeurtenissen na balansdatum

Na 31 december 2023 hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan welke belangrijke financiële gevolgen hebben voor Groningen Seaports.

J. Ondertekening van de jaarrekening

Delfzijl, 21 maart 2024

Directie

De heer C.L. König, CEO De heer H.V. Sanders, CFO

Raad van commissarissen

De heer F.A.M. Keurentjes De heer J.J. Atsma Mevrouw D. Meijer

Mevrouw J. Schiphorst De heer U. Vermeulen

Deel III

OVERIGE GEGEVENS

A. Statutaire winstbestemmingsregeling

De winstbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 26 van de statuten. Daarin is bepaald dat het resultaat ter beschikking staat van de algemene vergadering.

B. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en raad van commissarissen van Groningen Seaports N.V.

Verklaring over de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Groningen Seaports N.V. te Delfzijl gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Groningen Seaports per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de winst-en-verliesrekening over 2023; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Groningen Seaports N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Het risico dat het bestuur maatregelen van interne beheersing doorbreekt

In iedere organisatie heeft het bestuur de mogelijkheid om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden om die reden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het bestuur bij:

- Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Schattingen en schattingsprocessen;
- Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening;
- De betaalorganisatie.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen
Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld en geëvalueerd. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria. Hierop zijn controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het bestuur, waaronder de waardering van:

- Voorziening sanering terreinen
- Deelnemingen en overige effecten
- Variabele opstalcontracten
- Belastinglatenties

Daarnaast hebben wij met ondersteuning van een externe forensische accountant een 'fraudechallenge' uitgevoerd om het controleteam bewuster en gerichter werkzaamheden uit te laten voeren op specifiek geïdentificeerde transacties en onderwerpen.

Ook hebben wij met hulp van data-analysesoftware verschillende analyses verricht op betalingtransacties. We hebben o.a. gecontroleerd of er meerdere ontvangers zijn gekoppeld aan één bankrekeningnummer en een IBAN-NAAM controle uitgevoerd om vast te stellen of de naam van de tegenrekeningen overeenkomt met de naam uit de IBAN-NAAM software. Ook zijn analyses verricht gericht op risico's rondom corruptie, witwassen en terrorisme.

Wij hebben de toelichting in de risicoparagrafen in het bestuursverslag (hoofdstuk financiën) geëvalueerd en verwijzen naar de desbetreffende passage.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het bestuur.

Frauderisico met betrekking tot grondverkopen
Vanwege het incidente karakter van grondverkopen (gronduitgifte) en de grote bedragen die daarbij gemoeid zijn, hebben wij hier, conform de standaarden van onze beroepsorganisatie, een verhoogd frauderisico onderkend.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen
Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor de verkoop van grondposities. Ook hebben wij notulen van management- en directieoverleg gelezen en een detailcontrole verricht op de gerealiseerde verkopen aan de hand van verkoopcontracten, notariële aktes en kadastrale gegevens. Daarbij hebben we aandacht besteed aan marktconforme prijsvorming, juiste afgrenzing en autorisaties, inclusief betrokkenheid van de interne afdeling juridische zaken in overeenstemming met interne procedures.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van grondverkopen.

Controleaanpak continuïteit
Zoals toegelicht in onderdeel E van de jaarrekening heeft het bestuur zijn continuïteitsbeoordeling voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening uitgevoerd en geen gebeurtenissen of omstandigheden geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).

Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en het bestuur bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten;

- evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening rekening houdend met de ontwikkelingen in de branche, de specifieke omgeving van de vennootschap en onze kennis uit de controle;
- analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd, inclusief het voldoen aan relevante convenanten;
- Controleren juiste verwerking van de in boekjaar 2023 gerealiseerde herfinanciering van de langlopende schuldposities en vaststellen compliance aan de bijbehorende financieringsvoorwaarden;
- inwinnen van inlichtingen bij het bestuur over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het bestuur over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling. Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het management gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, bestaande uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Groningen, 21 maart 2024

Eshuis Registeraccountants B.V.

W.g. drs. M.T. (René) Lemans RA

Colofon
Groningen Seaports NV statutair gevestigd te Delfzijl
Handelsregister 58141057

Bezoekadres
Handelskade Oost 1, 9934 AR Delfzijl

Postadres
Postbus 20004, 9930 PA Delfzijl

Website
www.groningen-seaports.com

Concept en realisatie
F19 Digital Reporting, Eindhoven

Fotografie
Beeldbank Groningen Seaports

Redactie
Groningen Seaports & Gloedcommunicatie, Nijmegen

Vragen en opmerkingen
Telefoon: +31 (0)596 640400
E-mail: info@groningen-seaports.com

2023 | Groningen Seaports N.V.